

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE VELKÉ LUDINCE**

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2014 - 2023

Veľké Ludince

Erb

Vlajka

Základné údaje

Kraj
Okres
Mikroregión

Poloha
Nadmorská výška

Rozloha

Obyvateľstvo

Hustota

Nitriansky

Levice

Kvetnianska

173 m.n.n.

47°57'49"S 18°30'32"V

31,8 km² (3 180 ha)

1 556 (31. 12. 2011)

48,93 obyv./km²

Nacionále

ŠÚJ

EČV

PSČ

Tel. predvoľba

502910

LV

93565

+421-36

Oficiálne adresy

Webstránka

Adresa

E-mail

Telefón

<http://www.velkeludince.sk>

Obecný úrad Veľké Ludince, Veľké Ludince136

935 65 Veľké Ludince

obec@velkeludince.sk

036 / 773 81 21

Politika

Starosta:

Bc. Zita Cseri

OBSAH

1 ÚVOD	5
2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE.....	12
2.1 HISTÓRIA OBCE	12
2.2 PRÍRODNÉ POMERY	13
2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	18
2.4 DOPRAVA.....	23
2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	25
2.6 OBYVATEĽSTVO.....	33
2.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	40
2.8 BÝVANIE	44
2.9 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY	45
2.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE.....	46
2.11 SOCIÁLNA SFÉRA.....	48
2.12 ZDRAVOTNÍCTVO	50
2.13 ŠPORT	51
2.14 KULTÚRA.....	53
2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA	55
2.16 STRAVOVACIE A REŠTauračné SLUŽBY	55
2.17 CESTOVNÝ RUCH	55
2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE	56
2.19 SAMOSPRÁVA	56
3 VÍZIA A POSLANIE OBCE VEĽKÉ LUDINCE	57
4 PRIORITNÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI OBCE.....	60
5 SWOT ANALÝZY	62
5.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	64
5.2 DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	65
5.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	66
5.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	67
5.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	67
5.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO	69
5.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	70
5.8 KULTÚRA	71
5.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	72
5.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	73
5.11 INFORMATIZÁCIA OBCE	74
5.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE VEĽKÉ LUDINCE	75
6 STRATEGICKÝ CIEĽ	85
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	87
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	88
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	89
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	90
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	91
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	93
6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	94
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	95
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	96
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	97
6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	98
7 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY	99
7.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	99
7.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	100
7.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	102
7.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	102
7.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	103
7.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	105
7.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	106
7.8 PROGRAM 8. KULTÚRA.....	107
7.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	109
7.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	110
8 AKČNÝ PLÁN	112

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	112
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	114
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	116
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	118
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	119
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	122
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	124
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	126
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	128
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	130
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	131
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	132
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	132
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	134
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	136
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	137
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	139
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	141
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	143
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	145
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	147
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	149
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	149
10 ZABEZPEČENIE PHSR	150
10.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR	150
10.2 ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHSR	151
11 MONITOROVANIE PHSR	151
11.1 SPÔSOB MONITOROVANIA PHSR	151
11.2 VYHODNOCOVANIE A SPÔSOB MODIFIKOVANIA PHSR	152
12 ZÁVER	152
13 POUŽITÁ LITERATÚRA	153

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Ludince s výhľadom do roku 2023 (PHSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Ludince sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Veľké Ludince, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý definuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávania, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Veľké Ludince je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na základe :

- Národného strategického referenčného rámca 2007 - 2013.
- Národného strategického referenčného rámca 2014 - 2020.
- Programu rozvoja vidieka 2007 – 2013.
- Programu rozvoja vidieka 2014 – 2020.
- Národného plánu regionálneho rozvoja, ktorý je základný strednodobý strategicko – plánovací dokument na rozvoj regiónov vypracovaný spravidla na päť až sedem rokov. Jeho súčasťou je Regionálny operačný program regiónu NUTS III Nitrianskeho kraja a NUTS II Slovensko – Západ.
- Regionálneho operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný na úrovni druhého stupňa podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek. Regionálny operačný program vypracúvajú samosprávne kraje vo vzájomnej spolupráci v rámci regiónu na úrovni druhého stupňa podľa klasifikácie štatistických územných jednotiek (NUTS II).
- Sektorového operačného programu, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja, ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.
- Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja / Akčný plán trvalo udržateľného rozvoja (NSTUR/APTUR) – ROP prostredníctvom zvyšovania kvality života v regiónoch (posilňovanie inovačných a kohéznych pólů rastu) podporuje polycentrický celoplošný rozvoj územia SR, čím zoslabuje procesy vedúce k trvalo neudržateľnej koncentrácii obyvateľstva do malého počtu centier,
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) – rozhodujúci východiskový dokument vo väzbe na ROP, definuje štruktúru osídlenia SR a hierarchiu jeho centier a ťažiskových priestorov, ktoré sú východiskom pre špecifikáciu inovačných a kohéznych pólů rastu NSRR

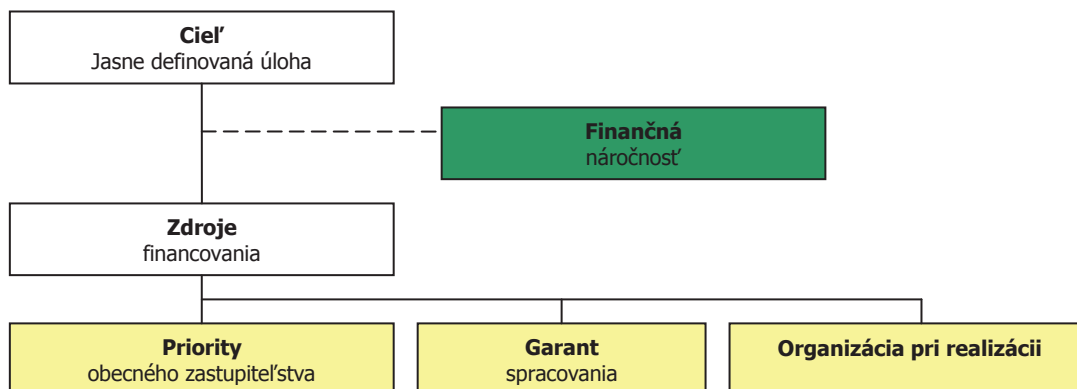
Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celoštátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“
- Lisabonská stratégia/Národný plán rozvoja (LS/NPR) – ROP prispieva k zvyšovaniu konkurencieschopnosti/atraktivity regiónov podporou rozvoja regionálnej infraštruktúry v póloch rastu - podrobnejšie je tento súlad popísaný na národnej úrovni v rámci prílohy NSRR 7.2.3,

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Ludince je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Veľké Ludince. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona 539/2008 Z.z. Z. z. sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Združenie obcí regiónu nedisponuje spoločným mikroregionálnym fondom, z ktorého by sa mohli financovať rozvojové aktivity, preto zostavenie finančného plánu realizácie programu momentálne nie je relevantné. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúcich význam v kontexte priorít celého kraja zohráva významnú úlohu Nitriansky samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EU. Ich využitie v rámci

jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obec okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2007 - 2013.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Ludince nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Ludince boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Veľké Ludince má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov:

OPERAČNÝ PROGRAM ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA

Opatrenie 3.1 Podpora rastu zamestnanosti a zlepšenia zamestnateľnosti s osobitným zreteľom na vzdelanostnú spoločnosť

Opatrenie 3.2 Podpora sociálnej inklúzie, rodovej rovnosti a zosúladienia pracovného a rodinného života

Opatrenie 3.3 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy

OPERAČNÝ PROGRAM VZDELÁVANIE

4.1 Premena tradičnej školy na modernú

4.2 Zvyšovanie konkurencieschopnosti prostredníctvom rozvoja vysokoškolského a ďalšieho vzdelávania

OPERAČNÝ PROGRAM ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

PRIORITA 1. INTEGROVANÁ OCHRANA A RACIONÁLNE VYUŽÍVANIE VÔD

PRIORITA 2. OCHRANA PRED POVODŇAMI

PRIORITA 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

d) Rozvoj ľudských zdrojov

b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

c) Občianska spoločnosť

SVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych projektov

2. Podpora organizácií pôsobiacich na európskej úrovni v oblasti kultúry

3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

LIFE LONG PROGRAMME

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce
DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI

PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 - UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN
OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A
KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VEČÍ A RODINY SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKO FOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

A. Oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

a. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody
prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov

b. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody a
elektrickej energie prostredníctvom využívania
obnoviteľných zdrojov

c. Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality
ovzdušia

B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd

a. Čistiare odpadových vôd a verejné kanalizácie

b. Vodovody

c. Protipovodňová ochrana - Opatrenia na vodnom toku

d. Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného
toku

C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva

a. Uzavretie a rekultivácia skládok

b. Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných
odpadov

c. Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie
zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení

D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny

a. Ochrana prírody a krajiny

E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a
propagácia

a. Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na
získovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

a. Prieskum, výskum a vývoj zameraný na získovanie a
zlepšenie stavu životného prostredia

G. Oblasť: Zelená investičná schéma

RECYKLAČNÝ FOND

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ

PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

NADÁCIA PONTIS

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

NADÁCIA DEXIA BANKY SLOVENSKO

Základné priority PRV 2014-2020 sú nasledovné:

Priorita 1: Prenos poznatkov a inovácie

Oblasti zamerania:

1A – Podpora inovácií a vedomostnej základne vo vidieckych oblastiach

1B – Posilnenie prepojenia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva s výskumom a inováciami

1C – Podpora celoživotného vzdelávania a odborného vzdelávania v sektoroch poľnohospodárstva a
lesného hospodárstva

Priorita 2: Zvyšovať konkurencieschopnosť všetkých druhov poľnohospodárstva a zvýšiť
životaschopnosť poľnohospodárskych podnikov

Oblasti zamerania:

2A – Zlepšenie ekonomického výkonu všetkých poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie
reštrukturalizácie a modernizácie poľnohospodárskych podnikov najmä za účelom zvýšenia ich účasti
na trhu a zvýšenia poľnohospodárskej diverzifikácie

2B – Uľahčenie generáčnej výmeny v sektore poľnohospodárstva

Priorita 3: Podpora organizácie potravinového reťazca a manažmentu rizika v poľnohospodárstve

Oblasti zamerania:

3A – Lepšia integrácia primárnych výrobcov do potravinového reťazca pomocou systémov kvality,
propagácie na miestnych trhoch

3B – Podpora manažmentu rizika poľnohospodárskych podnikov

Priorita 4: Obnovovať, chrániť a posilňovať ekosystémy závislé na poľnohospodárstve

Oblasti zamerania:

4A – Obnova, zachovanie a posilnenie biologickej diverzity vrátane lokalít sústavy Natura 2000, územiám čeliacim prírodným alebo iným špecifickým obmedzeniam a HNV a stavu krajinných oblastí Európy

4B – Zlepšenie vodného hospodárstva vrátane skladovania a aplikácie hnojív a pesticídov

4C – Prevencia pôdnej erózie a zlepšenie obhospodarovania pôdy

Priorita 5: Podpora efektívneho využívania zdrojov a podpora prechodu na nízko uhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva

Oblasti zamerania:

5A – Zvýšenie účinnosti využitia vody v poľnohospodárstve

5B – Zvýšenie účinnosti využitia energie v poľnohospodárstve a pri spracovaní potravín

5C – Uľahčenie dodávok a využitia obnoviteľných zdrojov energie, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účely biohospodárstva

5D – Zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva

5E – Podpora sekvestrácie oxidu uhličitého v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve

Priorita 6: Podpora sociálnej inklúzie, zmiernenia chudoby a hospodárskeho rastu vo vidieckych oblastiach

Oblasti zamerania:

6A – Uľahčenie diverzifikácie, zakladanie nových malých podnikov a vytváranie pracovných miest

6B – Podpora miestneho rozvoja vo vidieckych oblastiach

6C – Rozšírenie prístupnosti, využívania a kvality informačných a komunikačných technológií (IKT) vo vidieckych oblastiach

Priority a ciele stratégie rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja

Priority v rámci prioritných oblastí (PO) nadväzujúce na 3 priority v stratégii Európa 2020:

Inteligentný rast: vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii

Udržateľný rast: podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívnejšie využíva zdroje

Inkluzívny rast: podporovanie hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť

Sústava priorít NSRR 2007 - 2013

Ciele a opatrenia PHSR Veľké Ludince boli stanovené aj v súlade so sústavou priorít NSRR 2007 - 2013

Sústava priorít NSRR pre cieľ Konvergencia		
Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF + KF
	1.3 Dopravná infraštruktúra a verejná osobná doprava	ERDF + KF
2. Znalostná ekonomika	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
	2.5 Modernizácia zdravotníctva	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF
4. Technická pomoc (horizontálna)		ERDF

Sústava priorít NSRR pre cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

Strategická priorita	Špecifická priorita	Fond
1. Infraštruktúra a regionálna dostupnosť	1.1 Regionálna infraštruktúra	ERDF
	1.2 Environmentálna infraštruktúra a ochrana životného prostredia	ERDF
	2.1 Informatizácia spoločnosti	ERDF
	2.2 Výskum a vývoj	ERDF
2. Znalostná ekonomika	2.3 Infraštruktúra vysokých škôl	ERDF
	2.4 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	ERDF
3. Ľudské zdroje - zamestnanosť, sociálna inklúzia a vzdelávanie	3.1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	ESF
	3.2 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	ESF

Horizontálne priority NSRR

- A. marginalizované rómske komunity
- B. rovnosť príležitostí
- C. trvalo udržateľný rozvoj
- D. informačná spoločnosť

Zoznam operačných programov NSRR

Priority NSRR sa budú implementovať cez nasledujúcich **11 operačných programov** v rámci jednotlivých cieľov kohéznej politiky EÚ:

- **šesť operačných programov v rámci cieľa Konvergencia**, z toho:
  - štyri operačné programy spolufinancované z ERDF pokrývajúce celú SR okrem Nitrianskeho kraja (Regionálny operačný program, OP Informatizácia spoločnosti, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast a OP Zdravotníctvo)
  - dva operačné programy spolufinancované z ERDF a KF pokrývajúce celú SR vrátane Nitrianskeho kraja¹ (OP Doprava a OP Životné prostredie)
- **tri operačné programy spoločné pre obidva ciele – cieľ Konvergencia i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť**, t.j. pokrývajúce celú SR vrátane Nitrianskeho kraja – jeden spolufinancovaný z ERDF (OP Výskum a vývoj) a dva z ESF (OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia a OP Vzdelávanie)
- **jeden Operačný program Technická pomoc** v rámci cieľa Konvergencia pokrývajúci *horizontálne aktivity*, za ktoré je zodpovedný centrálny koordinačný orgán pre NSRR (príprava, riadenie, monitorovanie, hodnotenie, informovanosť, posilňovanie administratívnych kapacít); aktivity finančného riadenia, ktoré zabezpečuje certifikačný orgán a aktivity súvisiace s overovaním riadiacich a kontrolných systémov, vydávaním vyhlásení o ukončení pomoci a kontrolou vzorkových operácií, ktoré zabezpečuje orgán auditu. Komplementárne bude v rámci každého operačného programu vyčlenená finančná alokácia na technickú pomoc vzťahujúcu sa na *špecifické aktivity* príslušného riadiaceho orgánu a sprostredkovateľských orgánov pod riadiacim orgánom;
- **jeden operačný program** spolufinancovaný z ERDF v rámci cieľa **Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť** pre Nitriansky kraj.

Zoznam operačných programov	RO	SO/RO prvej úrovne	fond
Operačný program			
1. Regionálny operačný program	MVRR SR	regionálne SO/RO na úrovni NUTS 2, resp. NUTS 3	ERDF
2. Životné prostredie	MŽP SR	-	ERDF, KF
3. Doprava	MDPT SR	-	ERDF, KF
4. Informatizácia spoločnosti	ÚV SR		ERDF
5. Výskum a vývoj ²	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ	ERDF
6. Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	MH SR		ERDF
7. Zdravotníctvo	MZ SR		ERDF

¹ pričom prioritné osi spolufinancované z ERDF sa vzťahujú na celú SR okrem Nitrianskeho kraja a prioritné osi spolufinancované z KF sa vzťahujú na celú SR vrátane Nitrianskeho kraja

² v oblasti výskumu a vývoja zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

8.	Zamestnanosť a sociálna inklúzia ³	MPSVR SR	implementačná agentúra pre sociálnu politiku	ESF
9.	Vzdelávanie ⁴	MŠ SR	Agentúra MŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ, MZ SR	ESF
10.	Technická pomoc	MVRR SR	-	ERDF
11.	Nitriansky kraj	MVRR SR	-	ERDF

PHSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Hlavný dokument :

1. *Úvod* - charakterizuje PHSR a proces jeho tvorby
2. *Základná charakteristika obce* - obsahuje najdôležitejšie charakteristické údaje podľa jednotlivých oblastí života obce.
3. *Vízia obce* - obsahuje stručnú charakteristiku prioritných cieľov rozvoja obce.
4. *Prioritné rozvojové oblasti obce* - obsahuje prioritné oblasti rozvoja obce na základe všeobecného konsenzu.
5. *SWOT analýzy* - obsahuje hodnotenie jednotlivých prioritných oblastí obce z hľadiska jeho silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození, poukazujúc na disparity – rozdielnosti medzi stávajúcim využitím a potenciálom rozvoja.
6. *Strategické ciele rozvoja* - definuje strategický zámer, jednotlivé strategické ciele rozvoja podľa prioritných rozvojových oblastí a opatrenia na ich zabezpečenie.
7. *Merateľné indikátory* - monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.
8. *Akčný plán* - je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram.
9. *Finančný plán programu* - predstavuje predpokladaný plán realizácie programu s indikatívnymi stanovenými výškami rozpočtu.
10. *Zabezpečenie PHSR* - predstavuje definovanie finančných zdrojov, ktoré budú použité na realizáciu programu, ako aj stanovenie administratívnych kapacít, ktoré by mali realizáciu programu hodnotiť, program aktualizovať, atď..
11. *Monitorovanie PHSR* - definuje subjekty poverené monitorovaním programu.
12. *Záver* - stručné zhodnotenie dokumentu, ktorý je otvoreným materiálom, pravidelne ročne vyhodnocovaným a aktualizovaným.

³ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

⁴ zahŕňa i cieľ Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Veľké Ludince súčasťou okresu Levice a Vyššieho územného celku Nitra.

Základná charakteristika obce Veľké Ludince	
Kód obce	502910
Názov okresu	Levice
Názov kraja	Nitriansky
Štatút obce	obec
PSČ	935 65
Telefónne smerové číslo	036
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1282
Nadmorská výška obce - mesta v m	173
Celková výmera územia obce [m ²]	31 804 444
Hustota obyvateľstva na km ²	49
Zdroj: ŠÚ SR	

Nadmorská výška obce je 173 m.n.m. a radí sa k nízko položeným obciam. Celková výmera územia presahuje 31,8 mil. m². Z hľadiska hustoty osídlenia patrí obec k slabo zaľudneným obciam z hľadiska plochy katastra. Intravilán obce je pomerne husto osídlený, obytná zástavba je rozložená pozdĺž miestnych komunikácií tiahnúcich sa v smere SZ - JV. Vyššiu hustotu vykazuje centrálna časť obce.

2.1 HISTÓRIA OBCE A OKOLIA

Územie okresu Levice bolo osídlené už od najstarších dôb. Je známe mnohými archeologickými nálezmi. Dokazujú to aj ďalšie archeologické kultúry pomenované podľa významných nálezísk obcí okresu Levice: Čakanská kultúra (mladšia doba bronzová) a maďarovská kultúra (začiatok strednej doby bronzovej), z doby železnej (halštatská a laténska). Významné nálezy zo Želiezoviec dali meno železovskej kultúre (3500 - 2500 p. n. l.). V prvých stor. nášho letopočtu územie okresu obývali germánske kmene. V 10. stor. sa objavujú náleziská po staromaďarskom osídlení dolného a stredného Pohronia. Mnohé obce okresu sú veľmi skoro, už v 11. stor. písomne doložené. V r. 1075 kráľ Gejza I. založil pri Hrone kláštor na počesť sv. Benedikta (Hr. Beňadik). V tekovskej časti okresu bol v 13. - 14. storočí najvýznamnejším sídlom s mestskými výsadami z r. 1240 a 1331 Starý Tekov, pôvodné sídlo kráľovského komitátu. So vznikom stavovskej stolice sa však od r. 1321 sídlom Tekovskej stolice stal (do r. 1580) Levický hrad. Po porážke uhorskej armády pri Moháči sa veľmi skoro, už od r. 1530 objavujú aj v tunajšom regióne lúpežiaci osmanské vojská. V auguste 1544 Turci už prepadli aj Levice, ovládli a vypálili mesto, ale hrad nedobyli, navyše po ceste späť do Ostrihomu boli porazení. V dôsledku toho Habsburgovci zorganizovali protitureckú obranu, reťaz "pohraničných" pevností. Územie dnešného okresu bolo často dejiskom presunov a pevnosti Levice a Pukanec terčom vojenských operácií "kuruckých" armád Š. Bocskaya (1605 - 1606), G. Bethlena (1620 - 1626), J. Rákócziho I. (1644 - 1645) a nakoniec I. Thökölyho (1678 - 1685). Nasledujúce štvrtstoročie (1686 - 1711) bolo veľmi ťažké aj v dejinách levického regiónu. Obliehanie a oslobodenie Budína si vyžiadalo veľké obete aj od obyvateľov širokého okolia, v tom aj J Hontu a Tekova. V priebehu 1. pol. 18. stor., a najmä za vlády Márie Terézie (1740 - 1780) dochádza k pozoruhodnej konsolidácii osídlenia a hospodárskych pomerov. V rokoch 1787 - 1790 boli Levice opäť sídlom Tekovskej stolice. Koncom 18. stor. bolo mnoho mužov odvedených do rakúskych armád v rámci napoleonských vojen. Pokojný vývin spoločenských pomerov, pokroky v školstve, kultúre, verejnom zdravotníctve, doprave a pod. je charakteristický pre prvú pol. 19. stor. Marcová maďarská revolúcia v Pešti v r. 1848 bola prijatá v regióne Levíc i Šiah pokojne, iba vo V Honte vypukli revolučné roľnícke pohyby vedené J. Kráľom a J. Rotaridesom. Stovky obyvateľov okresu vstúpili do maďarskej Vlastibrany ("honvéd") a do jednotiek Národnej stráže. Bojové operácie (stretnutia maďarskej armády s rakúskou) sa na území dnešného okresu odohrali v decembri 1848 - januári 1849 a najmä v súvislosti so známou bitkou v Tekovských Lužanoch 19. apríla 1849, v ktorej maďarské vojsko zvíťazilo nad rakúskym. Po maďarskej kapitulácii pri Világosi nastalo aj v Honte a Tekove obdobie obnoveného panovníckeho absolutizmu, centralizácie a policajného teroru symbolizovaného ministrom Bachom. Po rakúsko-maďarskom vyrovnaní v r. 1867 nastáva obdobie postupnej modernizácie hospodárstva, verejnej správy, školstva i zdravotníctva. Pre politický život tých čias boli už charakteristické verejné politické zhromaždenia, ktoré najmä pred voľbami už od 70-tych rokov 19. stor. v centrách regiónu. Koncom 19. stor. sa zmodernizovala aj doprava, v regióne sa objavila železnica. V roku 1886 boli cez Čatu napojené na železničnú sieť Šahy,

v r. 1887 Levice. Železnica zo Šiah bola predĺžená do Balassagyarmatu r. 1891, do Krupiny r. 1899. Levice získali spojenie smerom na sever, po Hronskú Dúbravu r. 1896, v smere na Šurany r. 1914. Prvé údaje o vyst'ahovalectve chudobnejších vrstiev obyvateľstva za prácou, najmä do USA, sú z konca 19. stor. Už pred 1. svetovou vojnou tu vznikli okrem tradičných maďarských politických strán aj organizácie kresťanských socialistov a sociálnej demokracie. Medzníkom v historickom vývoji okresu bolo obdobie 1. svetovej vojny (1914 - 1918), rozpad Rakúsko - Uhorska a vznik ČSR. Za I. ČSR (1918 - 1938) región zažil výrazný hospodársky a kultúrny rozvoj, vznikli nové školy, finančné inštitúcie a menšie podniky. Veľmi vzrástol bytový fond, v Leviciach, Šahách, Želiezovciach a mnohých dedinách vyrástli nové obytné štvrte a ulice. Zaujímavosťou vývoja bol vznik viacerých nových, tzv. kolonizačných osád v dôsledku parcelácie veľkostatkov v rámci 1. čs. pozemkovej reformy. Takto na území okresu vznikli aj dve nové politické obce, Jesenské a Medvecké (dnes časť obce Plavé Vozokany). V poľnohosp. boli roky 1949 - 1989 charakterizované jednak poštátnením skonfiškovaných veľkostatkov a vytvorením sústavy ŠM, jednak nanútením súkromných roľníkov do JRD v rokoch 1949 - 1971. Politický prevrat po r. 1989 priniesol aj v tomto regióne demokratizáciu verejného života, nápravu niektorých krívd spôsobených totalitnými vládami, najmä od r. 1948 a možnosť vlastnej súkromnej iniciatívy v podnikaní i v politickom živote. Zároveň však zdĺhavá transformácia priemyslu a zánik veľkej časti existujúcich závodov vyvolal v okrese mimoriadne veľkú nezamestnanosť. Po r. 2000 sa príznaky krízy prejavujú aj v školstve a v zdravotníctve. Zlepšenie môžu priniesť rozvojové projekty najmä mestských centier okresu t. j. zriaďovanie priemyselných parkov v Leviciach a Želiezovciach, projekty cezhraničnej spolupráce s Maďarskom v Šahách, podpora drobného domáceho podnikania, tradičných remesiel a ovocinárstva a vinohradníctva ako súčasť rozvoja vidieka a vidieckej turistiky (10.9.2013, <http://naseobce.sk/okresy/34-levice>).

Obec je doložená od r. 1282 ako Vluend, keď z majetku magistra Olivera prešla do vlastníctva rodiny Csanádovcov. Neskôršie doložené názvy sú Vlued, Wlued (1293), Nagelued (1448), Oelwéd (1786), Veľké Ludince (1920), maď. Nagyőlved. Obec patrila od konca 13. storočia ostrihomskému arcibiskupstvu, ktoré ju od 16. storočia prenajímalo zemianskym rodinám, v 17. storočí Bokorovcom, v 19. storočí Fabínyiovcom a Kollerovcom. V r. 1550 mala 15 port, v r. 1593 mala 10 port, v r. 1647 mala 8 port, v r. 1699 mala 141 obyvateľov, v r. 1715 mala 38 domácností, v r. 1787 mala 186 domov a 1284 obyvateľov, v r. 1828 mala 240 domov a 1453 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, vinohradníctvom a hrnčiarstvom. Začiatkom 20. storočia založili úverné a spotrebné družstvo. Za I. ČSR boli obyvatelia väčšinou roľníci a remeselníci. V r. 1938 - 1945 bola obec pripojená k Maďarsku (10.9.2013, <http://www.e-obce.sk/obec/velkeludince/2-historia.html>).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Vymedzenie územia

Obec leží 43 km juhozápadne od okresného mesta Levice, v juhozápadnom cípe levického okresu na hranici s okresom Nové Zámky, od dolného toku Dunaja na západ, od Dunaja na sever v severozápadnom cípe bývalého okresu Parkan (dnes Štúrovo). V pahorkovitom území Pohronských pahorkov možno nájsť časť malej Dolnej zeme.

Chotár obce leží v nadmorskej výške 155 m–272 m, stred obce 175 m. Veľké Ludince ležia na východnom úpätí Pohronskej pahorkatiny a v doline dolného Hrona. Východná časť chotára je na vyšších hronských terasách pokrytých hrubou pokrývkou spraše, západná časť sa nachádza na pahorkatine s tret'ohornými uloženinami a sprašovými hlinami. Na strmších úbočiach rastú dubové a agátové lesy, ostatok chotára je odlesnený. Má černoziemné a hnedozemné pôdy. Chotár má rozlohu 3180 ha a leží oblasti dolného Pohronia s priemernou ročnou teplotou 10,3 °C, ktorý patrí medzi najteplejšie na Slovensku.

Chotár obce na severe susedí s Farnou, na západe s Dubníkom, na juhu so Svodínom, na juhovýchode s Brutmi, na východe s Keťom a na severovýchode Kural'anmi. Najvyšším bodom chotára je vrch Almahegy (272 m) na hone Pipíske. Rozloha chotára je 1956 ha. Dávno bol močiarnym prostredím, ktoré neskôr odvodnili (<http://www.velkeludince.sk/sk/dejiny-obce>, 20.2.2014).

Geomorfológia

Podľa Atlasu krajiny (2002) možno katastrálne územie obce zaradiť do alpsko - himalájskej sústavy, podsústavy Panónskej panvy, provincie Západopanónskej panvy, subprovincie Malej dunajskej kotliny,

oblasti Podunajskej nížiny, celku Podunajskej pahorkatiny. Do oblasti zasahujú podcelky Hronská niva a Hronská pahorkatina s časťou Hronská tabuľa (Dobroviczská, T., 2005, s. 18).

Rozlohou najdominantnejšia je Hronská pahorkatina. Je charakteristická širokými plochými chrbtami predelenými úvalinovitými dolinami s miernymi prevýšeniami terénu v rozpätí nadmorskej výšky 150 – 287 m.. Postupne sa zvažuje do oblastí Nitrianskej nivy na juhozápadnej a Žitavskej nivy v severozápadnej oblasti mikroregiónu s typickými terasovými stupňami a fluvialnými akumuláciami v rozpätí nadmorskej výšky 120 – 137 m. (Štúdia 6, 2012, s.1).

Hronskú tabuľu v zmysle Nagya a i. (1998) budujú kvartérne sedimenty. Má reliéf mierne zvlnených nív s občasým výskytom úvalinových dolín. V severnej časti sú nízke riečne terasy, v juhovýchodnej vysoké. Hronskú nivu tvorí eróznou – denudačný reliéf (denudácia – vplyv vonkajších činiteľov: slnečných lúčov, vody, ľadu, mrazu, vzduchu, vetra na zemský povrch spôsobujúci zarovnanie jeho nerovnosti, splavovanie pôdy), typicky rovinný až nepatrne zvlnený reliéf priečnej nivy s nadmorskou výškou od 118 do 130 m. Územie uvedených jednotiek Podunajskej pahorkatiny nižšieho rádu dosahuje stredný uhol sklonu svahov 0° - 2° (Dobroviczská, T., 2005, s.18).

Geomorfologický vývoj

Podľa Jurkoviča a i. (1981) centrálnu časť územia okresu Levice v smere severojužnom tvoria výbežky Podunajskej nížiny s alúviom Hrona, ohraničené zo západu Pohronskou pahorkatinou a z východu Ipeľskou pahorkatinou. Podunajská nížina, ktorej priestor bol pôvodne súčasťou mora, v mladších treťohorách časťou obrovského jazera, má v základe morské a na nich ležiace jazerné sedimenty, ktorých najvyššie sedimenty sú reprezentované neogénymi (mladšie treťohory) ílmi, pieskami, štrkami, miestami tiež pieskovicami a zlepenkami. Celkom na povrchu však ležia štvrťohorné sedimenty (najmä riečne hliny a štrky), ako i vetrom naviate hliny tzv. spraše. Podunajská nížina je súčasťou mohutnej subkarpatskej zníženej, ktorá vznikla poklesmi zemskej kôry. Na katastrálnom území je rovinná časť reprezentovaná širokou aluviálnou nivou Hrona, zložená z neogénnych sedimentov pokrytých miestami sprašami (vetrom naviate hliny v ľadových dobách). Eróznou – akumulačným procesom dochádza k presunu značného množstva splavenín unášacou schopnosťou vodných tokov, ktorá sa zvyšuje najmä za povodňových stavov. Na dolnom toku Hrona prevláda akumulačná činnosť tokov so sedimentáciou splavenín. Ďalej Húsenicová a i.(1995) uvádza, že líniová vodná zrýchlená erózia (erózne ryhy, výmole a úvozy, prehĺbené poľné a svahové cesty, lokálna jarčeková erózia pôdy) sa na území okresu vyskytuje od nepatrnej až žiadnej po veľmi intenzívnu. Protierózne opatrenia sa riešili v rámci súhrnných projektov pozemkových úprav, predovšetkým u tých, ktoré boli vypracované pre jednotlivé poľnohospodárske podniky po roku 1982. Tieto sa okrem iného zaoberali aj komplexným riešením ekológie krajinného prostredia. Išlo o projekty vypracované a schválené pre vtedajšie JRD Želiezovce, Tupá, Horné Semerovce, Plášťovce, Ipeľský Sokolec, Zbrojníky, Nová Dedina, Šahy, Kuralany, Šarovce a Farná. Výsadba vetrolamov ako ochrana proti veternej erózii sa realizovala v katastrálnych územiach Pohronský Ruskov, Želiezovce, Dolná Seč a Starý Tekov v celkovej dĺžke 9 km (Dobroviczská, T., 2005, s.19).

Geologické pomery

Katastrálne územie oblasti je málo pestré, najvrchnejšiu vrstvu geologického podložia tvoria štvrťohorné horniny. Kvartérne sedimenty tvoria súvislý plošný pokryv celého územia katastra. Ako priamy geologický podklad a substrát sú geologickým prostredím s najväčším vplyvom na ekologickú stabilitu. Spraše a sprašové hliny (prachovnice) majú z kvartérnych sedimentov najväčšie zastúpenie, uvádza vo svojej štúdii Húsenicová (1995). Sú rozšírené najmä v oblastiach Hronskej pahorkatiny, kde dosahujú mocnosť 10 – 15 m, často až okolo 25 m. Piesky eolického pôvodu sa vyskytujú ojedinele. Deluviálne svahové hlinité, hlinito – piesčité a piesčité sedimenty sú pomerne časté. Do obdobia pleistocénu spadá vznik pravostranných terás Hrona. Na povrchu terás vystupujú spraše, sprašové hliny, dosahujúce hrúbku 5 – 8 m. Po sprašových sedimentoch z kvartérnych pokryvných útvarov najväčšie plošné rozšírenie dosahujú riečne náplavy údolných nív Hrona a Ipeľ.

Nerastné suroviny

Podľa Nagya (1998) ložiská tvorené kvartérnymi sedimentmi ležia pri sídlach Levice, Pastovce, Šalov – Želiezovce. Tehliarske suroviny sa v súčasnom období využívajú len v oblasti Levíc. V súčasnosti je v oblasti priestoru využívania tehliarskych hĺn v katastri mesta Želiezovce umiestnená skládka tuhého komunálneho odpadu. Najvýznamnejším zdrojom štrkov a štrkopieskov sú aluviálne náplavy riek Hron

a Ipeľ. Dnes sa nevyužívajú a len občas sa ťažia na miestnu spotrebu (Dobroviczská, T., 2005, s.16).

Pôdne pomery

Charakter pôd súvisí s predchádzajúcimi fyzickogeografickými špecifikami, ktoré ho podmieňujú. Prevažujúce spraše a sprašové hliny podmienili vznik hlinitých pôd, ktoré tu majú plošne najväčšie zastúpenie. Z toho vyplýva, že ako základné pôdne typy tu prevažujú černozy a hnedozemy, ktoré sú lokálne dopĺňané čiernicami, fluvizemou a luvizemou. Pôdy v mikroregióne zaradujeme do významovo najdôležitejšej kategórie – primárnej poľnohospodárskej pôdy. Vzhľadom na charakter reliéfu, priaznivé klimatické podmienky a vysokú úrodnosť pôd má väčšina územia ráz poľnohospodársky intenzívne využívannej krajiny (Štúdia 6, 2012, s.1).

Podľa Straku (2001) rovinnú časť územia vyplňajú treťohorné sedimenty, na ktorých sú uložené kvartérne pokryvy. Nívu Hrona vyplňajú štvrtohorné riečne štrkopiesky a povodňové hliny. Vyvinuli sa na nich lužné karbonátové a nívne karbonátové pôdy. Na území prevláda nížinný typ poľnohospodárskej krajiny s výlučným zastúpením ornej pôdy. Z pôdotvorných substrátov sa v katastrálnom území vyskytujú spraše, nevápenaté nívne uloženiny, piesčito – hlinité štrky a piesčité štrky.

Kataster parcely „C“ – intravilán				Spolu m2	12 365 162,22
Obec_Nazov	Kód katastra	Katastrálne územie	Typ účastníka	Druh pozemku	Celková výmera katastra (m2)
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Orná pôda	2 991 242,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Orná pôda	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Zastavané plochy a nádvoría	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Vodné plochy	17 297,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Zastavané plochy a nádvoría	1 066 639,89
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Nájomca	Zastavané plochy a nádvoría	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Lesné pozemky	7 687 724,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Nájomca	Orná pôda	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Nájomca	Vinice	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Lesné pozemky	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Vinice	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Trvalé trávne porasty	2 791,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Záhrady	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Ostatné plochy	155 148,33
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Vinice	211 064,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Záhrady	233 256,00

Kataster parcely „E“ extravilán				Spolu m2	19 556 314,37
	Kód katastra	Katastrálne územie	Typ účastníka	Druh pozemku	Celková výmera katastra (m2)
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Nájomca	Lesné pozemky	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Nájomca	Záhrady	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Lesné pozemky	18 009,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Trvalé trávne porasty	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Ostatné plochy	103 036,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Vinice	87 900,25
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Záhrady	78 556,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Záhrady	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Orná pôda	19 148 679,12
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Nájomca	Orná pôda	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Ostatné plochy	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Vinice	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Vlastník	Trvalé trávne porasty	110 400,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Orná pôda	0,00
Veľké Ludince	868213	Veľké Ludince	Správca	Zastavané plochy a nádvoría	0,00

Veľké Ludince

868213

Veľké Ludince

Vlastník

Zastavané plochy a nádvorcia

9 734,00

Katastrálne územie obce Veľké Ludince má prevažne poľnohospodársky charakter. V severovýchodnej časti sa rozprestierajú pomerne rozsiahle lené plochy. Na tomto území vo veľkej miere prebieha rastlinná výroba, v súčasnosti v určitej miere stagnuje živočíšna výroba. Rastlinná výroba sa orientuje na pestovanie obilnín, krmovín, technických plodín, v menšej miere pestovaniu hrozna. Černozeme podľa Húsenicovej a i. (1995) v okrese Levice zaberajú zhruba 26,2% poľnohospodárskej pôdy. Z tejto výmery predstavujú 19,8% černozeme typické, 4,8% černozeme hnedozemné, 1% černozeme čiernicové a 0,6% černozeme karbonátové. Ide o pôdy s neutrálnou pôdnou reakciou, sorpčný komplex je plne nasýtený bázami. obsah humusu sa pohybuje v rozpätí 1,9 – 2,4%. Pôdne vlastnosti pri subtypoch sú podobné. Menšie odchýlky sú v obsahu uhlíčanov, ktoré sú najviac zastúpené pri černozemiach karbonátových, ďalej nižšia pôdna reakcia najmä v hlbších častiach pôdneho profilu najmä pri černozemiach hnedozemných. Obsah prístupných živín fosforu a draslíka je dobrý, často až vysoký. Vyskytujú sa hlavne na pravej strane Hrona.

Výmera územia podľa územie, typ pôdy pre územie a rok (v tis. m ²)										
Obec Veľké Ludince	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Celková výmera územia obce	31804	31804	31804	31804	31804	31804	31804	31804	31804	31804
Poľnohospodárska pôda - spolu	22511	22511	22506	22504	22505	22504	22503	22502	22503	22502
- orná pôda	21687	21687	21682	21682	21684	21684	21682	21682	21683	21682
- vinice	544	544	546	545	543	543	542	542	542	542
- záhrada	261	261	261	259	260	261	261	260	260	260
- ovocný sad	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
- trvalý trávny porast	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Nepoľnohosp. pôda - spolu	9293	9293	9298	9300	9300	9300	9302	9302	9302	9302
- lesný pozemok	7704	7704	7704	7704	7704	7704	7704	7704	7704	7704
- vodná plocha	33	33	38	38	38	38	38	38	38	38
- zastavaná plocha a nádvorie	1309	1311	1312	1313	1312	1314	1317	1321	1322	1322
- ostatná plocha	248	246	245	246	246	244	243	240	239	239

<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Fluvizeme zaberajú pomerne značnú výmeru poľnohospodárskych pôd okresu Levice (17,5%). Výskyt tohto typu je viazaný na recentné nivy vodných tokov (najmä Hrona a jeho prítokov), ktorých vodný režim (kolísanie hladiny podzemných vôd, záplavy) podmieňuje špecifické vlastnosti pôd. Je to veľmi variabilný pôdny typ v závislosti od chemických a fyzických vlastností pôdotvorných substrátov – aluviálnych uloženín. Čiernice podľa Húsenicovej a i. (1995) zaberajú v levičskom okrese 4,6% poľnohospodárskej pôdy. Vyskytujú sa prevažne v starších nivách vodných tokov (alebo ich častiach), kde došlo z rôznych dôvodov k hlbokkej akumulácii kvalitného humusu. Pôdna reakcia je v celom profile neutrálna (pH/KCl 6,5 – 6,8), sorpčný komplex je nasýtený bázami (80 – 90%). Obsah humusu je často vyšší ako 3% s hrubým humusovým horizontom (60 – 65 cm). Obsah prístupných živín je dobrý až vysoký najmä na orných pôdach. Vyskytujú sa ostrovčekovite v povodí Hrona. Z pôdnych druhov sa na území katastra obce vyskytujú pôdy hlinité, ílovito – hlinité a ornica hlinitá, podorníče ílovito – hlinité (Dobroviczká, T., 2005, s.39 – 42).

Hydrologické pomery

Hydrograficky je územie mikroregiónu zaradované do vrchovinnno-nížinnej oblasti. Pre vodné toky je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku s najvyšším prietokom v marci až v apríli a s najnižším prietokom v septembri. Jediným väčším vodným tokom na území mikroregiónu je v jeho východnej časti rieka Hron a riečka Kvetnianska (Štúdia 6, 2012, s.1-2).

Povrchové vody

Cez kataster obce Veľké Ludince nepreteká žiaden vodný tok.

Povrchové vody stojaté

Geomorfologické podmienky územia okresu Levice nevytvorili možnosti pre vznik významnejších prírodných jazier s výnimkou dvoch v nive, nížine Hrona a Ipľa o celkovej výmere cca 5,30 ha. Na

území okresu je realizovaných 18 umelých jazier, resp. vodných nádrží, spravidla budovaných na vodných tokoch, využívajúc zväčšené prietoky na akumuláciu povrchových vôd prevažne pre hospodárske účely. Najvýznamnejšou vodnou nádržou je zdrž s haťou veľké Kozmálovce na Hrone. Ďalšou významnou vodnou nádržou je VN Bátorce na Jablonianke s odberom vody 0,431 m³. s-1 pre závlahy v priestore Bátorce, Žemberovce a Pečenice (450 ha), retencia – zníženie povodňového prietoku Q100 na 42 z 50 m³. s-1. Obidve vodné nádrže umožňujú vodnú rekreáciu na ploche 85,5 ha. Ostatné malé nádrže sú účelovo budované pre závlahy a sčasti ich možno využívať aj pre vodnú rekreáciu. Z nich významnejšie sú VN Kozárovce v čiastkovom povodí Hrona a Vyškovce nad Ipl'om v čiastkovom povodí Ipl'a (Húsenicová, 1995). V okolitých obciach sú vybudované vodné nádrže pre poľnohospodárske účely v obci Jasová, Dubník, Keť a Kural'any.

Minerálne vody

V obci a jej bezprostrednom okolí sa minerálne vody nenachádzajú. Najbližšie využívané pramene sa nachádzajú v Santovke (35 km od obce), Slatine (47 km), Santovke (35 km) a Dudinciach (50 km).

Klimatické pomery

V zmysle Končeka (1980) možno kataster obce zaradiť do teplej klimatickej oblasti, kde je počet letných dní v roku nad 50 (s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a vyššou), začiatok žatvy raží ozimnej je pred 15. júlom. Okrsok, do ktorého spadá spomínané územie spadá do okrsku s nasledujúcou charakteristikou: teplý, s miernou zimou, s dlhším slnečným svitom. Teplota v januári sa pohybuje nad hodnotou – 3°C, trvanie slnečného svitu vo vegetačnom období nad 1500 hodín. Ďalej podľa Lapina a i.(2002) môžeme katastrálne územie zaradiť do okrsku T1 – teplého, veľmi suchého, s miernou zimou, klimatickým znakom okrsku je, že teplota sa pohybuje v januári nad hodnotou – 3°C a následne aj do okrsku T2 – teplého, suchého, s miernou zimou. Klimatickým znakom tejto oblasti je, že teplota sa v januári pohybuje nad hodnotou – 2°C (Dobroviczská, T., 2005, s.32). Priemerná ročná teplota vzduchu v území dosahuje 9,9 °C, pričom najteplejším mesiacom je júl s priemernou teplotou 20,7 °C a najchladnejším mesiacom je január s priemernou teplotou - 0,9 °C. Priemerná rýchlosť vetra je pomerne nízka (1,5 m/s) pri prevládajúcom východnom prúdení. Taktiež pomerne nízke sú i hodnoty úhrnu zrážok (530 – 650 mm/rok), pričom najviac ich spadne v máji, najmenej v zimných mesiacoch. Na základe týchto zistení však pomerne teplá klíma v kombinácii s nízkym podielom lesov na danom území (Štúdia 6, 2012, s.1-2).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Na základe Plesníka a i. (2002) možno katastrálne územie obce podľa fytogeograficko – vegetačného členenia zaradiť do bukovej zóny, nížinnej podzóny, pahorkatinnej, okresu Hronskej pahorkatiny a južného podokrsku a zároveň do okresu Hronskej nivy. Podľa Straku (2001) z hľadiska fytogeografického členenia Slovenska podľa Csicsmanovej (2003) spadá záujmové územie sídelného útvaru v prevažnej miere do oblasti panónskej flóry. Z hľadiska vegetačných stupňov spadá sledované územie do oblasti s rastlinstvom riečnych nív (pozdĺž toku Hrona), na severozápade i do oblasti dubohrabín, bučín a kultúr invázneho druhu agáta bieleho (*Robinia pseudoacacia* L.). V dôsledku intenzívnej poľnohospodárskej činnosti na území v minulosti, ale i v súčasnej dobe je celé juhovýchodné územie úplne odlesnené. Odlesnená je i severná časť územia okrem spomínaných lesov – Ludinský Háj. Medzi hájom a obcou sa rozprestierajú vinice.

Rastlinstvo

Vegetácia má na území teplomilný a suchomilný charakter. Prevažujú lužné lesy pozdĺž vodných tokov, lokálne sa vyskytujú dubové xerotermofilné lesy. Celková lesnatosť územia je však pomerne nízka (cca 25%), nakoľko na väčšine územia prevažuje pestovanie poľnohospodárskych plodín. V zastúpení jednotlivých druhov lesnej vegetácie prevažuje jaseň úzkolistý, brest hrabolitý, dub letný, lipa malolistá či jaseň štíhly. V súčasnosti je vo veľkej miere rozšírený agát biely, ktorý lemuje väčšinu poľných ciest a ciest popri vodných tokoch, miestami vytvára samostatné ostrovčeky lesnej monokultúry (Štúdia 6, 2012, s.3).

Živočíšstvo

Pre živočíšstvo je rozhodujúce zoogeografické začlenenie územia do panónskej oblasti, do juhoslovenského obvodu a do dunajského okrsku, ktorý zastupujú dva podokrsky - lužný a pahorkatinový. Nachádza sa tu viacero typických živočíchov viažucich sa určité charakteristické biotopy na území mikroregiónu. Najväčšie zastúpenie majú živočíchy biotopu polí a lúk, ako napr. zajac poľný,

hraboš poľný, kaňa popolavá, bažant obyčajný a i. Biotop lesa zastupuje sviňa divá či líška obyčajná. Okrem toho sa na území nachádzajú živočíchy biotopov vôd, ľudských obydlií a záhrad. Región poskytuje výborné možnosti pre rybolov v lovných revíroch s prevahou kaprových vôd (Štúdia 6, 2012, s.3).

2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Technická infraštruktúra v obci je vybudovaná čiastočne. Prakticky 100 % obyvateľov je pripojených na rozvodnú elektrickú sieť. Smerom do obce vedie distribučný plynovod, ktorý zásobuje obyvateľov a prevádzky zemným plynom. Obyvatelia sú napojení na skupinový vodovod v správe Západoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s.. Obec nemá vyriešenú likvidáciu odpadových vôd. Z hľadiska pokrytia signálom mobilných operátorov je obec zabezpečená nasledovne T - mobile 100 %, Orange 100 % a O2 – 100 %.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno/1	áno/1
Káblková televízia	ano/nie	áno	áno
Verejný vodovod	pokrytie v %	93	95
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	nie	nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	nie/0%	áno/100%
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	nie	áno
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	áno/90%	áno/90%
	DSL	áno/100%	áno/100%
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/	nie	áno/100%
	Wi-Fi	nie/1	áno/1
verejný internet	ano/nie	nie	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	100	100
pokrytie signálom T-mobile	%	100	100
pokrytie signálom O2	%	100	100
verejné studne	počet	1	1
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	0	0
vodojemy	počet/objem	0	0
priemyselná zóna - výrobná	počet firiem	nie	nie
priemyselná zóna - skladové hospodárstvo	skladová plocha v m ³	nie	nie
skládka TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	áno	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Veľké Ludince

Zásobovanie pitnou vodou

Obec je pripojená na skupinový vodovod Farná v správe ZsVS, a.s., Nitra, OZ Levice. V roku 2010 bolo na verejný vodovod pripojených celkovo 1509 obyvateľov, čo predstavuje 93,3 % napojenosť. Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované aj vodou z vlastných vodných zdrojov - studní. Obec disponuje zdrojom úžitkovej vody – obecná studňa je pravidelne čistená, nie je však zdrojom pitnej vody. Rozvodnú sieť v obci tvoria vodovodné potrubia DN 150 resp. DN 100 mm. Sieť je čiastočne zokruhovaná. Rozvojové zámery budú zásobované pitnou vodou z existujúcich rozvodov pitnej vody DN 100. Spôsob zásobovania jednotlivých rozvojových zámerov pitnou vodou bude upresnený v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie. V rozvojových zámeroch sa navrhuje rozvod vody z rúr PVC DN 100. Na vodovodnej sieti budú osadené požiarne hydranty, ktoré budú slúžiť aj ako odkalovace, alebo odvzdušnovace. Trasy vodovodných potrubí sú navrhnuté vo verejných komunikáciách a ich výstavba by mala prebiehať súčasne so stavbami a v predstihu pre výstavbou jednotlivých objektov.

Ochranné pásma

- rešpektovať existujúce vodohospodárske siete (v súlade s STN 75 5401, STN 75 6101 a so zákonom č. 442/2002 o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach): trasy vodovodných potrubí, vrátane ich ochranných pásiem (ochranné pásmo existujúceho vodovodu 2,0 m - najmenšia vodorovná vzdialenosť od vonkajšieho pôdorysného okraja potrubia, horizontálne na obe strany, v ktorom je zakázané vykonávať zemné práce, stavby, umiestňovať konštrukcie alebo iné podobné zariadenia alebo vykonávať činnosti,

ktoré obmedzujú prístup k verejnému vodovodu, alebo ktoré by mohli ohroziť ich technický stav, vysádzať trvalé porasty, umiestňovať skládky, vykonávať terénne úpravy a pod.).

Ochrana pred povodňami

Príčinou vzniku povodní sú extrémne intenzívne dažde alebo náhle roztápanie snehu kombinované s výrazne zníženou schopnosťou, niekde až neschopnosťou územia zadržať dažďovú vodu (z dôvodu poškodenia krajiny – napr. rozorané medze, zlikvidované remízky, vysušené močiare, či odvodnená poľnohospodárska pôda). Rozsiahle zaasfaltované alebo betónové plochy v obci prispievajú k rýchlemu odtoku dažďových vôd a k vysušovaniu pôdy pod týmito zastavanými plochami, vrátane znižovania zásob podzemných vôd. Tieto faktory spôsobujú zmeny odtokových pomerov a zvyšujú riziko lokálnych povodní. Vysušená pôda bez protieróznych opatrení (okolité polia o rozlohe desiatok hektárov bez akejkoľvek vegetácie, či protieróznych opatrení) sa správa ako nepriepustný film. Medzi základné technické, biotechnické a hospodárske preventívne opatrenia ktoré by mala obec a majitelia pozemkov vykonať patria nasledovné: **technické:** vsakovacie pásy po vrstevniciach (pozdĺžne plytké rigoly), budovanie depresí a vsakovacích jám na zadržiavanie a vsakovanie dažďovej vody v intravilánoch miest a obcí, vodoholdingy, drobné prehrádzky resp. stupne na vodných tokoch, bystrinách, v roklinách či stržiach, výstavba a údržba suchých nádrží - poldrov, objekty na líniových ochranných hrádzach na vypúšťanie vôd do záplavového územia, budovanie malých prietokových vodných nádrží a rybníkov a pod. **biotechnické:** vytváranie prirodzených prekážok povrchového odtoku – medze, trávnaté pásy, pásy stromov a krov, pôdne stupne, mokrade, optimálne zloženie a kvalita lesov, zatravnňovanie a zalesňovanie nevyužívaných plôch, zachovanie a využívanie meandrov vodných tokov a slepých ramien, budovanie vetrolamov, využitie svahových depresí ako vsakovacích a zádržných plôch a pod. **hospodárske opatrenia:** aplikácia vhodných postupov obrábania pôdy (napr. orba po vrstevnici), využitie nížin na rozvoj rybníkárstva, vytváranie malých prietokových a vodných nádrží na zachytávanie stekajúcich dažďových vôd zo spevnených plôch ako zásobníkov požiarnej vody, vodných plôch určených na rekreáciu alebo výpar, zabezpečenie dopĺňania odobratej vody z územia späť do územia odberu, obmedzovanie spevňovania plôch v zastavanom území, budovanie ochranných hrádzí čo najďalej od osi vodného toku a pod (http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action__72644__id_art=14043, 10.9.2013).

V rámci eliminovania možných lokálnych záplav je potrebné pravidelne čistiť resp. stabilizovať odtokové rogle pozdĺž miestnych komunikácií, tak aby pri zvýšených zrážkach nedochádzalo k zaplavovaniu pozemkov v ich tesnej blízkosti. Zvýšené riziko záplav súvisí s umiestnením obce v miernej kotline. K lokálnemu zaplaveniu v dôsledku prívalových dažďov môže dôjsť hlavne zo severnej strany od miestnych viníc a lesa alokovaného severozápadne od obce. Keďže cez obec neprechádza žiaden vodný tok, iné opatrenia nie je potrebné prijať.

Požiarňa ochrana

Obec má vlastnú požiarňu zbrojnica. V obci pôsobí dobrovoľný požiarňový zbor. Obec Veľké Ludince má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné vodovodné potrubia sú napojené uličné rozvody s osadenými protipožiarňovými hydrantmi. Kapacita vodného zdroja je dimenzovaná aj na účely požiarnej ochrany. Zásobovanie navrhovaných rozvojových zámerov požiarňovou ochranou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete - vybudovaných uličných rozvodov, vybavených požiarňovými hydrantmi. Príjazd pre požiarne vozidlá, v rozvojovom zámeroch bude zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (čím sa dosiahne požadovaná minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.).

Čistenie splaškových odpadových vôd

V obci nie je vybudovaná verejná splašková kanalizácia s ČOV. Objekty občianskeho vybavenia a novšie realizované rodinné domy majú sporadicky vybudované vlastné domové ČOV. Staršie objekty v okrajových častiach ale aj centrálnej zóne majú vlastné žumpy, ktoré častokrát nevyhovujú technickým normám. Kanalizáciu je v obci vhodné budovať výlučne ako splaškovú. Všetky gravitačné kanalizačné stoky by mali byť budované z PVC profilu DN 300. Výtlačné potrubia z čerpacích staníc by mali byť z profilu DN 80 až DN 150 – PVC tlakové. Trasy stok budú smerovo sledovať cestné komunikácie. Pri križovaní stokovej siete s ostatnými inžinierskymi sieťami, budú stokové siete umiestnené v ocelevej chráničke. Trasy odkanalizovania obce si vyžadujú spracovanie podrobnejšej dokumentácie pre jednotlivé rozvojové zámery, s presným vytýčením trasy vedenia. Súčasne s

budovaním kanalizačnej siete budú vybudované aj prípojky k jednotlivým objektom. Prípojky sú navrhnuté profilu DN 200.

Ochranné pásma

- Podľa STN 736701, ak vodohospodársky orgán oprávnený povoľovať vodohospodárske dielo neurčí šírku ochranného pásma kanalizácie, tak je potrebné dodržať ochranné pásmo v šírke 3,0 m od okrajov pôdorysných rozmerov kanalizačnej stoky a súvisiacich objektov. V ochrannom pásme je možné robiť akúkoľvek stavebnú činnosť len so súhlasom správcu kanalizácie.

Odvádzanie dažďových vôd

Obec Veľké Ludince má vybudované provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Verejné osvetlenie

Verejné osvetlenie v obci je zabezpečené v malej miere svietidlami staršej i modernejšej konštrukcie, ktoré sú inštalované najmä na podperných bodoch vzdušnej distribučnej siete NN, v príslušných lokalitách tiež na ocelových osvetľovacích stožiaroch. Nevyhovujúce svietidlá boli celoplošne nahradené úspornými svietidlami modernej konštrukcie. Projektom bola zabezpečená výmena 167 ks svietidiel 70W s regulátorom a s výbojkami. Svietidlá boli uložené na jestvujúcich betónových stĺpoch vonkajšieho NN vedenia na ocelových výložníkoch. Súčasťou projektu bola výmena poškodených ocelových stožiarov 12 ks, ako aj výmena vedenia medzi stožiarmi. Objem investície predstavoval 90 tis. € (<http://www.april.com/Stavby/SK/NR/Renovacia-verejneho-osvetlenia.aspx>, 10.9.2013).

V nových lokalitách sa na osvetlenie komunikácie použijú výbojkové svietidlá, ktoré sa osadia na ocelové osvetľovacie stožiare. Výška stožiarov a výkon svietidla sa určia podľa funkčnej triedy komunikácie. Stožiare budú situované jednostranne pozdĺž navrhovanej komunikácie v pridruženom priestore podľa STN 73 6005. Na rozvod sa použije kábel typu CYKY 4B x 10 mm², ktorý povedie v zemi vo výkope. Navrhované osvetlenie sa podľa podmienok danej lokality napojí buď z jestvujúceho vzdušného rozvodu VO alebo z typizovaného rozvádzača RVO, ktorý sa napojí z navrhovaného káblového rozvodu NN.

Silnoprúd

Zásobovanie okresu sa uskutočňuje cez transformačnú stanicu 400/220/110 kV. Samotné sídlo je v súčasnosti zásobované elektrickou energiou z liniek vzdušného 22 kV AlFe. Z vedení sú vyvedené odbočky pre napojenie transformačných staníc 22/0,4 kV. Rozvod je vedený na betónových a ocelových priehradových stožiaroch. Zásobovanie obyvateľov, služieb a výrobnnej sféry sa v súčasnosti uskutočňuje prostredníctvom samostatných transformačných staníc. Distribučné stanice sú prevažne stožiarovej konštrukcie (ocelové priehradové a betónové) a tiež murované. Sekundárne rozvody sú vedené vzduchom na betónových stožiaroch vodičmi AlFe.

Sekundárne káblové rozvody NN

Samotné sídlo je v súčasnosti zásobované elektrickou energiou z jednej linky vzdušného 22 kV vedenia AlFe. Z tohto vedenia sú vyvedené odbočky pre napojenie transformačných staníc 22/0,4 kV. Rozvod je vedený na betónových a ocelových priehradových stožiaroch. Zásobovanie obyvateľov, služieb a výrobnnej sféry sa v súčasnosti uskutočňuje prostredníctvom transformačných staníc 22/0,4 kV o dostatočnom inštalovanom výkone. Distribučné stanice sú prevažne stožiarovej konštrukcie (ocelové priehradové a betónové 1, 2,5 a 4-stĺpové) a tiež murované. Sekundárne rozvody sú vedené vzduchom na betónových stožiaroch vodičmi AlFe 4 x 50 až 70 mm² a tiež samonosnými izolovanými vodičmi 4 x 95 mm² lúčovým spôsobom a svojimi prenosovými schopnosťami vyhovujú súčasnému stavu. V nových lokalitách IBV je rozvod vedený zásadne káblom v zemi. Podľa vyhlášky MH SR č. 267/1999 Z. z. odberatelia podľa počtu sú zaradení predovšetkým do kategórie odberu „D“ (obytné a rodinné domy), v menšej miere „B“ a „C“ (služby a výrobná sféra), pričom obytné a rodinné domy

podľa stupňa elektrizácie (vzhľadom na plynofikáciu obce) možno zaradiť najmä do skupiny „A“ (90 %), v menšej miere „B“, a „C“ (podľa STN 33 2130).

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
  - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m, 2. pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
  - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
  - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
  - v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
    - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
    - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
    - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
    - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky
    - vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
    - vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
    - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
    - vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
  - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
  - 3 m pri napätí nad 110 kV
  - v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
    - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
    - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
  - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
  - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
  - v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice

Plynofikácia obce

V smere východ – západ je budovaný plyn vysokotlak zo Štúrova tranzitný plynovod 1 x DN 1400 a 3 x DN 1200 južnou časťou mesta Levice. Z regulačnej stanice vychádza STL plynovod z ocelových rúr DN 100, ktorý slúži pre zásobovanie obce zemným plynom naftovým. Jednotlivé odbery sú pre použitie v domácnostiach a pre technickú a občiansku vybavenosť doregulované v domových regulačných zostavách. Rozvod potrubia v obci je z rúr z lineárneho polyetylénu. Pre rodinné domy a nízkopodlažné objekty bez centrálnej dodávky tepla a teplej vody je komplexné používanie plynu pre potreby vykurovania, ohrevu teplej vody a varenia. Plynové vykurovanie má obvykle formu ústredného vykurovania, len výnimočne sa realizuje samostatnými plynovými pecami. V objektoch občianskej vybavenosti a drobného priemyslu sa zemný plyn používa na vykurovanie, ohrev teplej vody a technologické potreby.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meranej kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:

- 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
- 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
- 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
- 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
  - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
  - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
  - 50 m pri regulačných staniciach, filtračných staniciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
  - s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Od budovy OU je rozvod vedený na kovových stĺpoch, na ktorých sú upevnené reproduktory. Vedenie miestneho rozhlasu je vedené pozdĺž miestnych komunikácií, väčšinou súbežne s telefónnym vedením a vedením NN. Pôvodné rozvody sa ponechajú a pre nové zastavané časti sa vybuduje nové vedenie miestneho rozhlasu. Vedenie sa uloží v zemi a pre umiestnenie reproduktorov sa využijú osvetľovacie stožiare, alternatíva je bezdrôtový rozhlas.

Telekomunikácie

Pošta - v súčasnosti sú služby v obci zabezpečované prostredníctvom pošty, ktorá je umiestnená v samostatných priestoroch.

Telekomunikácie - v súčasnosti sú účastníci v obci z hľadiska telefonizácie zaradení do uzlového telefónneho obvodu UTO a z hľadiska vyššej telefónnej úrovne do tranzitného telefónneho obvodu TTO Levice so začlenením v primárnom centre PC Nitra. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného koanania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe. Rozšírenie telefónnej siete je navrhované samonosnými telekomunikačnými káblami na drevených podperných bodoch. Budovanie vykryvačov operátorov mobilných sietí (T-mobile, Orange, O2...) nie je potrebné.

Rádiokomunikácie - v obci príjem televízneho signálu Slovenskej televízie je zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zriadením kábelovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú má obec vybudovanú.

Ochranné pásma

- ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov

Cintorínske služby

V obci sú vybudované 3 cintoríny. Každý cintorín disponuje vlastným domom smútku. Menší cintorín – reformovanej cirkvi - sa nachádza v spodnej (juhovýchodnej časti obce pod cestou III triedy v smere na obec Kural'any. Obec disponuje dostatočnou kapacitou cca. 1/2 voľnej plochy. Prístup je zabezpečený z miestnej komunikácie. Kapacitne väčší cintorín – rímsko katolícky - sa rozprestiera nad miestnym rímsko-katolíckym kostolom. Kapacita postačuje na návrhové obdobie. Prístup je zabezpečený z miestnej komunikácie v smere SZ-JV. Pozdĺž južnej časti cintorína sa rozprestiera nesúvislý porast krovín a stromov. Pozdĺž celej dĺžky severného oplotenia sa okrasná ani izolačná zeleň nenachádza. Voľné plochy cintorína sú pripravené na ďalšie rozširovanie. Tretí cintorín je izraelitský v severnej časti zastavaného územia – izraeliti už v obci od II. Svetovej vojny nebývajú – obec cintorín udržiava.

Do priestorov cintorínov sa navrhuje umiestnenie kontajnerov menšieho typu, s ktorým by neboli problémy pri odvoze (využitie traktora). V cintorínoch sa odporúča realizovať výsadbu estetickej parkovej zelene a rekonštrukciu a dostavbu chodníkov. Podľa potreby sa realizuje modernizácia

domov smútku. Cez projekty LEADER na jar obec začne rekonštrukciu domu smútku v rímsko-katolíckom cintoríne (smršť v roku 2011 poškodila strechu). Obec neplánuje rozšírenie plôch cintorínov.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo cintorína (pohrebiska) v zmysle Zákona č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov – 50 m – v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy – šírka ochranného pásma pohrebiska 50 m sa nevyžaduje pre pohrebiská zriadené pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 470/2005 Z. z. t.j. pred 1.11.2005.

Zásobovanie teplom

Tepelná energia a zemný plyn je používaná predovšetkým na vykurovanie objektov a prípravu teplej úžitkovej vody. Spotreba tepelnej energie je svojim charakterom sezónna. Počas trvania letného obdobia je jej denný odber relatívne rovnomerný s malými výkyvmi. Pre pokrytie spotreby energie sú k dispozícii nasledovné zdroje: pevné palivo: zemný plyn, drevo, čierne uhlie, elektrická energia z jestvujúcej elektrickej siete.

Netradičné druhy energie

Zdroje a zariadenia na výrobu netradičných druhov energie tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Odporúča sa však zmena (v jednotlivých prípadoch) palivovej základne prechodom na biomasu. V prípade nedostatočného využitia orných pôd pre poľnohospodárske účely, je možné tieto plochy preorientovať na pestovanie plodín pre energetické účely a ich využitie pri zásobovaní teplom. Zároveň je možné pre energetické účely využívať aj odpady z lesných plôch a bioodpady z obce.

2.4 DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska enviromentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Charakterizovanie dopravnej polohy riešeného územia vymedzeného katastrálnou hranicou sídla Veľké Ludince sa viaže na dopravné väzby intravilánového územia voči prvkom nadradených dopravných systémov. Tieto v riešenom území reprezentujú systémy automobilovej dopravy. Rozbor dopravnej infraštruktúry vychádza zo založených dopravno-prevádzkových vzťahov i výhľadových zámerov rozvoja komunikačnej infraštruktúry, ktorej význam presahuje miestnu i regionálnu úroveň. Hodnotenie dopravnej polohy zahŕňa i trendy viažúce sa na rozsah, etapizáciu i spôsoby predpokladaného územného rozvoja sídla. Základnú a najvyššiu územnú a funkčnú úroveň voľne vymedzeného územia tvoria cesty vyššieho administratívneho a dopravného významu. Nadradené komunikačné ťahy prechádzajú tangenciálne riešeným územím. Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou i dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu, ako i z pohľadu vzťahov prechádzajúcich územím, čo je determinované rozložením existujúcej siete dopravnej infraštruktúry regionálneho významu. Z tohto pohľadu nadradeným komunikačným systémom v území je vedenie cesty I/76 Štúrovo – Želiezovce – Levice.

Cestný a železničný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu. Z tohto pohľadu nadradeným komunikačným systémom v území je cesta I triedy I/76. Komunikácia v danom úseku plní funkciu severo-južného prevedenia cestnej dopravy s väzbami na medzinárodnú dopravu (Maďarsko-Slovensko). Cesta I triedy je súčasťou medzinárodného cestného ťahu – E 575. Administratívny význam tohto cestného ťahu sa viaže na postavenie komunikácie v celoštátnej sieti. Cesta I/76 prepája regionálne centrá juhozápadnej časti Slovenska s väzbou na cestnú sieť Maďarskej republiky. Dopravný význam cesty I/76 sa dá odvodiť z intenzity i štruktúrovania dopravného prúdu. Z cesty I/76

je nepriamo orientovaný hlavný vstup do obce Veľké Ludince cez cestu II triedy cez obec Keť a Kural'any. K systému nadradených cestných ťahov z pohľadu širších dopravných vzťahov patrí i cesta I/51 prechádzajúca okresným mestom Levice ako aj I/63 prechádzajúca v smere Štúrovo – Komárno – Veľký Meder. Cesta prepája regionálne centrá. Dopravná atraktivita územia je jednou z rozhodujúcich charakteristík dopravnej polohy riešeného územia obce Veľké Ludince. Táto zhodnocuje územie z pohľadu širších vzťahov a zahŕňa dostupnosť cieľov (vyššia vybavenosť, pracovné príležitosti), dostupnosť systémov prímestskej hromadnej dopravy a dopravných vzťahov miestnej úrovne (priepustnosť územia). Z pohľadu nižšieho zastúpenia vyššej vybavenosti a pracovných príležitostí v obci funkčne homogénne územie s prevahou obytnej funkcie logicky charakterizuje vyššia hybnosť. Obcou prechádza cesta III triedy v smere od obce Farná – Veľké Ludince – Svodín. V území je prevádzkovaný systém prímestskej autobusovej hromadnej dopravy s izochrónou dostupnosti nepresahujúcej z okrajových častí riešeného územia časovú vzdialenosť 8-10 min.

Miestne komunikácie

Na hlavnú komunikačnú kostru, ktorú tvorí vyššie uvedená cesta III. triedy, na ktorú sú napojené miestne komunikácie. Prevažne majú tieto komunikácie živičný kryt. V dôsledku Smerové vedenie a šírkové usporiadanie týchto komunikácií nie vždy zodpovedá STN 736110, čo je do istej miery ovplyvnené aj existujúcou zástavbou. Odvodnenie týchto ciest je riešené do príľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém 6 miestnych komunikácií obce Veľké Ludince dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Tieto vytvárajú v sídle sieť priečných a pozdĺžnych prepojení. Dopravnourbanistický význam prvkov zonálnej komunikačnej štruktúry nepresahuje úroveň upokojených komunikácií funkčnej triedy D1. Charakterizujúcou vlastnosťou týchto komunikácií je realizácia dopravných vzťahov pešej a automobilovej dopravy na spoločnom dopravnom priestore. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto nepresahujú šírku 4-5,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Postupnou urbanizáciou územia pozdĺž historicky založených ulíc sa vytvorila bloková zástavba umožňujúca len obmedzenú obsluhu nezastavaných priestorov. Potencionálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení. V obci a jej okolí sa nachádza celkovo 59 km nespevnených ciest, celková dĺžka miestnych komunikácií predstavuje 8,1 km, ciest II. triedy o dĺžke 4,9 km a cesty III. triedy o dĺžke 1,95 km.

Cyklistická doprava

Podiel bicyklovej dopravy z pohľadu celkovej dopravnej práce a z pohľadu nemotorovej dopravy nie je v obci Veľké Ludince rozhodujúci a nedosahuje podiel sídiel so zavedeným systémom bicyklovej dopravy (10 – 20%-ný podiel na celkovej dopravnej práci), ale aj napriek tomu patrí medzi významné spôsoby dopravnej obsluhy. Konfigurácia terénu, rozmiestnenie urbanistických prvkov (bývanie, vybavenosť, práca, rekreácia) a relatívne upokojený charakter dopravy v obci dáva predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy ako jedného zo základných vnútro sídelných dopravných systémov. Dopravnourbanistické i technické podmienky v sídle sa dajú hodnotiť priaznivo a dávajú veľké predpoklady na rozvoj tohto ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy. Podrobnejšiemu koncepčnému riešeniu musí predchádzať vypracovanie rozvojového dokumentu. Tento v rôznych časových úrovniach by zadefinoval konkrétne investičné, organizačné a technické opatrenia regulujúce rozvoj nevyhnutnej infraštruktúry. Cieľom rozvojových programov je zvýšenie podielu cyklistickej dopravy nielen v rámci rekreačnej dopravy, ale aj v rámci pravidelných ciest za prácou.

Prevádzkové plochy, parkoviská

Riešenie statickej dopravy v sídle zahŕňa riešenie uspokojovania nárokov na parkovanie a odstavovanie individuálnych motorových vozidiel. Spôsoby riešenia statickej dopravy vychádzajú z charakteru a rozloženia urbanistických prvkov. Najväčšie nároky na odstavovanie motorových vozidiel vychádzajú z obytných funkcií. S ohľadom na prevažujúci charakter rodinnej zástavby sa spôsoby uspokojovania statickej dopravy viažu na vlastné pozemky, príp. na využívanie dopravného priestoru komunikácii nižších dopravnourbanistických úrovní.

Technická infraštruktúra, cestná sieť

	alokácia ZŠ, MŠ	súčasný stav	budúci stav
počet parkovacích miest		15	25

Obecný úrad	15	30
Kultúrny dom	30	30
Športová infraštruktúra	20	20
Cintorín	20	30
Kostol	10	20
Predajne	20	20

Zdroj: OcÚ Veľké Ludince

Nemotorová a pešia doprava reprezentuje v obci Veľké Ludince najväčší podiel v rámci dopravnej vnútroobšľnej práce. Hlavné pešie prúdy v sídle sledujú väzby základných urbanistických prvkov. Trasy nemotorovej dopravy sledujú pravidelné cesty za prácou, školou a vybavenosťou. Zdrojové miesta pešej dopravy korešpondujú najmä s priestormi súvisiacimi s uzlovými miestami hromadnej dopravy situovanými na prietáhoch ciest III. triedy a zo zariadeniami vyššej občianskej vybavenosti, kde je predpoklad väčšej koncentrácie osôb.

Autobusové zastávky a hromadná doprava

V riešenom území sú identifikovateľné 3 priebežné zastávky. Priestorové rozloženie zastávok v území umožňuje pešiu dostupnosť z okrajových polôh zastavaného územia. Izochronická vzdialenosť dostupnosti nepresahuje hodnotu 8-10min. Charakter a cieľovosť dopravných vzťahov opodstatňujú i vo výhlade predpoklad riešenia autobusovej prepravy ako hlavného systému prímestskej hromadnej dopravy.

Dopravné plochy, zariadenia

Okrem spomenutých parkovísk, prevádzkovej plochy a autobusových zastávok sa v riešenej obci iné dopravné zariadenia nenachádzajú.

Pešie komunikácie

Nemotorová a pešia doprava reprezentuje v obci Veľké Ludince najväčší podiel v rámci dopravnej vnútroobšľnej práce. Hlavné pešie prúdy v sídle sledujú väzby základných urbanistických prvkov. Trasy nemotorovej dopravy sledujú pravidelné cesty za prácou, školou a vybavenosťou. Zdrojové miesta pešej dopravy korešpondujú najmä s priestormi súvisiacimi s uzlovými miestami hromadnej dopravy situovanými na prietáhoch ciest III. triedy a zo zariadeniami vyššej občianskej vybavenosti, kde je predpoklad väčšej koncentrácie osôb.

Funkčné vyhodnotenie dopravných trás

Z dopravného hľadiska má pre obec najväčší význam I/76 a cesta III triedy napájajúca sa na túto komunikáciu. Cesta III triedy, ktorá prechádza obcou a prakticky zabezpečuje spojenie obce s okolím a najbližšími pracovnými centrami (Levice, Nitra, Štúrovo a Komárno), ako aj s Maďarskou republikou.

Železničná doprava

Keďže intravilánom obce železničná trať neprechádza, obyvatelia majú možnosť využiť vlakové spojenie v obci Gbelce. Obec je od obce vzdialená 14 km. Oblasťou prechádza železničná trať č. 130 v smere východ – západ.

2.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Veľké Ludince tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo lesov v severozápadnej časti územia (Ludinský Háj), na ktoré nadväzuje pásmo viníc a obytnej zóny obce, inak obklopuje obec poľnohospodárska krajina.

V rámci poľnohospodárskej krajiny sú žiadúce niektoré zásahy, znižujúce eróziu a zvyšujúce ekologickú stabilitu krajiny. V rámci revitalizačných opatrení je potrebné dôsledne asanovať všetky nelegálne skládky odpadu ich likvidáciou a odvozom na skládku TKO. Pri praktizovanom zasypaní smetiska dochádza naďalej k negatívnym vplyvom skládok (premývanie zrážkovou vodou, znečisťovanie povrchových a podzemných vôd). V rámci poľnohospodárskej krajiny navrhujeme na niektorých miestach realizovať protierózne opatrenia buď výsadbou zelených pásov alebo ponechaním zasakovacích trávnych pásov bez rozorávania. Výsadby by mali byť realizované z miestnych druhov drevín, prevažne listnatých, s prípadným malým podielom ihličnanov. Takéto výsadby je vhodné

aplikovať aj okolo trvalých poľných ciest. Výsadby v krajine a na okraji intravilánu obce majú dvojaký charakter - ide o pravidelné líniové výsadby prevažne okolo komunikácií (poľné cesty, hospodárske areály), ako aj o nepravidelnejšie, medzernaté, líniové až hlúčikovité výsadby prirodzene rastúcich krov a nízkych stromov. Kvôli posilneniu ekostabilizačnej funkcie v poľnohospodárskej krajine sú navrhnuté líniové výsadby zelene na trasách terajších či niekdajších poľných ciest a hraniciach väčších blokov niekdajších parciel, čo bude evokovať historickú krajinnú štruktúru, zlepši mimoprodukčné funkcie poľnohospodárskej krajiny, podporí biodiverzitu v oblasti, zlepši obraz krajiny a v neposlednom rade zabezpečí minimalizáciu negatívnych vplyvov erózie na poľnohospodárskeho pôdneho fondu, ktorá je v katastri obce pomerne výrazná. Výsadby sú finančne a technicky nenáročné, na vymedzených liniách stačí zabezpečiť zamedzenie intenzívneho hospodárenia a prípadne zabezpečiť výsadbu riedkej kostry základných drevín, ktoré môžu byť aj hospodársky zaujímavé (napr. ovocné stromy), na zvyšných častiach línii je predpoklad skorého uchytenia mnohých pionierskych drevín a vyselektovania hodnotných kriačínových spoločenstiev, čo samozrejme nevylučuje aj priamu úmyselnú výsadbu plnohodnotných pásov miestnych druhov stromov a krov. Drevinová skladba musí zohľadňovať prirodzené spoločenstvá a fragmenty zachovalých kriačín v blízkom okolí (<http://www.sopsr.sk/natura/index.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0225>, 14.9.2013).

Obec v uvedenej hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňovať enviromentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnu formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín. Zoznam právnych predpisov:

- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení zákona NR SR č. 127/1994 Z. z., zákona NR SR č. 287/1994 Z.z. , zákona č. 171/1998 Z.z. a zákona č. 211/2000 Z.z.
- Zákon č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe, starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 205/2004 Z. z. , zákona č. 587/2004 Z. z. a zákona č. 15/2005 Z. z.
- Zákon č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní a šírení informácií o životnom prostredí a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 277/2005 Z.z.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 157/2005 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 587/2004 Z. z. o Environmentálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 462/2004 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o osobitných kvalifikačných predpokladoch na výkon niektorých činností na úseku starostlivosti o životné prostredie.
- Opatrenie Ministerstva životného prostredia SR č. 318/2004 Z.z. o úprave dispozičných oprávnení správcov majetku štátu v zriaďovateľskej pôsobnosti Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pri nakladaní s majetkom štátu.
- Oznámenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 535/2005 Z.z. o vydaní výnosu o poskytovaní dotácií obciam na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy starostlivosti o životné prostredie Slovenskej republiky (výnos č. 5 /2005).
- Oznámenie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 550/2005 Z.z. o vydaní výnosu o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (výnos č. 6/2005).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrne – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Základným pre obec je územný plán sídelného útvaru (ÚPN SÚ), ktorého záväzná časť sa po schválení obecným zastupiteľstvom stáva všeobecne záväzným nariadením obce. Obstarávateľom ÚPN obce (alebo zóny) je obecná samospráva. Obec v súčasnosti nemá spracovaný územný plán.

Do riešeného územia zasahuje územie európskeho významu Natura 2000

Názov : *Ludinský háj*
Kód územia : *SKUEV0180*
Kraj : *NITRIANSKÝ KRAJ*
Rozloha : *161,34 ha*
Správca územia : *CHKO Ponitrie*
Katastrálne územia : *Farná*
Jasová
Kolta
Veľké Ludince

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany

40A0* Xerothermné kroviny
91I0* Eurosibírske dubové lesy na spraši a piesku
91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy

Navrhované manažmentové opatrenia:

Zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov
Eliminovať zastúpenie nepôvodných druhov drevín tak aby sa zabránilo ich šíreniu na ďalšie lokality

Činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na ciele ochrany v chránenom území

Lomy a ťažba ostatného stavebného kameňa a nerudných surovín (vrátane pieskov)
Skládky odpadu
Dial'kové ropovody a plynovody, rozvody vody alebo pary
Dial'kové telekomunikačné siete a vedenia
Dial'kové rozvody elektriny

Zdroj: <http://www.soprs.sk/natura/?p=4&sec=5&kod=SKUEV0180>, 9.10.2013

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza.

Právne predpisy na úseku štátnej správy ochrany ovzdušia:

Zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia a ktorým sa dopĺňa zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší) v znení zákona č. 245/2003 Z. z., zákona č. 525/2003 Z. z. , zákona č.572/2004 a zákona č.541/2004 Z.z.

Zákon č. 76/1998 Z.z. o ochrane ozónovej vrstvy Zeme a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 408/2000 Z.z., zákona č. 553/2001 Z.z., zákona č. 525/2003 Z. z. z zákona č.364/2004 Z.z.

Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v Štúrove. Znečisťovanie ovzdušia riešeného územia pripadá do úvahy dial'kovým šírením, veľkými zdrojmi znečisťujúcimi ovzdušie v blízkom regióne a zdrojmi vo vlastnom území – lokálnymi zdrojmi. Medzi veľké zdroje v regióne patrí Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., SES REAL s.r.o. – Tlmače, SES a.s. – Tlmače. Zdrojmi znečisťovania ovzdušia v riešenom území v súčasnosti aj sú:

- automobilová doprava na rýchlostnej ceste aj na miestnych komunikáciách,
- poľnohospodárska výroba (rastlinná výroba v okolí zastavaného územia – pohyb mechanizmov na poliach),
- výroba tepla v domácnostiach a vo výrobných a obslužných prevádzkach,
- výrobné prevádzky v obci.

Produkcia v t na km2 podľa územie, chemická zlúčenina a rok

Okres Levice	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
--------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Tuhé emisie	0,47	0,23	0,48	0,53	0,7	0,67	0,71	0,7	0,66	0,64	0,69
Oxid siričitý	0,42	0,2	0,19	0,14	0,14	0,14	0,1	0,1	0,09	0,1	0,09
Oxid dusíka	0,21	0,15	0,23	0,22	0,24	0,23	0,23	0,4	0,31	0,29	0,29
Oxid uhoľnatý	1,22	0,57	0,92	0,92	1,07	1,05	0,99	0,98	0,92	0,96	0,98

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčiek je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc.

Produkcia v t podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Levice	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Tuhé emisie	731	354	741	822	1084	1054	1105	1080	1026	992	1075
Oxid siričitý	650	307	293	217	215	221	154	162	133	151	134
Oxid dusíka	326	234	350	346	378	367	358	616	480	449	456
Oxid uhoľnatý	1898	885	1427	1421	1660	1644	1541	1513	1432	1490	1522

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vplyvom nepriaznivej klimateografickej polohy (teplotné inverzie v málo vetranej kotline) sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra. Oproti minulosti sa zmenila situácia v hlavných znečisťovateľov ovzdušia, keď centrálné tepelné zdroje prešli z uhlia na zemný plyn. K zlepšeniu stavu znečisťovania prispela aj plynofikácia obce. Naopak je zvýšená hybnosť automobilov.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň LA_{eq,p} = 60 dB a v noci LA_{eq,p} = 50 dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste III. triedy, ktorá prechádza cez obec v smere východ – západ.

Pre potrebu územného plánovania legislatívny podklad definuje prípustné ekvivalentné hladiny hluku vo väzbách na funkčné využitie územia. Najvyššie prípustná ekvivalentná hladina hluku LA_{eqP} vo vonkajších priestoroch je daná súčtom základnej hodnotou ekvivalentnej hladiny hluku 50dB(A) a korekcií zohľadňujúce miestne podmienky a denný čas. Pre územia v kontakte s cestami I.a II. - hých tried s prevládajúcou obytňou funkciou je maximálne prípustná ekvivalentná hladina 60 dB(A). Z výpočtu negatívnych dopadov dopravy na životné prostredie vyplýva miera zaťaženia územia. S ohľadom na odsadenú polohu nadradených cestných trás (cesta I/76) zastavané územie nie je z nich zasiahnuté nepriaznivými účinkami hluku.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne krajský úrad, samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Základným atribútom pre prípravu Programu odpadového hospodárstva (POH) je účel odpadového hospodárstva, definovaný v § 3 zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch, ktorým je predchádzať a

obmedzovať vznik odpadov a zabezpečiť ich zhodnocovanie. Prednostne by sa malo zabezpečovať materiálové zhodnocovanie odpadov. V prípade, že to nie je možné alebo účelné, možno zabezpečiť energetické zhodnocovanie odpadov, t. j. využívať odpady ako zdroj energie. V prípade potreby zneškodňovania odpadov sa musí zabezpečiť spôsob neohrozujúci zdravie ľudí a nepoškodzujúci životné prostredie. Každá obec a mesto je povinná vypracovať Program odpadového hospodárstva pre komunálne odpady a pre drobné stavebné odpady, ktoré vznikajú na jej území. Pri zostavovaní POH je mesto oprávnené bezplatne požadovať od každého, kto je držiteľom komunálnych odpadov, alebo nakladá s nimi na území obce, potrebné informácie. Podľa platných právnych predpisov musí záväzná časť POH obce obsahovať údaje o predpokladanom vzniku odpadov, o podiele ich zhodnocovania a zneškodňovania vo východiskovom a cieľovom roku, ako aj opatrenia na obmedzovanie vzniku odpadov. Smerná časť POH má obsahovať údaje o zámeroch na vybudovanie nových zariadení na nakladanie s odpadmi. V POH obce musí byť aj rozpočet na plánované obdobie s údajmi o celkových plánovaných nákladoch v členení na náklady na zhodnocovanie odpadov, zneškodňovanie odpadov a na iné činnosti odpadového hospodárstva, ako aj o zdrojoch na ich pokrytie. Za zber, prepravu a zneškodňovanie komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov sa platí mestu miestny poplatok.

Množstvo komunálneho odpadu podľa ukazovateľa a rok v %										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Separ. zbierané zložky kom. odp.	2,7	3,1	2,8	3,6	4,5	4,9	5,4	5,6	5,8	5,6
Separ. z toho: nebezpečný odpad	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Odpady zo záhrad a parkov	6,0	5,8	8,4	6,4	6,2	6,2	7,8	6,7	8,2	7,8
Iné komunálne odpady	88,1	87,2	85,8	85,7	85,9	84,1	81,1	83,0	80,4	81,6
Drobné stavebné odpady	3,2	3,9	3,0	4,2	3,5	4,9	5,7	4,8	5,7	5,0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Obec Veľké Ludince má komplexne spracovaný a realizovaný spôsob likvidácie odpadov, vrátane zhodnocovania odpadov každého druhu a kategórie. Obec nakladá so vzniknutým odpadom v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve, predovšetkým podľa zákona NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a podľa jeho vykonávacích vyhlášok č. 283/2001 Z. z. a vyhlášky č. 284/2001 Z. z. Zmesový komunálny odpad z domácností, z občianskej vybavenosti a prevádzok podnikateľských subjektov sa ukladá v zberných nádobách a v pravidelných intervaloch sa odváža externou organizáciou na skládku odpadu do Kolty.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom podľa územie, typ ukazovateľa a rok										
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mn.kom. odpadu (kg/obyv.)	292,3	311,4	298,1	307,8	317,0	331,7	362,1	366,3	368,8	380,9
Zhodnotenie (kg/obyv.)	14,0	19,5	22,2	7,2	15,2	23,0	38,3	31,1	33,8	48,9
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	278,3	291,9	275,9	291,1	288,5	293,7	315,5	325,1	332,5	330,9
Per.zhodn. kom. odpadu (%)	4,8	6,3	7,5	2,3	4,8	6,9	10,6	8,5	9,2	12,8
kompostovanie (%)	53,1	49,0	56,6	59,8	72,6	68,5	71,7	77,1	59,0	64,4
druhot. sur. (%)	35,5	43,1	40,9	29,9	13,0	28,3	21,7	22,6	27,8	22,3

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V programovacom období obec v oblasti odpadov plánuje zriadiť obecné kompostovisko. V prípade separácie rozšíri aktivity o viaceré komodity. Uvedené aktivity budú pôsobiť na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Odpadové vody

V obci nie je vybudovaná verejná splašková kanalizácia s ČOV. Objekty občianskeho vybavenia a novšie realizované rodinné domy majú sporadicky vybudované vlastné domové ČOV. Staršie objekty

v okrajových častiach ale aj centrálnej zóne majú vlastné žumpy, ktoré častokrát nevyhovujú technickým normám. Kanalizáciu je v obci vhodné budovať výlučne ako splaškovú.

Lesné hospodárstvo

Les ako výnimočné spoločenstvo so svojimi nenahraditeľnými prírodnými funkciami predstavuje základnú podmienku existencie a vývoja organizmov, vrátane človeka. Má schopnosť v pomerne veľkom rozsahu tvoriť klímu v malých, stredných a veľkých rozmeroch. V porovnaní s inými rastlinnými spoločenstvami sú lesy najrozmernejšie ako výškové, tak v rozsahu účinnej povrchovej plochy. Ich rozčlenený korunový priestor vyvoláva spomalenie a značné vírivé premiešanie vzduchu. To všetko účinne pôsobí na spomalenie rýchlosti vetra. Les prispieva k zväčšovaniu vodných pár v ovzduší, ktoré sa prúdením vzduchu prenášajú do okolia. Les pôsobí priaznivo i na zloženie vzduchu, na jeho fyzikálne, chemické a biologické vlastnosti. V ovplyvňovaní prirodzeného prostredia majú lesné komplexy osobitný význam i pre bilanciáciu kyslíka a oxidu uhličitého vo vzduchu. Lesy výrazne menia aj radiačné a teplotné pomery atmosféry, a tým fyzikálne vlastnosti vzduchu. Medzi významné novodobé účinky lesov patrí aj ich pôsobenie na znečistenie kontaminácie ovzdušia. Lesný porast ovplyvňovaním pohybu vzduchu pôsobí aj na pohyb nečistôt. Tuhé znečisteniny tlmením prúdenia vzduchu sedimentujú a zachytávajú sa na vegetačných orgánoch. Aerosolové a plynné nečistoty sú čiastočne sorbované porastom alebo dvíhané turbulenciou do vyššej vzdušnej zóny, kde sa ich koncentrácia znižuje resp. eliminuje. Protiimísne pôsobenie lesa bude tým väčšie, čím väčšia bude povrchová plocha funkčného porastu. Hydrické pôsobenie lesa v podstate zahŕňa vplyv lesa na vodný režim krajiny. Prejavuje sa dielčimi vplyvmi lesných spoločenstiev na zrážky, výpar a odtok vody. Edafické vplyvy lesa spočívajú v komplexnom pôsobení lesných porastov na tvorbu a ochranu pôdy a jej zlepšovanie. Ide o komplexné vplyvy lesa na urýchľovanie tvorby pôdy, jej prehlbovanie, pôsobením koreňového systému zlepšenie jej vlastností a ochranu pred deštruktívnymi činiteľmi (eróziou, zosuvmi) (<http://envirodopke.szm.com/les.htm>, 8.9.2013). V blízkosti obce sa rozprestiera Ludínsky háj, ktorý má plochu viac ako 160 ha. Háj zasahuje priamo do katastrálneho územia obce. Sporadické lesné enklávy sú roztrúsené po celom katastri obce. V obci a jej okolí možno identifikovať nasledovné typy lesov:

1. Lužné lesy vrbovo – topoľové – *Salicion albae*

Podľa Michalku a i. (1986) jednotka združuje spoločenstvá mäkkých lužných lesov rozšírených na holocénných nivách riek v teplej panónskej oblasti, na vlhkých, periodicky zaplavovaných fluvitilých sedimentoch v nížinnom a pahorkatinnom stupni do 250 – 300 m n. m. Sú v nej zahrnuté fytocenózy vysokokmenných vrbovo – topoľových lesov (zväz *Salicion albae* (Oberd. 1953) Th. Müller et Görs 1958), krovitých vrb (zväz *Salicion triandrae* Th. Müller et Görs 1958) a všetky ich vývojové štádiá.

2. Lužné lesy nížinné - *Ulmenion*

Do tejto jednotky sú zahrnuté vlhkomilné a čiastočne mezohygrofilné lesy rastúce na aluviálnych naplaveninách pozdĺž vodných tokov alebo v blízkosti prirodzených vodných nádrží. Zväčša sú to spoločenstvá jaseňovo – brestových a dubovo – brestových lesov, klasifikačne patriacich do podzväzu *Ulmenion* Oberd 1953. Sú rozšírené – podobne ako vrbovo – topoľové lesy (zväz *Salicion albae*) - na alúviách väčších riek, avšak viažu sa na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív (agradáčne valy, riečne terasy, náplavové kužele a pod.) najmä v nížinách a teplejších oblastiach pahorkatín (do 300 m n. m.). V stromovom poschodí dominuje jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior* L.), dub letný (*Quercus robur* L.), brest hrabolitý (*Ulmus carpinifolia* Gled.). V krovinnom poschodí dominuje baza čierna (*Sambucus nigra* L.) V bylinnej vrstve dominujú tieto druhy: cesnačka lekárska (*Alliaria petiolata* (M. B.) Cavara et Grande), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea* L.) a hluchavka škvrnitá (*Lamium maculatum* L.).

3. Dubovo – hrabové lesy karpatské – *Carici pilosae* – *Carpinenion betuli*

Mezofilné zmiešané listnaté lesy sú na území Slovenska podľa Michalku a i. (1986) najrozšírenejšou lesnou klimatickou – zonálnou formáciou v dubovom stupni. Pôvodne zaberali súvislé rozsiahle plochy najmä v pahorkatinách a na vrchovinách až do výšky priemerne 600 m n. m., vo všetkých vnútrokarpatských kotlinách (vrátane podtatranských) a podoliach a napokon na rovinách a v nížinách na juhu územia. V stromovom poschodí dominuje dub zimný (*Quercus petraea* (Mattusch.) Liebl.) alebo hrab obyčajný (*Carpinus betulus* L.). Pripája sa lipa malolistá (*Tilia cordata* Mill.) a buk lesný (*Fagus sylvatica* L.). V krovinej vrstve prevláda javor poľný (*Acer campestre* L.), lieska obyčajná (*Corylus avellana* L.) a svib krvavý (*Swida sanguinea* L.). Bylinná vrstva je tvorená druhmi: kostihoj hľuznatý (*Symphytum tuberosum* Schur.), hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea* L.) a jahoda obyčajná (*Fragaria vesca* L.) (Ružičková, 1996).

4. Dubovo – hrabové lesy panónske – *Querco robori* – *Carpinenion betuli*

Podľa Michalku a i. (1986) sú to spoločenstvá dubovo – hrabových lesov v najteplejších oblastiach na Slovensku alebo v teplejších kotlinách a v dolinách, kde má klíma zvýšenú kontinentalitu. Podmieňujú ich predovšetkým piesočnaté a štrkovité terasy tret'ohorné, alebo štvrtohorné pokryté sprašovými hlinami, alebo náplavové kužele. V stromovom poschodí dominuje dub letný (*Quercus robur* L.), dub cerový (cer) (*Quercus cerris* L.) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus* L.). V krovinnom poschodí sa pripája javor poľný (*Acer campestre* L.), javor tatársky (*Acer tataricum* L.), zob vtáči (*Ligustrum vulgare* L.), slivka trnková (trnka) (*Prunus spinosa* L.). Bylinnú vrstvu tvoria druhy: zimozeleň menšia (*Vinca minor* L.), mednička jednokvetá (*Melica*

uniflora Retz.), chochlačka dutá (*Corydalis cava* (L.) Schw. et Koerte), snežienka jarná (*Galanthus nivalis* L.) (Ružičková a i., 1996).

5. Dubové xerothermofilné lesy ponticko – panónske – *Quercion pubescentis - petraeae*

Tieto lesy sa viažu na černoze, micelárne černoze karbonátové. Pôdy sú na prechode hneдозemí k černoziem, nazývajú sa aj černozemné hneдозeme. Vyvíjajú sa aj na hneдозemiach na spraši. Zaberajú teplé polohy, južne exponované svahy, sú aj na plošinách sprašových pahorkatín. Floristicky sú veľmi bohaté a pestré s druhmi lesostepného charakteru a submediteránnymi druhmi. Prevládajú dub sivozelený (*Quercus pedunculiflora* C. Koch) a dub jadranský (*Quercus virginiana* Ten.) Sú to dva vedúce druhy týchto lesov. K nim pristupuje so silnou účasťou aj dub cerový (*Quercus cerris* L.), vtrúsene sú dub mnohoplodý (*Quercus polycarpa* Schur.), dub letný (*Quercus robur* L.). V podraсте sú typické: jaseň biely (*Dictamnus albus* L.), ostrica Micheliho (*Carex michelii* Host), kostrava žliabkovitá (*Festuca rupicola* Heuffel), kostrava rôznolistá (*Festuca heterophylla* Lam.), reznáčka mnohosnubná (*Dactylis polygama* Horvátovszky). Z kultúr sú to sady s náročnými ovocnými stromami, d'alej vinice alebo kvalitné polia, na ktorých sa pestujú najnáročnejšie poľnohospodárske kultúry (tabak, pšenica, kukurica a pod.).

6. Ostatné druhy biotopov

Nepôvodné lesy (monokultúry). Podľa Ružičkovej a i. (1996) dominantou stromového poschodia je introdukovaný naturalizovaný svetlomilný druh agát biely (*Robinia pseudoacacia* L.), ktorý má tak veľkú regeneračnú schopnosť, že potláča aj autochtónne dreviny. Spoločenstvá ním tvorené sú vytvorené antropogénnou činnosťou, ale nemajú dočasný charakter. Ako svetlomilná drevina so silne vyvinutou koreňovou sústavou, so symbolickými nitrogennými baktériami mení mikroklimatický režim, fyzikálne a chemické ako i mikrobiologické procesy a vlastnosti pôd, ktoré sa dorážajú v zmenenej druhovej skladbe bylinného poschodia s veľkým výskytom nitrátofilných druhov. Stromovú etáž vytvárajú klony krížencov topoľa čierneho – (*Populus nigra* L.) a topoľa deltolistého (*Populus deltoides* L.). U nás sa začali vysádzať po 2. svetovej vojne pod názvom topoľ kanadský (*Populus canadensis* Moench.). Do mladých kultúr prenikajú a masovo sa šíria niektoré neofyty, najmä zlatobyl' obrovská (*Solidago gigantea* Ait.) a iné. V starších kultúrach bylinná vrstva postupne nadobúda charakter druhovej skladby pôvodných fytoocenóz. V krovinách často prevláda jedna dominant, inak sú zložené z vlhkomilných druhov ako kalina obyčajná (*Viburnum opulus* L.), svib krvavý (*Swida sanguinea* L.), baza čierna (*Sambucus nigra* L.). Podrast sa vyvíja podľa hustoty krovin, zväčša sú to vlhkomilné a nitrofilné druhy z vnútra lesa ako napr. príhľava dvojdomá (*Urtica dioica* L.), lipkavec obyčajný (*Galium aparine* L.), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale* L.), lipnica pospolitá (*Poa trivialis* L.) atď. (Dobroviczská, T., 2005, 43-49).

Zeleň

Biologicko-krajinárska hodnota extravilánu je vysoká. Striedajú sa tu menšie lesné celky listnaté so zákradami, menšími lúkami s rôznym percentom zastúpenia rozptýlenej zelene. Na plochách zelene sa podieľajú: verejné priestranstvá poväčšine pri objektoch občianskej vybavenosti riešené ako jednoduché parčíkové úpravy. Ich dominantným prvkom sú významné jedince drevín obyčajne v trávnikovom poraste, vyhradená zeleň školských, športových a výrobných zariadení, krovinaté porasty ako enklávy rozptýlenej zelene zostupujúce z príľahlych svahov do intravilánu, bohatá súkromná zeleň sádov a záhrad a náletová vegetácia. Problematická je prítomnosť množstva trávnatých neúžitkov, ktoré predstavujú plochy nevyužívané, nekosené, následne osídľované ruderalnou (smetiskovou) vegetáciou. Lokalizácia významnejších plôch zelene: vegetácia návsí, vegetácia pri základnej škole, futbalové ihrisko, cintorín, dom smútku, sadovnícka úprava v okolí kostola, malé parkovo upravené plochy, sprievodná vegetácia ulíc, komunikácií. Prevládajúce druhové zloženie: lipa (*Tilia cordata*), orech (*Juglans regia*), breza (*Betula pendula*), javor mliečny (*Acer platanoides*), javor poľný (*Acer campestre*), javor negundo (*Negundo aceroides*), agát (*Robinia pseudoacacia*), jelša (*Alnus glutinosa*), topoľ (*Populus canadensis*), breza (*Betula* sp.), pagaštan konský (*Aesculus hippocastanum*), jaseň (*Fraxinus* sp.), vrbá (*Salix* sp.), ovocné druhy drevín, ruža (*Rosa* sp.), orgován (*Syringa vulgaris*), vtáci zob (*Ligustrum* sp.), krušpán (*Buxus sempervirens*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), borovica čierna (*Pinus nigra*), smrek obyčajný (*Picea abies*), smrek pichľavý (*Picea pungens*), borievka (*Juniperus* sp.), tuja (*Thuja* sp.), cyprusček (*Chamaecyparis* sp.).

Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Obec sa musí pri výkone činností v oblasti ochrany pôd riadiť nasledujúcou legislatívou:

- Zákon SNR č. 307/1992 Zb. o ochrane PPF v znení neskorších predpisov,

- Nariadenie vlády SR č. 152/1996 Z.z. o základných sadzbách odvodov za odňatie poľnohospodárskej pôdy z PPF,
- Rozhodnutie MP SR č. 531/1994-540 o najvyšších prípustných hodnotách škodlivých látok v pôde a o určení organizácií oprávnených zisťovať skutočné hodnoty týchto látok.

Súvisiace právne normy:

- Zákon NR SR č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon)
- Vyhláška UGKK SR č. 79/1996 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon NR SR o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam
- Zákon SNR č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov
- Zákon SNR č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov
- Zákon NR SR č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom
- Zákon NR SR č. 181/1995 Z.z. o pozemkových spoločenstvách
- Zákon NR SR č. 136/2000 Z.z. o hnojivách
- Zákon NR SR č. 332/1996 Z.z. o vinohradníctve a vinárstve a o zmene zákona č. 61/1994 Zb. o rozvoji rastlinnej výroby v znení zákona č. 132/1989 Zb.
- Zákon NR SR č. 64/1997 Z.z. o užívaní pozemkov zriadených v záhradkových osadách a o vysporiadaní vlastníctva k nim.

Najrozsiahlejšie škody na pôdnom fonde boli spôsobené exhalátmi z poľnohospodárskej výroby.

Kontaminácia pôdy

Dotknuté územie, napriek skutočnosti, že sa vyznačuje vysokým stupňom poľnohospodárskej produkcie, patrí k oblastiam s menej kontaminovanými pôdami. Pri poľnohospodárskych pôdach možno reálne predpokladať, že vzhľadom na súčasnú ekonomickú situáciu v poľnohospodárstve dochádza v týchto pôdach k úbytku rezíduí priemyselných hnojív a pesticídov. V zastavanom území sa kontaminované pôdy nachádzajú v okolí komunikácií. Tiež sa vyskytujú určité formy znečistenia pôd na okraji zástavby obce spojené so spôsobom bývania v dotknutom území, najmä z pestovateľskej činnosti a drobného chovu zvierat.

Približne do roku 1990 predstavovala chemizácia poľnohospodárskej výroby vážny problém súvisiaci s kontamináciou pôdy v okrese Levice. V súčasnosti pri znížení dávok čistých živín NPR na 1 ha poľnohospodárskej pôdy z 280 na 85 kg, sa obsah cudzorodých látok v pôde podstatne znížil. Dnes sa pohybuje na limitnej úrovni. V súčasnosti sa na území okresu Levice nenachádzajú významnejšie lokality, ktoré by boli činnosťou človeka a jeho ekonomickými aktivitami príčinou kontaminácie poľnohospodárskej pôdy. Nadalej však zostáva trvalou úlohou monitorovanie a ochrana poľnohospodárskej pôdy pred kontamináciou. Poľnohospodárska pôda je v závislosti na klimatických podmienkach ohrozená vodnou eróziou. Hlavnou príčinou tohto javu je nevyhovujúce usporiadanie krajiny štruktúry. Možné bodové zdroje znečistenia pôdy a vody predstavujú v súčasnosti živočíšne chovy s vyššou koncentráciou zvierat.

Degradácia pôdy eróziou

Vonkajšími faktormi mechanickej degradácie pôd sú vietor a zrážky podporované typom reliéfu a antropogénnou činnosťou. Reliéf v riešenom území je mierne hornatý. Erózia v menšom meradle sa môže prejavovať v severnej časti obce na miestnych vinohradoch, kde sú procesy zmývania a akumulácie intenzívnejšie. Na druhej strane odkrytý terén s prevahou poľnohospodársky obrábanej ornej pôdy poskytuje priam ideálne podmienky pre veternú eróziu, najmä v mimovegetačnom období.

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Cez katastrálne územie obce nepreteká žiaden vodný tok.

Podzemné vody

Jedným z významných znečisťovateľov podzemných vôd v riešenom území je poľnohospodárska výroba. Dokumentuje to jednak chemické zloženie jeho podzemných vôd (ktoré vykazujú charakteristickú priestorovú zonálnosť) ako aj výsledky hydrometrických meraní tokov.

Kvalitatívny režim podzemných vôd v oblasti je ovplyvňovaný:

- V prvom rade vodou vstupujúcou z Hrona do podzemných vôd. Táto závisí od prietokového a hladinového režimu v Hrone od režimu kvality vody v Hrone a v ďalších telesách vody, z ktorých voda môže infiltrovať do podzemných vôd, ako sú napríklad riečne ramená, kanálová sústava a podobne. Režim povrchových vôd má obvyčajne sezónny charakter a určuje rýchlosť, smer prúdenia a kvalitu vody vstupujúcej do zvodnenej vrstvy.
- Oxidačno-redukčnými procesmi, ktoré prebiehajú počas infiltrácie vody z rieky cez dnové sedimenty a počas prúdenia podzemnej vody. Tieto procesy závisia, okrem kvality infiltrujúcej vody, od hydrogeochemických a hydraulických charakteristík dnových sedimentov a sedimentov zvodneného prostredia. Od týchto procesov závisia aj sorpčné vlastnosti zvodneného prostredia.
- Prírodnými a umelými procesmi v koryte Hrona, ramennej sústave a pod. (napr. sedimentácia, erózia, kolmatácia, bagrovanie dna), ktorými sa menia filtračné vlastnosti na hranici povrchová – podzemná voda.
- Poľnohospodárskou, priemyselnou a prevádzkovou činnosťou človeka (zavlažovanie a drenáž, technológia poľnohospodárskej výroby a lesného hospodárstva, znečistenie z povrchu, manipulácia na objektoch vodného diela, rôzne technické práce, úpravy koryta, exploatacia studní a pod.).

Povrchové vody

Povrchové vody a vodné toky v riešenom území sú kontaminované ďalej predovšetkým splachmi humusu, pôdy (zeminy), hnojív, pesticídov vrátane vyvezených splaškov z polí a záhrad. Vďaka starostlivosti a kontrole zo strany obecného úradu sú prípady hádzania domového odpadu, kovového šrotu, obalov do vodných tokov skôr ojedinelé a periodicky sa odstraňujú. Značný rozsah chemického znečistenia predstavujú poľnohospodárske závody a nelegálne skládky odpadov, z ktorých sú často vyľuhované aj toxické látky znečisťujúce povrchové i podzemné vody.

Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. O obecnom zriadení je obec zodpovedná za zásobovanie obce pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. Obec je pripojená na skupinový vodovod Farná v správe ZsVS, a.s., Nitra, OZ Levice. V roku 2010 bolo na verejný vodovod pripojených celkovo 1509 obyvateľov, čo predstavuje 93,3 % napojenosť. Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované aj vodou z vlastných vodných zdrojov - studní. Obec disponuje zdrojom úžitkovej vody - obecná studňa je pravidelne čistená, nie je však zdrojom pitnej vody.

2.6 OBYVATEĽSTVO

Oblasť ľudských zdrojov je zameraná na rozvoj, vzdelanosti, zamestnanosti a trhu práce. Oblasť identifikované na lokálnej úrovni sú relevantné s Národným plánom zamestnanosti. Pre ľudské zdroje v obci je badateľný mierny trend poklesu s tendenciou presúvania váhy jednotlivých vekových skupín. Nasledujúca tabuľka prezentuje základnú demografickú štruktúru obyvateľov v obci.

Ukazovateľ	Hodnota
Počet obyvateľov k 31.12.2011 spolu	1556
muži	749
ženy	807
Predproduktívny vek (0-14) spolu	202
Produktívny vek (15-54) ženy	424
Produktívny vek (15-59) muži	502
Poproduktívny vek (55+Ž, 60+M) spolu	428
Počet sobášov	5
Počet rozvodov	1
Počet živonarodených spolu	15
muži	10
ženy	5
Počet zomretých spolu	28
muži	18
ženy	10
Celkový prírastok (úbytok) obyv. spolu	-12
muži	-7
ženy	-5
www.statistics.sk	

Z hľadiska vierovyznania je obec heterogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlási k rímskokatolíckemu (cca. 83,37 %) a malá časť k evanjelickému vierovyznaniu (cca. 0,53 %). Pomerne veľká časť sa hlási k reformovanej kresťanskej cirkvi – 15,11 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SLDB 1991	SODB 2001	SODB 2011
Rímskokatolícke %	80,48	81,57	83,37
Evanjelické %	15,24	0,48	0,53
Reformovaná kresťanská cirkev	-	-	15,11
Svedkovia jehovovi	-	-	0,20
Gréckokatolícke %	0,00	0,06	0,13
Pravoslávne %	0,00	0,00	0,13
Čs. Husitské %	0,00	0,00	0,00
Bez vyznania %	1,50	1,37	-
Ostatné %	0,06	0,00	0,53
Nezistené %	2,73	0,59	-

www.statistics.sk

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa 20,44 % obyvateľov hlási k Slovenskej národnosti, a 77 % k maďarskej národnosti. K rómskej národnosti sa hlási oficiálne cca. 1,79 % obyvateľov.

Obyvateľstvo podľa národnosti

Ukazovateľ	SLDB 1991	SODB 2001	SODB 2011
Slovenská %	12,12	15,64	20,44
Maďarská %	87,15	82,58	77,00
Rómska %	0,56	0,95	1,79
Rusínska %	0,00	0,00	0,00
Ukrajinská %	0,00	0,06	0,06
Česká %	0,11	0,54	0,70
Moravská %	0,00	0,00	0,00
Sliezská %	0,00	0,00	0,00
Nemecká %	0,00	0,00	0,00
Poľská %	0,00	0,00	0,00

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Okrem týchto národnostných skupín žijú v obci obyvatelia Českej národnosti (0,7 %). Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj hustoty obyvateľstva od roku 2001 do roku 2011.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Okres Levice	77,0	77,0	77,0	76,5	76,3	76,3	76,2	75,9	75,6	74,2	73,9
Obec V. Ludince	50,8	50,8	50,8	50,5	50,4	50,4	50,3	50,1	49,9	49,0	48,8

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hustota obyvateľov v obci je nižšia ako v prípade okresnej štatistiky. V priebehu 11 ročného obdobia hodnota mierne klesá. V roku 2001 dosahovala hodnotu 50,8, do roku 2011 pomaly klesla na 48,8. Uvedené je dôsledkom aj vysokej nezamestnanosti, ktoré je výsledkom aj hospodárskej krízy. Ekonomická a sociálna situácia obyvateľov obce sa nevyhnutne odráža na spoločenskom vedomí a správaní. Zmenená životná situácia má vplyv na hodnotenie prebiehajúcich zmien a utvára novú spoločenskú klímu vrátane populačnej. Po období transformácie vzrástli príjmové a sociálne rozdiely v spoločnosti – zmenili sa možnosti získania bytu, objavili sa ohrozenia a obavy zo straty zamestnania, čo v konečnom dôsledku viedlo a vedie k odlišnému prístupu k takým rozhodnutiam ako je uzatvorenie manželstva, založenie rodiny a počet detí.

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Veľké Ludince bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.) podľa územie, pohlavie a rok

Veľké Ludince	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
---------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

Spolu	1648	1643	1641	1636	1632	1638	1631	1617	1608	1593	1584
Muži	790	788	786	785	783	787	784	778	774	768	764
Ženy	858	856	855	852	848	851	847	839	834	825	819

Zdroj: OcÚ Veľké Ludince, 2011, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkový počet obyvateľov vykazuje v sledovanom období klesajúci trend. Z hľadiska pohlavia, permanentne mierne presahuje počet žien počet mužov. Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov klesol o 4 %. Priemerný koeficient rastu dosiahol hodnotu 1,00363, čo predstavuje priemerný ročný pokles o 0,363 %. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu obyvateľov rómskeho etnika v obci.

Počet obyvateľov rómskeho etnika v obci (počet osôb)											
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvateľov	250	249	248	247	246	244	243	249	239	238	238

Počas sledovaného obdobia dochádza k poklesu počtu obyvateľov.

Prirodzený prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok obyvateľstva v obci.

Prirodzený prírastok / úbytok obyvateľstva v obci (osoby)											
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
prírastok	11	14	17	16	12	9	14	10	9	12	11
úbytok	21	12	12	14	13	15	21	24	18	27	21

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v obci v sledovanom období vykazuje pozitívny trend jedine v roku 2003 až 2005. Počet zomrelých v obci prekračuje počet živonarodených obyvateľov v roku 2002 a od roku 2006 do 2012. Najvyšší prirodzený úbytok bol zaznamenaný v roku 2011, kedy klesol počet obyvateľov v dôsledku prirodzených tendencií o 27. Najvyšší prírastok bol zaznamenaný v roku 2004.

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystáňovanými obyvateľmi vykazuje vcelku rovnomerný vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok pozitívny trend jedine v roku 2010.

Migračný prírastok / úbytok obyvateľov (osoby)											
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
prírastok	18	20	24	20	25	24	24	25	18	17	18
úbytok	21	26	32	26	29	32	24	28	13	17	18

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný od roku 2004. V uvedenom roku klesol počet obyvateľov v dôsledku migračných tendencií o 32.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku obyvateľstva v obci, ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku.

Celkový prírastok / úbytok obyvateľov (osoby) v obci											
Ukazovateľ/Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet obyvateľov	-13	-4	-3	-4	-5	6	-7	-14	-9	-15	-10

Ako prezentuje tabuľka, dochádzalo v obci k prírastku obyvateľstva len v roku 2007. Najvyšší úbytok bol zaznamenaný v roku 2011. Úbytok bol spôsobený hlavne dôsledkom hospodárskej krízy, kedy obyvatelia obce odchádzali za pracovnými príležitosťami do iných sídel.

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) 5 ročná veková kategória a rok											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012

Spolu	1648	1643	1641	1636	1632	1638	1631	1617	1608	1593	1584
0	14	13	13	14	14	14	15	16	15	15	14
1-4	60	58	56	54	55	56	57	57	58	58	58
5-9	90	86	83	81	77	75	72	69	69	70	69
10-14	111	108	104	100	96	91	87	83	81	77	74
15-19	123	121	119	116	113	113	110	104	100	95	90
20-24	133	131	129	127	126	125	123	120	116	112	110
25-29	140	139	139	137	134	132	130	127	125	121	119
30-34	114	120	125	131	135	139	138	137	133	127	123
35-39	116	114	113	112	111	114	119	123	130	131	133
40-44	121	118	118	117	116	116	115	113	111	108	111
45-49	130	129	127	124	122	121	117	116	115	114	112
50-54	118	124	127	129	130	128	126	123	121	119	117
55-59	86	90	93	100	107	114	119	121	124	125	122
60-64	76	76	79	77	78	81	85	87	93	100	105
65-69	64	63	64	66	67	68	69	71	70	70	73
70-74	60	60	58	57	56	55	54	55	56	57	59
75-79	48	47	47	46	46	46	46	45	43	44	43
80-84	29	32	32	32	31	31	30	29	30	30	30
85-89	10	9	9	11	13	14	16	16	15	15	15
90-94	4	5	5	4	3	3	3	3	3	4	5
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: 20.6.2012, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 55-59, 60-64, 65-69. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Veľké Ludince.

Prognózy

Deti predškolského veku

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	14	14	14	13	13	13	13	13	13	13	13
1-4	59	60	60	61	61	62	63	63	64	65	65
0 – priem. Index				0,994	% nárast – 0						-6,00
1-4 priem. Index				1,010	% nárast 1 – 4						10,32
Abs. nárast											5
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											4,62
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											4,98

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka o 6,00 % a vo vekovej skupine 1 – 4 by mal narásť počet obyvateľov o 10,32 %. V priemere by mal narastať podiel na celkovom počte obyvateľov. Nárast by mal byť relatívne bezvýznamný a teda pravdepodobne nebude vytvárať tlak na zvyšovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby napr. v predškolskej výchove.

Veková skupina 5 – 14

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
5-9	68	67	66	65	64	64	63	62	61	60	59
10-14	71	68	66	63	60	58	56	53	51	49	47
5-9 – pr. Index				0,985	% nárast – 5-9						-13,89

10-14 pr. Index	0,960	% nárast 10 – 14	-33,73
Abs. nárast			-34
% z celkového počtu obyvateľov - 2014			8,86
% z celkového počtu obyvateľov - 2024			6,77

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá pokles. V absolútnom vyjadrení by mal klesnúť počet detí v tomto veku o 34. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb.

Veková skupina 15 – 19

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
15-19	86	82	78	75	71	68	65	62	59	57	54
15-19 - pr. Index				0,995	% nárast - 15-19						-36,95
Abs. nárast											-32
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											5,43
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											3,44

Veková skupina je spotrebiteľom služieb vzdelávania – stredoškolský stupeň, ako aj záujmovej činnosti. Rovnako ako v predchádzajúcej skupine, predpokladá sa pokles. Podiel na celkovom počte obyvateľov by mal klesnúť do roku 2024 na 3,44 %. V absolútnom vyjadrení by mal klesnúť počet obyvateľov v tejto skupine o cca. 32 obyvateľov.

Veková skupina 20 – 29

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
20-24	108	105	102	100	98	95	93	91	89	86	84
25-29	116	114	111	109	107	104	102	100	98	96	94
20-24 - pr. Index				0,976	% nárast – 20 - 24						-21,57
25-29 - pr. Index				0,979	% nárast 25 - 29						-19,40
Abs. nárast											-46
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											14,20
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											11,36

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový pokles o 46 obyvateľov. Celkovo 21,57 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % pokles o 19,40 %. Táto skupina je spotrebiteľom bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

Veková skupina 30 – 44

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
30-34	120	118	115	112	110	107	105	102	100	97	95
35-39	137	142	146	151	156	161	166	171	177	182	188
40-44	109	108	107	106	105	104	103	102	101	100	99
30-34 - pr. Index				0,977	% nárast – 30 - 34						-21,07
35-39 - pr. Index				1,032	% nárast – 35 - 39						36,64
40-44 - pr. Index				0,990	% nárast – 40 - 44						-9,21
Abs. nárast											15
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											23,31
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											24,39

Vekové skupiny od 30 do 44 rokov predpokladajú heterogénny vývoj. V skupine od 30 – 34 sa predpokladá pokles o 21,07 %. Najvyšší nárast sa predpokladá v skupine od 35 – 39 rokov. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb. Nižšie vekové skupiny tiež preferujú možnosti aktívneho trávenia voľného času.

Veková skupina 45 – 59

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
45-49	111	109	107	106	104	103	101	100	98	97	96
50-54	115	113	111	109	107	105	103	101	100	98	96
55-59	124	126	128	130	132	134	136	138	140	142	144
45-49 – pr. Index				0,985	% nárast - 45-49						-13,69
50-54 - pr. Index				0,982	% nárast - 50-54						-16,48
55-59 - pr. Index				1,015	% nárast - 55-59						16,20
Abs. nárast											-14
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											22,20
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											21,44

Vo vekových skupinách od 45 do 59 rokov sa predpokladá nárast v skupine 55 – 59, pokles od 45 – 54, ktoré predstavujú rizikové skupiny na trhu práce. V skupine od 55 – 59 sa predpokladá nárast o 16,20 %.

Veková skupina 60 –

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
60-64	111	117	123	129	136	144	151	159	168	177	186
65-69	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83
70-74	60	61	62	62	63	64	65	66	67	68	69
75-79	43	42	41	41	40	40	39	38	38	37	37
80-84	30	29	29	29	28	28	28	28	28	27	27
85-89	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16	16
90-94	5	6	6	7	7	8	9	10	11	12	13
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
60+ – pr. Index				1,025	% nárast – 60+						28,37
Abs. nárast											96
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											21,38
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											27,60

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 28,37 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 27,60 %. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 96 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by mala obec zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

Ďalšie demografické charakteristiky

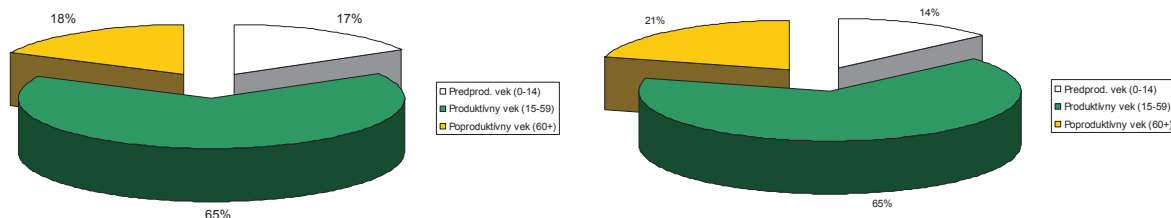
Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v predproduktívnom veku. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný pokles o 27,3 %. V skupine v produktívnom veku bol rovnako pokles. Od roku 2002 do roku 2012 klesol počet obyvateľov v tejto skupine o 4 %. V skupine v poproduktívnom veku počas posledných 11 rokov vzrástol počet obyvateľov o 13 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Spolu	1648	1643	1641	1636	1632	1638	1631	1617	1608	1593	1584

Predprod. vek (0-14)	275	266	256	249	242	236	231	226	222	219	216
Produktívny vek (15-59)	1080	1086	1089	1093	1094	1101	1097	1085	1074	1053	1038
Poproduktívny vek (60+)	292	292	295	294	295	300	303	306	311	321	330
OcÚ Veľké Ludince, 2013											

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

OcÚ Veľké Ludince

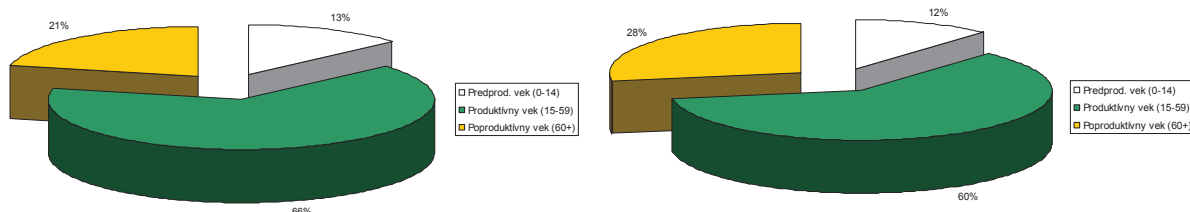
Do roku 2024 sa predpokladá nárast obyvateľov hlavne v skupine poproduktívneho veku. Mierny pokles sa predpokladá v skupine v produktívnom veku. V skupine predproduktívneho veku sa predpokladá výrazný pokles.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2022

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Spolu	1576	1570	1565	1561	1558	1557	1556	1557	1559	1563	1567
Predprod. vek (0-14)	212	209	206	203	200	197	194	191	189	186	184
Produktívny vek (15-59)	1027	1016	1007	998	989	981	974	967	961	955	950
Poproduktívny vek (60+)	337	344	352	361	369	379	388	398	409	421	433

Zdroj: vlastné spracovanie

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 30 do 39 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria obyvatelia od 19 rokov a od 60 do 64.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Spolu	1156	1161	1168	1170	1172	1182	1181	1172	1167	1153	1143
15-19	123	121	119	116	113	113	110	104	100	95	90
20-24	133	131	129	127	126	125	123	120	116	112	110
25-29	140	139	139	137	134	132	130	127	125	121	119
30-34	114	120	125	131	135	139	138	137	133	127	123
35-39	116	114	113	112	111	114	119	123	130	131	133
40-44	121	118	118	117	116	116	115	113	111	108	111
45-49	130	129	127	124	122	121	117	116	115	114	112
50-54	118	124	127	129	130	128	126	123	121	119	117
55-59	86	90	93	100	107	114	119	121	124	125	122
60-64	76	76	79	77	78	81	85	87	93	100	105

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 20 do 39 rokov. Vysoký podiel tvoria aj obyvatelia od 40 do 54 rokov. Ide o ohrozené skupiny na trhu práce. Významný podiel v tejto skupine pripadá aj

na rómske obyvateľstvo, práve preto je potrebné v tejto oblasti aplikovať opatrenia na zvýšenie pracovných návykov. Samozamestnávanie v tejto skupine má obmedzené možnosti, rovnako je problematické aj uplatnenie na trhu práce v dôsledku absencie kvalifikácie, resp. nedostatočnej kvalifikácie. Nasledujúca tabuľka prezentuje charakteristiky pohybu obyvateľstva v regióne.

Charakteristiky pohybu obyvateľstva (relatívne) podľa územie, typ ukazovateľa a rok											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet sobášov na 1000 obyvateľov	4,16	4,15	4,14	4,38	3,95	4,41	4,49	4,17	3,95	3,75	4,13
Počet rozvodov na 1000 obyvateľov	2,77	2,56	2,64	2,56	2,24	2,62	2,7	2,66	2,05	1,86	1,86
Počet živonarodených na 1000 obyv.	8,51	8,2	8,1	8,76	8,53	8,74	8,95	9,73	9,29	9,49	8,62
Počet potratov na 100 narodených	54,06	50,71	52,68	43,16	40,91	38,13	40,23	45,39	54,69	64,57	80,30
Počet zomretých na 1000 obyvateľov	12,08	11,99	11,99	12,65	12,12	12,02	12,17	12,08	11,81	12,08	12,05
Prírodný prírastok (- úbytok) na 1000 ob.	-3,57	-3,79	-3,89	-3,89	-3,59	-3,27	-3,22	-2,35	-2,53	-2,58	-3,43
Celk. prírastok (- úbytok) na 1000 obyv.	-2,41	-2,48	-1,57	-2,72	-2,97	-0,48	-0,83	-3,58	-4,33	-4,27	-4,66

<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa 20,44 % obyvateľov hlási k Slovenskej národnosti, a 77 % k maďarskej národnosti. K rómskej národnosti sa hlási oficiálne cca. 1,79 % obyvateľov.

Obyvateľstvo podľa národnosti			
Ukazovateľ	SĽDB 1991	SODB 2001	SODB 2011
Slovenská %	12,12	15,64	20,44
Maďarská %	87,15	82,58	77,00
Rómska %	0,56	0,95	1,79
Rusínska %	0,00	0,00	0,00
Ukrajinská %	0,00	0,06	0,06
Česká %	0,11	0,54	0,70
Moravská %	0,00	0,00	0,00
Sliezská %	0,00	0,00	0,00
Nemecká %	0,00	0,00	0,00
Poľská %	0,00	0,00	0,00

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Okrem týchto národnostných skupín žijú v obci obyvatelia Českej národnosti (0,7 %). Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj indexu starnutia a priemerný vek obyvateľstva. Priemerný vek v oblasti pomaly narastá. V roku 2011 predstavoval 40,45 rokov.

Vybrané ukazovatele veku podľa územie, pohlavie, typ ukazovateľa a rok											
Okres V. Ludince	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Index starnutia	118,70	123,32	128,20	134,54	139,29	144,93	151,94	157,33	163,41	168,64	176,00
Priemerný vek	37,71	37,99	38,29	38,58	38,84	39,11	39,35	39,56	39,81	40,08	40,45

<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Index starnutia pomaly narastá. Uvedené dokazuje aj predchádzajúca štatistika.

2.7 VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

Vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce má nasledovné zloženie. Najväčší počet obyvateľov v mužskej populácii disponuje úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou a základným vzdelaním. Nízke percento pripadá na obyvateľov s vyšším odborným vzdelaním a vysokoškolským vzdelaním prvého stupňa. Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra negatívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Štruktúra pracujúcich podľa vzdelania											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Zákl. a bez vzd.	8,3	5,9	6,7	5,8	6,8	6,2	5,9	5,7	5,0	3,7	3,8
Nižšie stredné	43,4	41,7	42,0	40,8	39,2	39,7	40,1	39,5	38,2	39,3	37,7

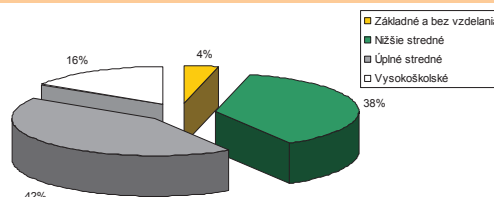
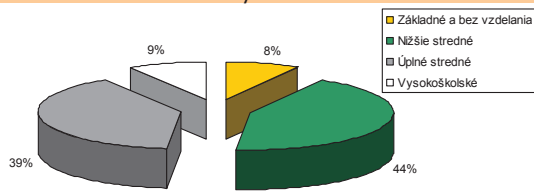

Úplné stredné	39,3	42,4	40,9	43,2	42,0	41,1	42,5	41,7	43,2	41,6	42,4
Vysokoškolské	9,0	10,0	10,3	10,1	12,0	13,0	11,5	13,1	13,5	15,5	16,1

<http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

OcÚ Veľké Ludince

Kvalita ľudského potenciálu meraná podielom obyvateľstva s vysokoškolským a úplným stredným vzdelaním na celkovom počte obyvateľstva je jedným z činiteľov ovplyvňujúcich životnú úroveň a úspešný rozvoj regiónu. V priebehu sledovaného obdobia sa zvýšil podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním, do roku 2012 stúpol podiel na 42 %. Pozitívne je zvýšenie podielu vysokoškolsky vzdelaných na 16 % ako aj zníženie podielu obyvateľov so základným vzdelaním len na 4 %.

Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Obnova tvorby pracovných miest a zrýchlenie dynamiky sa prejavilo koncom 90. tých rokov minulého storočia. V súčasnosti pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest. Svetová hospodárska kríza ovplyvnila nezamestnanosť v celom regióne, aj keď miernejšie ako v ostatných častiach Slovenska. Regionálny trh práce začal reagovať na priebeh svetovej ekonomickej recesie s oneskorením, ale aj tak veľmi mierne. Nepriaznivý vývoj pokračoval počas celého roku 2009 a 2010, keď evidovaná miera nezamestnanosti kontinuálne výrazne vzrástla. Z hľadiska medziokresného porovnania možno konštatovať, že okres Levice má jednu z najvyšších mier nezamestnanosti v rámci Slovenska, pričom na tejto pozícii sa drží už dlhodobo. Jedným z dôsledkov krízy na trhu práce regiónu je zmena štruktúry UoZ podľa pohlavia v neprospech mužov. Kým v období rokov 2006 až 2008 súvisle rástlo percentuálne zastúpenie žien v evidencii, v roku 2009 došlo k výraznému zvratu - priemerný medziročný podiel žien v evidencii medziročne výrazne poklesol a tendencia poklesu sa udržala aj v roku 2010. Evidenciu nezamestnaných v obci Veľké Ludince uskutočňuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Leviciach. V roku 2012 dosiahla miera nezamestnanosti úroveň 15,7 %, pričom výrazne vyššia bola zaznamenaná v prípade žien – 18 %.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Okres Levice	25,9	22,9	19,0	15,7	14,0	11,7	11,5	14,6	14,6	16,0	15,7
Muži	26,9	22,4	17,6	14,5	12,4	10,0	9,6	12,9	12,7	13,9	13,8
Ženy	24,7	23,4	20,6	17,0	15,9	13,8	13,8	16,7	16,9	18,6	18,0

Najpočetnejšiu skupinu tvoria dlhodobo nezamestnaní evidovaní na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny po dobu nad 12 mesiacov. Percentuálne zastúpenie skupiny je 52,79 %. V prípade evidencie viac ako 48 mesiacov to bolo 18,17 % nezamestnaných. Táto skutočnosť je alarmujúca.

Štruktúra nezamestnaných podľa dĺžky evidencie

	do 3	4 - 6	7 - 9	10 - 12	nad 12	13 - 18	19 - 24	25 - 30	31 - 36	37 - 42	43 - 48	nad 48
2001	17,43	14,20	8,44	14,47	45,46	13,76	7,56	5,46	3,99	3,07	1,98	9,64
2002	18,23	10,87	8,54	8,57	53,80	15,04	12,34	7,17	3,70	2,86	2,35	10,33
2003	21,26	9,66	6,76	5,40	56,91	13,52	8,08	8,77	8,09	4,63	2,40	11,42
2004	17,49	10,75	6,10	6,71	58,95	11,56	5,29	9,32	5,02	6,54	6,45	14,78
2005	18,73	14,36	5,62	5,35	55,95	8,21	5,79	5,69	2,96	7,38	3,54	22,38
2006	17,99	10,84	5,96	6,44	58,77	10,99	4,79	4,36	3,71	3,87	2,01	29,04
2007	17,71	12,08	6,60	5,17	58,44	7,67	5,72	6,30	3,02	3,01	2,82	29,89
2008	23,70	14,66	7,05	5,31	49,28	6,58	4,45	3,56	3,23	4,03	1,79	25,65
2009	17,41	15,59	11,09	11,28	44,63	11,17	4,82	3,00	2,38	1,89	1,84	19,52
2010	15,52	14,36	8,15	6,81	55,17	10,88	10,45	6,34	3,41	2,22	1,92	19,95
2011	15,43	15,96	8,38	7,43	52,79	9,97	6,37	5,78	6,12	4,00	2,39	18,17

Zdroj: prepočítané podľa, ÚPSVaR

V ponuke VPM z hľadiska kvalifikačnej štruktúry najvyšší podiel predstavuje ponuka orientovaná na pracovné miesta KZAM 8 – obsluha strojov a zariadení, ďalej KZAM 7 – remeselníci a kvalifikovaní výrobcovia a KZAM 5 – prevádzkoví zamestnanci v službách a obchode. V čase krízy zamestnávateľa kladú dôraz na vzdelanie a kvalifikáciu zamestnancov, vzrastá záujem o kvalitnú a kvalifikovanú pracovnú silu. Vychádzajúc z ponuky VPM na trhu práce regiónu sú najrizikovejšou skupinou občania s nízkym stupňom vzdelania v kombinácii s dlhodobou evidenciou. Záujem nie je ani o vytváranie pracovných príležitostí pre občanov so zdravotným postihnutím, ponuky VPM pre túto kategóriu sa v evidencii takmer nevyskytujú.

Štruktúra nezamestnaných podľa vzdelania

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Základné a bez vzdelania	22,7	25,3	21,8	20,8	18,6	20,1	14,2	17,3	13,5	16,4	14,6
Nižšie stredné	48,1	43,9	44,4	48,5	53,4	48,7	49,2	47,3	51,4	51,8	45,1
Úplné stredné	27,0	28,6	31,1	27,9	23,7	26,5	31,2	30,4	32,9	29,7	31,2
Vysokoškolské	2,1	2,2	2,7	2,9	4,2	4,8	5,7	5,3	2,4	2,1	8,9

Zdroj: prepočítané podľa, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Dlhodobá nezamestnanosť je vážnym problémom, pretože mnoho ľudí, ktorí sú bez práce dlhšie ako dva roky stratili napríklad pracovné návyky. Bariérou pri hľadaní zamestnania je aj nedostatočné vzdelanie nezamestnaných. Aj preto o nich zamestnávateľa nemajú záujem, hoci už pociťujú nedostatok pracovnej sily. Pri súčasnej situácii na trhu práce regiónu je problematické vytvoriť pracovné miesta pre túto kategóriu, nakoľko zamestnávateľa zväčša požadujú kvalifikovanejšiu a vzdelanejšiu pracovnú silu. Medzi nižším vzdelaním, chýbajúcou kvalifikáciou a vylúčením z trhu práce je jednoznačná súvislosť, nakoľko vyššia úroveň vzdelania rozširuje možnosti na trhu práce. Za rizikovú skupinu UoZ najťažšie umiestniteľnú na trhu práce regiónu možno označiť dlhodobo evidovaných UoZ s nízkym stupňom vzdelania, pričom v rámci tejto skupiny sú zvlášť ohrození nezamestnaní so základným vzdelaním, vyučených a stredným odborným vzdelaním bez maturity. Z hľadiska veku nezamestnaných sú rizikovou skupinou vo veku 50 a viac rokov. Najpočetnejšou skupinou sú nezamestnaní vo veku od 35 do 49 rokov.

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa vekových skupín

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
15-24	22,6	19,1	16,6	15,2	14,3	14,0	13,6	15,1	14,9	15,2	18,0
25-34	26,1	25,7	25,7	25,5	24,6	24,3	23,3	23,9	23,3	23,5	22,7
35-49	36,3	38,2	39,5	39,1	38,5	37,1	36,5	35,5	35,6	35,1	34,9
50 a viac	15,0	17,0	18,3	20,1	22,7	24,5	26,6	25,5	26,3	26,3	24,5

Zdroj: prepočítané podľa, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Časť ľudí zase naráža na odmietanie firiem, pretože majú už viac ako 50 rokov a podniky uprednostňujú mladších uchádzačov. Obyvatelia tejto skupiny nezamestnaných sa tak potýkajú s ekonomickými a sociálnymi problémami, pričom mnohí z nich sa nachádzajú v hmotnej núdzi. Snahou obce je aktívne pôsobiť na povedomie obyvateľstva, poskytovať informácie o možnostiach získania práce a podporiť programy celoživotného vzdelávania čo by prispelo k zvýšeniu vzdelanostnej úrovne nezamestnaných.

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôsobovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti obec spolupracuje s ÚPSVaR v Leviciach, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci

malých obecných služieb. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev.

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v obci. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Zamestnanosť v obci je determinovaná štruktúrou priemyslu a službotvorného sektora v okrese. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa pohlavia.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo v % podľa pohlavia											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Muži	52,3	56,1	53,8	54,4	53,5	54,2	54,3	54,9	55,1	55,0	54,8
Ženy	47,7	43,9	46,2	45,6	46,5	45,8	45,7	45,1	44,9	45,0	45,2

V obci je vyššie ekonomická aktivita v prípade mužov. V roku 2012 pripadalo na túto skupinu cca. 55 %. Celková miera ekonomickej aktivity v obci predstavuje 58 %.

Bilancia ekonomickej aktivity obyvateľstva podľa územie, pohlavie, časové obdobie, typ ukazovateľa a rok											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Miera eko. aktiv.	57,0	58,8	58,9	57,8	56,9	58,0	59,5	57,7	57,9	57,4	58,0
Miera zam. 15+	43,2	44,6	46,9	47,5	49,4	51,8	54,3	50,2	49,0	50,2	50,4
Miera zam. 15-64	51,0	52,7	55,2	55,9	58,3	61,1	64,1	59,3	58,0	59,8	60,1

V prípade obyvateľov od 15 do 64 rokov sa pohybuje miera zamestnanosti na 60 %. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa vzdelania. Najviac ekonomicky aktívneho obyvateľstva disponuje úplným stredným vzdelaním. Pripadá na túto skupinu podiel cca. 41 %. Nižším stredným vzdelaním disponujú cca. 39 % obyvateľov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (VZPS)											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Zákl. a bez vzd.	11,8	10,5	9,8	8,5	8,4	7,7	6,6	7,2	6,3	5,2	5,2
Nižšie stredné	44,5	42,2	42,5	42,1	41,0	40,7	40,9	40,5	40,2	40,9	38,7
Úplné stredné	36,4	39,2	39,0	40,5	39,6	39,6	41,5	40,2	41,7	40,1	40,9
Vysokoškolské	7,3	8,2	8,8	8,9	11,0	12,1	11,0	12,1	11,8	13,8	15,1

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru zamestnanosti podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. V primárnom sektore sú zastúpené podnikateľské subjekty poľnohospodárskej výroby, kde okrem súkromne hospodáriacich roľníkov sa jej venujú poľnohospodárske organizácie. Ich štruktúru rastlinnej výroby tvorí produkcia obilnín, olejnin, viacročných krmovín.

Štruktúra zamestnanosti v obci podľa OKEČ a NACE											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pol', poľov. a les...	8,81	7,71	6,68	6,81	5,96	5,21	5,28	6,68	3,63	3,59	3,48
Priemysel spolu	25,41	29,79	30,32	28,76	29,10	30,04	29,67	31,23	30,59	27,89	27,37
Priemyselná výroba	14,92	20,61	21,01	20,95	22,03	23,07	23,12	23,86	22,32	20,41	19,86
Stavebníctvo	2,02	1,49	1,58	1,39	1,68	1,51	1,80	3,35	3,45	4,43	4,34
Veľkoob. a mal., opr....	3,66	4,18	4,67	4,92	4,62	4,98	5,24	6,65	6,49	7,95	8,46
Hotely a reštaurácie	0,52	0,68	0,55	0,78	0,74	0,81	0,83	0,26	0,24	0,24	0,21
Dopr., sklad., pošty ...	6,40	5,56	5,32	5,19	4,78	4,48	4,54	4,01	3,70	6,25	5,19
Finančné sprostred...	1,03	0,96	0,92	0,81	0,73	0,73	0,71	0,62	0,53	0,48	0,45
Nehnuteľnosti, pren....	8,61	3,66	3,61	3,63	3,05	3,12	4,30	4,16	5,46	5,16	6,68
Verej. spr. a obrana...	4,94	4,97	5,04	6,19	9,36	8,31	8,30	7,18	9,16	8,55	7,38
Školstvo	12,18	11,19	10,99	10,80	9,87	9,73	9,10	6,25	7,53	6,72	7,63
Zdrav. a soc. pomoc	7,96	7,12	6,66	6,72	5,50	5,48	5,12	4,16	5,46	5,16	6,68
Ostatné spol., soc...	3,55	2,08	2,64	3,05	2,59	2,51	1,98	1,58	1,45	3,18	2,26

Pracovné príležitosti v obci sú prevažne v poľnohospodárstve, priemyselnej výrobe, doprave a komerčných službách, ktoré sa po reštrukturalizácii budú rozmáhať. Mimo obce pracujú obyvatelia aj v školstve, obchode, stavebníctve, atď..

Zamestnanosť a mzdy											
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1Q-4Q											
Index rastu zam.	98,3	101,7	102,4	102,1	102,9	101,9	105,7	92,7	98,8	100,2	100,8
Prie. nom. m. mzda (EUR)	379	403	440	473	511	551	606	625	636	662	661
Index rastu miezd	109,5	106,3	109,1	107,6	108,0	107,9	110,0	103,0	101,8	104,1	99,8

V sledovanom období v priemere zamestnanosť vzrástla. Podobne rástla aj priemerná nominálna mzda. Za 11 ročné obdobie vzrástla mzda a viac ako 40 %. Čo sa táka medziročného rastu. mzdy rástli každý rok, až na rok 2012, kedy index klesol mierne pod 100 %.

2.8 BÝVANIE

Bytový fond v obci Veľké Ludince zaznamenáva obdobie rekonštrukcie starších rodinných domov, kedy v prevažnej miere mladé rodiny riešia svoju bytovú situáciu rekonštrukciou a nadstavbou pôvodného rodinného domu. V obci však zaznamenávame aj výrazný nárast počtu novovybudovaných rodinných domov. Z hľadiska vývoja možno hovoriť o stredne dynamickom raste výstavby. Vzhľadom na mierne silnejúci záujem o bývanie v obci je potrebné na zlepšenie demografickej štruktúry obyvateľstva a bytovej situácie orientovať sa na vymedzenie nových stavebných pozemkov pre rozvoj individuálnej bytovej výstavby v obci, k čomu je v neposlednom rade potrebné následné rozšírenie inžinierskych sietí a miestnych komunikácií.

Základné údaje o domovom a bytovom fonde

Obec má vidiecky charakter zástavby s prevahou zastúpenia bytov v rodinných domoch, čo predstavuje 100 %. Neobývané byty tvoria 83,4 % z celkového počtu bytov. Časť z bytového fondu je určených na rekreáciu, časť je nespôsobilých na bývanie, ostatné boli neobývané z dôvodov zmeny vlastníka, súdneho konania, prestavby, a iných dôvodov. Je možné predpokladať, že tieto byty budú zaradené v najbližšom období do trvalo obývaného bytového fondu. V poslednom 20-ročnom období bolo postavených cca. 15 % jestvujúceho bytového fondu.

Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti boli nasledovné: na jeden byt v obci v priemere pripadali 3 osoby, pričom na jednu osobu pripadlo v priemere cca. 30 m².

Ukazovateľ	Priemerný počet				Podiel trvalo obývaných bytov s 3+ obytnými miestnosťami (v %)
	trvalo bývajúcich osôb na 1 trvalo obývaný byt	m ² obytnej plochy na 1 trvalo obývaný byt	obytných miestností na 1 trvalo obývaný byt	m ² obytnej plochy na osobu	
Obec OcÚ V. Ludince	3	90	3	30	90

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 124/1996 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov.

Bývanie tvorí prevažnú časť zastavaného územia spolu so súkromnou hospodárskou zeleňou. Jestvujúca stavebná štruktúra sa navrhuje doplniť novou výstavbou a rozšíriť tak bytový fond v medzerách, prielukách a schátralých častiach obce, vzhľadom na majetkoprávne možnosti. Objekty s dvoma a viac podlažiami sa navrhujú umiestňovať citlivo voči siluete obce do centrálnych polôh obce s polyfunkciou komerčnej vybavenosti a zdôrazňovať tak centralitu týchto polôh z kompozičného hľadiska. Zástavba reprezentujúca obytnú funkciu by sa mala prispôbiť nivelete existujúcich objektov s možnosťou umiestnenia aj iných funkcií, ktoré by neboli v konflikte s obytnou funkciou. Výber lokalít určených na výstavbu rodinných domov vychádza zo zásady prirodzeného rastu sídla, resp. z premisy intenzifikovať jestvujúcu rozvoľnenú zástavbu s cieľom vytvoriť kompaktné urbanistické plochy. Rozvojové programy obce v oblasti rekreácie - cestovného ruchu - turizmu a vytvorenie vhodných podmienok zo strany obce pre rozšírenie výroby, resp. prílev nových záujemcov o budovanie výrobných zariadení v obci, iniciujú. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. Predpokladá aj budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti, je však potrebné dodržať zásadu aby nebola potláčaná primárna funkcia bývania a potrebné parkovacie kapacity sa prednostne realizovali na vlastnom pozemku.

2.9 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY

Prechod z centrálne riadeného typu ekonomiky na trhovú umožnil mnohým občanom vo Veľkých Ludinciach založiť si privátnu živnosť, a to osobnú, alebo skupinovú. Pri posudzovaní výhľadového vývoja hospodárskej základne v obci je treba rešpektovať aj vplyv kontinuity minulého vývoja a tradícií. V územnom usporiadaní plôch určených pre výrobu sa vychádza z princípu, že nové plochy budú naväzovať na stávajúce výrobné plochy a predstavujú ponuku pre rozvoj pracovných príležitostí v obci. Dominantné postavenie vo výrobe v obvode V. Ludince bude mať i v návrhovom období, čo do podielu produkcie a zamestnaností, odvetvie priemyselnej výroby – farmaceutický priemysel, poľnohospodárskej výroby, atď.. Celkovo sa v obci Veľké Ludince nachádza 14 podnikateľských subjektov – právnických osôb. V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Fyzické osoby - podnikatelia podľa právnych foriem za obce SR podľa územie, typ ukazovateľa a rok

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Fyzické osoby - podnikatelia	64	69	73	72	80	82	88	75	75
Živnostníci	53	59	62	63	71	73	75	64	64
Slobodné povolania	0	1	4	5	5	5	8	7	7
Samostatne hosp. roľníci	11	9	7	4	4	4	5	4	4

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet fyzických osôb podnikateľov v obci narastá. Od roku 2004 vzrástol počet podnikateľov na 75.

Právnické osoby za obce SR podľa územie, typ ukazovateľa a rok

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Právnické osoby spolu	13	15	16	15	19	21	23	23	25
Právnické osoby ziskové	7	8	9	8	10	11	13	13	14
Práv. osoby neziskové	6	7	7	7	9	10	10	10	11

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet právnických osôb podnikateľov v sedovanom období vzrástol dvojnásobne. Uvedené sa z časti prejavilo aj na miernej zvýšení zamestnanosti v obci. Aj keď sa na zamestnanosti nepodielajú významným spôsobom, pre ekonomiku obce majú veľký význam. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru subjektov podľa ekonomickej činnosti.

Podniky podľa ekonomických činností (OKEČ) podľa územie, typ ukazovateľa a rok

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Pôdohospodárstvo, rybolov	11,3	11,7	11,4	11,3	10,8	11,7	10,7	10,5	9,7	9,5	9,1
Priemysel spolu	18,7	18,6	18,2	18,2	17,2	17,1	16,2	16,0	15,0	14,7	14,4
Stavebníctvo	8,2	8,0	7,4	7,7	7,6	6,9	7,2	7,5	8,3	8,4	8,7
Obchod	37,0	36,4	37,2	36,1	35,5	33,7	31,7	32,9	31,8	30,6	30,0
Hotely, reštaurácie	2,2	2,5	2,4	2,5	2,7	2,7	2,8	2,7	2,9	2,9	2,9
Doprava, sklad., pošty a tel.	4,4	4,2	4,2	4,4	4,5	4,4	4,7	4,1	4,7	5,2	5,3
Finančné sprostredkovanie	1,1	0,9	0,8	0,7	0,5	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Neh. prenájom, obchod. čin.	13,8	13,7	14,8	14,7	15,1	16,3	18,9	18,2	18,8	19,6	20,1
Školstvo	0,2	0,2	0,2	0,5	0,3	0,5	0,4	0,6	0,7	0,7	0,9
Zdrav. sociálna pomoc	0,4	0,7	0,9	1,6	3,7	4,6	5,6	5,9	6,0	6,1	6,4
Ostatné	2,6	2,9	2,3	2,3	2,0	1,7	1,4	1,3	1,7	1,9	2,0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z hľadiska ekonomických činností pôsobi najviac subjektov v oblasti obchodu a výroby.

Výroba

Výroba v obci má nevýznamný charakter, je zastúpená firmou Herb-Pharma SK,s.r.o., ktorá sa orientuje na výrobu potravinárskych doplnkov, výrobu kozmetických prípravkov, výrobu základných látok pre výrobu farmaceutických výrobkov a výrobu zdravotníckych pomôcok mimo ortopedických. Okrem tejto firmy sa nachádza v obci aj menšia prevádzka UNISTOL, s.r.o. a ASTOL. Ide o stolársku výrobu polotovarov, hotových stolárskych výrobkov vrátane nábytku a bytových doplnkov, montáž, oprava, povrchová úprava, farbenie a natieranie stolárskych výrobkov.

Maloobchodné služby a iné komerčné služby

V obci sa v rámci základnej vybavenosti nachádzajú objekty maloobchodnej siete a služieb v súkromnom vlastníctve. Ich počet a kapacita poskytovaných služieb je závislá od momentálnej ekonomickej úspešnosti jednotlivých majiteľov a kúpyschopnosti miestneho obyvateľstva. V obci sa nachádzajú obchodné jednotky s potravinárskym, nepotravinárskym tovarom a maloobchodná predajňa so súčiastkami pre motorové vozidlá.

Rozvíjajú sa na základe ponuky a dopytu na trhu a reprezentujú ho prevažne zariadenia obchodno-obslužnej vybavenosti a ubytovacie zariadenia. Obchodná sieť je zastúpená ponukou predajní potravinárskeho a nepotravinárskeho charakteru, ktoré sú situované ako samostatné zariadenia alebo ako súčasť rodinného domu. V budúcom rozvoji obce je potrebné sa orientovať na rozšírenie siete zariadení jednak pre potreby vlastných obyvateľov, ako aj pre zabezpečenie potrieb širšieho zázemia obce. Základná občianska vybavenosť (hlavne rozšírenie obchodnej siete a služieb) by sa mala rozvíjať jednak ako súčasť rodinných domov, alebo aj v samostatných objektoch, ktorých presnú lokalizáciu určí podrobnejšia dokumentácia.

Pol'nohospodárska výroba

Pol'nohospodársku výrobu v obci zastupuje firma AGROBALKÁN s.r.o. ako aj Pol'nohospodárske družstvo Veľké Ludince. Družstvo vo Veľkých Ludinciach má rozlohu 30 hektárov a spravuje 1300 hektárov ornej pôdy. Venuje sa klasickej rastlinnej výrobe, pestuje potravinársku pšenicu, sladovnícky jačmeň, repku olejnú, slnečnicu, cukrovú repu a kukuricu. Chovajú tu cca. 700 kusov dobytky, z toho cca. 340 kusov dojnic (<http://udalosti.noviny.sk/z-domova/20-07-2011/velke-ludince-elektinu-uz-obec-ma-obyvatele-riesia-skody.html>, 10.9.2013). V obci je činných niekoľko samostatne hospodáriacich roľníkov.

Lesné hospodárstvo

Lesný pôdny fond obhospodarujú Lesy SR, š.p., Spoločenstvo bývalých urbárov a iné spoločnosti. V blízkosti obce sa rozprestiera Ludínsky háj, ktorý má plochu viac ako 160 ha. Háj zasahuje priamo do katastrálneho územia obce. Sporadické lesné enklávy sú roztrúsené po celom katastri obce.

2.10 ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest.

Sústava škôl v obci Veľké Ludince je tvorená materskou a základnou školou, tým sú dané dobré predpoklady pre ich vzájomné prepojenie do hierarchického systému. V zmysle Zákona č. 29/1984 Zb. § 5, § 6 základná škola poskytuje základné vzdelanie; žiaci nadobúdajú základné vedomosti, zručnosti a postoje v zmysle vedeckého poznania a v súlade so zásadami vlastenectva, humanity a demokracie. Materská škola zabezpečuje a vytvára podmienky na predškolskú výchovu a vzdelávanie detí vo veku od 3 do 6 rokov (výnimočne i od 2 rokov) a ich prípravu pre vstup do 1. ročníka základnej školy. Vo všeobecnosti má sociálny akcent s umožnením rodičov zapojiť sa do produktívnej činnosti. Základná škola pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium. Činnosť základnej školy má nesporný vplyv na vyvážený rozvoj v obci. Zároveň dôležitým predpokladom pre rozvoj regiónu je stabilizácia ekonomicky produktívnych ľudí a vytvorenie podmienok pre život a prácu v regióne. Kvalitný výchovno-vzdelávací proces zabráňuje odlivu ekonomicky aktívnych obyvateľov z regiónu do centralizovaných aglomerácií miest. V obci sa nachádza Základná škola s materskou školou - Alapiskola és óvoda - 1 - 9 ročník ZŠ s vyuč. Jazykom maďarským, 1-4 ročníky v vyuč. Jazykom slovenským a Materská škola – malá skupina a veľká skupina.

Materská škola

Materská škola sa nachádza pri Základnej škole. Materská škola poskytuje celodennú ako aj poldennú výchovnú starostlivosť deťom od 2-3 do 6 rokov, a deťom s odloženou školskou dochádzkou.

Jasle nie sú vybudované. Deti Materskej školy sa prezentujú ako v športovej tak i kultúrnej oblasti. Vystupujú v programe ku dňu sv. Mikuláša, Dňu matiek, na karnevale, pripravujú program pre dôchodcov v obci Veľké Ludince. V súčasnosti predškolská výchova sa v obci poskytuje v jednom

zariadení materskej školy, ktorá je lokalizovaná v centrálnej časti obce, v rámci sústredenej občianskej vybavenosti. Zariadenie je stabilizované.

Základné školstvo

Základná škola s MŠ, Veľké Ludince 390, Veľké Ludince je plnoorganizovaná základná škola s vyučovacím jazykom maďarským. Základná škola má 9 ročníkov. Budova základnej školy je situovaná v tichom a kludnom prostredí s množstvom zelene v obci Veľké Ludince. Základnú školu v navštevujú žiaci vo veku 6 - 15 rokov. V škole majú skúsenosti so vzdelávaním žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. V škole pracuje 19 kvalifikovaných učiteľov. Každý učiteľ musí spĺňať podmienky odbornej a pedagogickej spôsobilosti v zmysle zákona č. 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V škole sa učí 94 žiakov.

Základná škola sa nachádza v katastrálnom území obce Veľké Ludince. Okrem kmeňových tried má škola aj počítačovú učebňu - počítačové zostavy pre žiakov i učiteľa, skener, tlačiareň, špeciálnu učebňu fyziky a chémie, školskú knižnicu, školské dielne, telocvičňu a školský klub detí. Všetky odborné učebne umožňujú realizovať učebné osnovy. Každá trieda je vybavená dostatočným množstvom rôznych veľkostných typov vhodného školského nábytku a výškovo nastaviteľným nábytkom.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrvať na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internete, alebo v knižnici. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	14	14	14	13	13	13	13	13	13	13	13
1-4	59	60	60	61	61	62	63	63	64	65	65
0 – priem. Index				0,994	% nárast – 0						-6,00
1-4 priem. Index				1,010	% nárast 1 – 4						10,32
Abs. nárast											24,3
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											4,62
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											4,98

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal klesnúť počet detí do 1 roka o 6,00 % a vo vekovej skupine 1 – 4 by mal narásť počet obyvateľov o 10,32 %. V priemere by mal narastať podiel na celkovom počte obyvateľov. Nárast by mal byť relatívne bezvýznamný a teda pravdepodobne nebude vytvárať tlak na zvyšovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby napr. v predškolskej výchove.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
5-9	68	67	66	65	64	64	63	62	61	60	59
10-14	71	68	66	63	60	58	56	53	51	49	47
5-9 – pr. Index				0,985	% nárast – 5-9						-13,89
10-14 pr. Index				0,960	% nárast 10 – 14						-33,73
Abs. nárast											-34

% z celkového počtu obyvateľov - 2014

8,86

% z celkového počtu obyvateľov - 2024

6,77

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá pokles. V absolútnom vyjadrení by mal klesnúť počet detí v tomto veku o 34. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb.

2.11 SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov.

Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVar v Leviciach – pobočka Želiezovce, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec.

V obci je vybudovaná denný stacionár. Denný stacionár EMMANUEL je opatrovateľská služba s denným pobytom, poskytovaná fyzickým osobám, ktorí žijú v rodinách s ekonomicky aktívnymi príslušníkmi rodiny a tí im nemôžu poskytnúť celodennú starostlivosť, ale nechcú ich umiestniť v sociálnych zariadeniach s celoročným pobytom. Táto sociálna služba je na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Výhodou umiestnenia v stacionári je kontakt so spoločenským prostredím, aktivizácia, podpora sebestačnosti a samostatnosti a zamedzenie spoločenskej izolácie. Kapacita denného stacionára je 40 miest, kde poskytujeme dennú starostlivosť v dohodnutom čase, v pracovných dňoch, na dobu neurčitú. Dohodnúť je možné aj individuálny program podľa kapacitných možností a potrieb klienta. Celodenná, príp. poldenná starostlivosť je zameraná na individuálny prístup, monitorovanie, stimulačné a preventívne programy, rešpektovanie a riešenie problémov. Vytvára priestory pre seberealizáciu klientov, život v zariadení prispôsobuje domácim podmienkam, spolupracuje s klientovou rodinou. V DS sa vykonávajú terapie rôznymi pracovnými metódami, technikami a iná kolektívna aktivizácia (www.velkeludince.sk, 10.10.2013):

- arteterapia, muzikoterapia a iné terapie,	- spoločenské podujatia,
- biblioterapia	- využívanie PC
- nácvik komunikačných zručností, rozhovory	- dohľad,
individuálne a v komunite,	- stravovanie,
- nácvik pamäťových, kognitívnych a	- inštitucionálne a sociálne poradenstvo klientom
prezentačných schopností,	a ich rodinným príslušníkom,
- ergoterapeutické činnosti a aktivizačné programy	- poskytovanie podmienok pre zamedzenie
v rámci podávania kávy alebo čaju	osamelosti a ageizmu v spoločnosti.

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní

poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v meste (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiadala a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inklúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosťou, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
60-64	111	117	123	129	136	144	151	159	168	177	186
65-69	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83

70-74	60	61	62	62	63	64	65	66	67	68	69
75-79	43	42	41	41	40	40	39	38	38	37	37
80-84	30	29	29	29	28	28	28	28	28	27	27
85-89	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16	16
90-94	5	6	6	7	7	8	9	10	11	12	13
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
60+ – pr. Index	1,025 % nárast – 60+										28,37
Abs. nárast											96
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											21,38
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											27,60

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 28,37 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 27,60 %. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 96 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by mala obec zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

2.12 ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce nie je dobre riešená. Zdravotnícke služby pre obyvateľov obce sú zabezpečované v zdravotnom stredisku, ktoré je lokalizované v centrálnej časti obce, v rámci sústredenej občianskej vybavenosti. Zdravotné stredisko zabezpečuje ambulantné služby všeobecného (súkromný) lekára. Z hľadiska priestorových podmienok pre poskytovanie primárnych zdravotníckych služieb zariadenie v súčasnosti postačuje. Zdravotnícka starostlivosť v nemocniciach a rôzna špecializovaná odborná zdravotnícka starostlivosť sa poskytuje v zdravotníckych zariadeniach predovšetkým v Leviciach.

	existujúci stav	potreba
Amb. všeobecného lekára	1	1
Detská amb.	0	1
Očná amb.	0	0
Stomatologická amb.	0	1
Alergologická amb.	0	0
Gynekologická amb.	0	0
Urologická amb.	0	0
Záchranná zdravotná služba	0	0
Lekárska služba prvej pomoci	0	0
Neurologická amb.	0	0
Lekáreň	0	0
Kožná amb.	0	0
Reumatologická amb.	0	0

V budúcnosti je potrebné zriadiť priestory pre detskú ambulanciu. Jedným z riešení by bolo vytvorenie zariadenia so striedaním praktických lekárov v priebehu týždňa.

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladná sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárly obyvateľia.

Deti predškolského veku

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0	14	14	14	13	13	13	13	13	13	13	13
1-4	59	60	60	61	61	62	63	63	64	65	65
0 – priem. Index	0,994 % nárast – 0										-6,00
1-4 priem. Index	1,010 % nárast 1 – 4										10,32

Abs. nárast	5
% z celkového počtu obyvateľov - 2014	4,62
% z celkového počtu obyvateľov - 2024	4,98

Veková skupina 60 –

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
60-64	111	117	123	129	136	144	151	159	168	177	186
65-69	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83
70-74	60	61	62	62	63	64	65	66	67	68	69
75-79	43	42	41	41	40	40	39	38	38	37	37
80-84	30	29	29	29	28	28	28	28	28	27	27
85-89	15	15	15	15	16	16	16	16	16	16	16
90-94	5	6	6	7	7	8	9	10	11	12	13
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
60+ – pr. Index				1,025	% nárast – 60+						28,37
Abs. nárast											96
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											21,38
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											27,60

2.13 ŠPORT

V súčasnosti je v obci riešená športová infraštruktúra vo vyhovujúcej forme. V obci sa nachádza 1 veľké futbalové ihrisko, 1 tréningové ihrisko, trávnatý tenisový kurt a telocvičňa v rámci základnej školy. Obec plánuje výstavbu detských ihrísk. Rozsah, štruktúra a dostupnosť plôch v obci je dostačujúca. Športová infraštruktúra je doplnená prevádzkovými budovami – šatne a administratívne priestory športového klubu. Do budúcnosti sa ráta s rekonštrukciou budovy, s dobudovaním športového areálu v priestoroch školského dvora, ktorého súčasťou budú multifunkčné ihriská, tenisové ihriská, bežecká dráha s doskočiskom, detské ihrisko vrátane osvetlenia. Okrem uvedeného obec plánuje označiť turistické a cykloturistické trasy. V rámci katastra sa nachádza aj poľovnícky revír. Obec má zriadenú činkáreň – v areáli ZŠ – denne ho navštevuje cca. 10 chlapcov a dievčat v poobedňajších hodinách.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovinsko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov deti najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávia voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je naháňačka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	
15-24		52		45
25-39		36		43
40-54		39		39
55-69		38		36
70+		18		48
				33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilenejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Veková skupina 15 – 19

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
15-19	86	82	78	75	71	68	65	62	59	57	54
15-19 - pr. Index				0,995	% nárast - 15-19						-36,95
Abs. nárast											-32
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											5,43
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											3,44

Veková skupina je spotrebiteľom služieb vzdelávania – stredoškolský stupeň, ako aj záujmovej činnosti. Rovnako ako v predchádzajúcej skupine, predpokladá sa pokles. Podiel na celkovom počte obyvateľov by mal klesnúť do roku 2024 na 3,44 %. V absolútnom vyjadrení by mal klesnúť počet obyvateľov v tejto skupine o cca. 32 obyvateľov.

Veková skupina 20 – 29

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
20-24	108	105	102	100	98	95	93	91	89	86	84
25-29	116	114	111	109	107	104	102	100	98	96	94
20-24 - pr. Index				0,976	% nárast – 20 - 24						-21,57
25-29 - pr. Index				0,979	% nárast 25 - 29						-19,40
Abs. nárast											-46
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											14,20
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											11,36

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový pokles o 46 obyvateľov. Celkovo 21,57 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % pokles o 19,40 %. Táto skupina je spotrebiteľom bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

Veková skupina 30 – 44

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
30-34	120	118	115	112	110	107	105	102	100	97	95
35-39	137	142	146	151	156	161	166	171	177	182	188
40-44	109	108	107	106	105	104	103	102	101	100	99
30-34 - pr. Index				0,977	% nárast – 30 - 34						-21,07
35-39 - pr. Index				1,032	% nárast – 35 - 39						36,64
40-44 - pr. Index				0,990	% nárast – 40 - 44						-9,21
Abs. nárast											15
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											23,31
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											24,39

Vekové skupiny od 30 do 44 rokov predpokladajú heterogénny vývoj. V skupine od 30 – 34 sa predpokladá pokles o 21,07 %. Najvyšší nárast sa predpokladá v skupine od 35 – 39 rokov. Tieto

skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb. Nižšie vekové skupiny tiež preferujú možnosti aktívneho trávenia voľného času.

2.14 KULTÚRA

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu. V obci sa nachádza nefunkčný kultúrny dom. V budove nie je funkčné kúrenie, elektrická ani vodovodná sieť. Na jeseň roku 2014 by mala obec začať rekonštrukciu budovy. V obci sa nachádza obecná knižnica, ktorá je k dispozícii obyvateľom obce.

Kultúra v súčasnej recesii spoločnosti prežíva vo veľmi skromných podmienkach z dôvodov nutnosti prvoradého riešenia základných sociálnych potrieb obyvateľov a minimalizácii výdavkov na kultúru. Markantne sa táto situácia prejavuje v podmienkach vidieka, kde sa programové voľby obmedzujú len na miestne ľudové a ochotnícke predstavenia a často iba na príležitostné spoločenské podujatia (svadby, hostiny, kary, a pod.). Návštevnosť zariadenia kultúry závisí od viacerých faktorov. Prioritnými sú:

- prostredie, t.j. kapacita a kvalitatívna úroveň disponibilného zariadenia z architektonického, estetického a technického hľadiska,
- zabezpečenie činnosti po a kvalitatívnej a kvantitatívnej stránke a aktivita podujatí,
- demografické podmienky (spádovitosť) a podmienky územno-technické (prístup, parkoviská a pod.)

Najmä na programovú atraktivnosť a podmienky vstupu prevádzkovateľa musia reagovať pružne, operatívne a racionálne. Reakcia sa prejavuje v orientácii sa zariadení na také formy kultúrnych činností a podujatí, ktoré sú atraktívne a žiadané čo najširším spektrom populácie ale najmä mladou generáciou ale i staršími. Je to náročný problém v súčasnej dobe elektronických médií, kedy komerčná kinematografia našla cestu až do súkromia spotrebiteľa formou videoprodukcie a videotechniky, digitálnej techniky domáceho kina. Výhľadovo bude potrebné počítať s rozšírením a vytvorením podmienok pre viacúčelovosť zariadenia. Z hľadiska kvality priestoru a prevádzkových podmienok sa predpokladá budúca potreba riešenia ďalšej modernizácie najmä technického vybavenia na kvalitatívne vyššej úrovni. V návrhu riešenia sa počíta s možnosťami zriadenia klubových foriem využitím kultúrneho zariadenia, s možnosťou využitia ako viacúčelového zariadenia pre kultúrne, zábavné účely.

V obci Veľké Ludince sa nachádza 1 kultúrna pamiatka Rímsko-katolícky kostol. V obci sa nachádza súkromný dom tradícií z roku 1928. Vo dvore sa nachádza expozícia s historickým náradím.

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návšev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnaný záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návšev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/>)

uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku
- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa mierny pokles v oboch skupinách najväčších užívateľov.

Veková skupina 20 – 29

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
20-24	108	105	102	100	98	95	93	91	89	86	84
25-29	116	114	111	109	107	104	102	100	98	96	94
20-24 - pr. Index				0,976	% nárast – 20 - 24						-21,57
25-29 - pr. Index				0,979	% nárast 25 - 29						-19,40
Abs. nárast											-46
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											14,20
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											11,36

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový pokles o 46 obyvateľov. Celkovo 21,57 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % pokles o 19,40 %. Táto skupina je spotrebiteľov bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

Veková skupina 45 – 59

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územia, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
45-49	111	109	107	106	104	103	101	100	98	97	96
50-54	115	113	111	109	107	105	103	101	100	98	96
55-59	124	126	128	130	132	134	136	138	140	142	144
45-49 – pr. Index				0,985	% nárast - 45-49						-13,69
50-54 - pr. Index				0,982	% nárast - 50-54						-16,48
55-59 - pr. Index				1,015	% nárast - 55-59						16,20
Abs. nárast											-14
% z celkového počtu obyvateľov - 2014											22,20
% z celkového počtu obyvateľov - 2024											21,44

Vo vekových skupinách od 45 do 59 rokov sa predpokladá nárast v skupine 55 – 59, pokles od 45 – 54, ktoré predstavujú rizikové skupiny na trhu práce. V skupine od 55 – 59 sa predpokladá nárast o 16,20 %.

2.15 UBYTOVACIE ZARIADENIA

V súčasnosti sa v obci nenachádza ubytovacie zariadenie penziónového, prípadne hotelového typu. Predpoklady obce sú orientované prevažne na funkciu bývania, preto sa zriadenie takýchto foriem služieb v obci ani nepredpokladá.

2.16 STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

V obci nie sú alokované reštauračné zariadenia. Jednoduché jedlá je možné konzumovať v tunajších pohostinstvách.

2.17 CESTOVNÝ RUCH

Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti nezarádajú obec medzi rekreačne atraktívne oblasti. Prírodné podmienky a životné prostredie sú ale predpokladom pre rozvoj záujmovej športovej aktivity, hlavne v oblasti Ludinského hája. Zavedenie systematického a koordinovaného prístupu s okolitým územím k riešeniu tejto problematiky môžu priaznivo podporiť rozvoj rekreačnej funkcie. V obci sa nachádzajú poľovnícke revíry. S cieľom zvýšenia potenciálu ekonomických aktivít spojených s cestovným ruchom v regióne, skvalitnenia využívania kultúrnych pamiatok pre rozvoj prihraničného cestovného ruchu, podpory rozvoja kultúrneho dedičstva a tradičných remesiel v záujme rozvoja cezhraničného turizmu a zlepšovania služieb a produktov a spoločného využívania infraštruktúry cestovného ruchu. Chotár je vhodný pre krátkodobý cestovný ruch prevažne letného využitia na báze turistiky, cykloturistiky a mototuristiky, vlastivedy, ale aj poľovníctva a pod. regionálneho a medzinárodného významu.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejšiu rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel

klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18 REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE

Nasledujúca tabuľka prezentuje hospodárenie obce a schválený rozpočet do roku 2016.

Ukazovateľ	2011	2012	oč. sk. 2013	2014	2015	2016
ŠTÁTNY ROZPOČET SPOLU	361 794	257 029	212 145	324 475	281 475	281 475
BEŽNÝ ROZPOČET SPOLU	450 245	427 995	518 932	525 040	500 040	500 040
Štátny a bežný rozpočet spolu	812 039	685 024	731 077	849 515	781 515	781 515
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET SPOLU	360 055	129 638	70 600	192 000	2 000	2 000
FINANČNÉ OPERÁCIE SPOLU	405 469	52 040	0	0	0	0
ZŠ s MŠ	2 472	38 174	0	2 000	2 000	2 000
PRÍJMY CELKOM	1 580 035	904 876	801 677	1 043 515	785 515	785 515
Štátny rozpočet spolu	164 155	69 852	51 130	153 935	153 935	153 935
Bežný rozpočet spolu	357 948	294 345	369 800	323 310	301 310	301 310
Štátny + Bežný rozpočet spolu	522 103	364 197	420 930	477 245	455 245	455 245
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET SPOLU	458 100	88 071	47 387	279 070	43 070	43 070
FINANČNÉ OPERÁCIE SPOLU:	366 993	179 896	64 550	12 000	12 000	12 000
Predškolská výchova - MŠ	46 983	46 838	51 810	72 200	72 200	72 200
Základné vzdelanie - ZŠ	174 841	162 205	172 000	172 000	172 000	172 000
Školský klub detí	19 890	18 294	18 000	16 000	16 000	16 000
Školská jedáleň	29 671	31 159	27 000	15 000	15 000	15 000
ZŠ s MŠ SPOLU	271 385	258 496	268 810	275 200	275 200	275 200
VÝDAVKY CELKOM	1 618 581	890 660	801 677	1 043 515	785 515	785 515

2.19 SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce. Súčasné zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad, pošta, hraničné oddelenie policajného zboru a požiarna zbrojnica. Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS	
Sídlo matričného úradu	Veľké Ludince
Sídlo pracoviska daňového úradu	Želiezovce
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Želiezovce
Sídlo Okresného súdu	Levice
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Levice
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Levice
Sídlo Územnej vojenskej správy	Nitra
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Levice - Želiezovce
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Levice
ŠÚ SR	

3 VÍZIA A POSLANIE OBCE VEĽKÉ LUDINCE

Vízia

Obec Veľké Ludince bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov, ako aj okolitých obcí okresu Levice. Bude vyvážene a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zvelaďovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí, kultúrne centrum, pamätná izba. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárstvo a drobné výrobné prevádzky. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť dolného Pohronia.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Veľké Ludince. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Veľké Ludince a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Veľké Ludince disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom mestského zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Veľké Ludince všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

3.1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je budovanie priemyselných zón. Obec Veľké Ludince v súlade s touto filozofiou plánuje vybudovať zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty a ich rozlohu plánuje naďalej rozširovať.

3.2. Doprava a komunikácie

Príprava projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3.3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej, kanalizačnej.

3.4. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

3.5. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamena len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znížovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj detské a športové ihriská so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

3.6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje neštátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení - počnúc ústavou Slovenskej republiky, zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine, zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, zákonom č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi, zákonom č. 305/2005 Z. z. o sociálnej ochrane detí a sociálnej kurately končiac Občianskym zákonníkom či mnohými Všeobecne záväznými nariadeniami obce. Obec Veľké Ludince považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

3.7. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Veľké Ludince v rámci existujúcich kompetencií nezabezpečuje výchovno-vzdelávací proces vo formálnom vzdelávacom zariadení – materskej škole, slovenskej a maďarskej základnej škole. Môže ale ponúkať rôznorodé záujmové a doplnkových vzdelávacie služby v rámci voľno - časových

a záujmových aktivít pre deti a žiakov. Obec zabezpečí priestory pre uskutočňovanie neformálneho vzdelávania.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovnej jednoty prostredníctvom dotácií z rozpočtu obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Veľké Ludince či koncepčných a strategických dokumentov prijatých obecným zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

3.8. Kultúra

Obec Veľké Ludince v súlade so svojím zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, zabezpečuje kultúrne programy profesionálnych scén pre obyvateľov, prevádzkuje knižnicu, zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

3.9. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s komisiou pre kultúru a CR, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

3.10. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

3.11. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na

lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

4 PRIORITNÉ ROZVOJOVÉ OBLASTI OBCE

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný, napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajúc z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti nasledovné:

4.1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

4.2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

4.3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

4.4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

4.5. Životné prostredie

Trvalo udržiavané životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržiavanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí.

4.6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

4.7. Školstvo a šport

Skvalitňovanie poskytovaných služieb v materskej a základných školách. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry. Výstavba novej športovej infraštruktúry a detských ihrísk.

4.8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Pribežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

4.9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www – stránky a informačného centra.

4.10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

4.11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýza sa zameriava na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Veľké Ludince nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť.

Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

		S - silné stránky		W - slabé stránky	
		1.		1.	
		2.		2.	
		...		...	
		10.		10.	
O - príležitosti		1.		1.	
1.		1.	Stratégia SO	1.	Stratégia WO
2.		2.		2.	
...		...		...	
10.		10.		10.	
T - hrozby		1.		1.	
1.		1.	Stratégia ST	1.	Stratégia WT
2.		2.		2.	
...		...		...	
10.		10.		10.	

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie.

Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia.

V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu..

Kvadrant 1 pozostáva z príležitosti ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí Pravdepodobnosť úspechu				Matica rizík Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby.

Riziká z 1. kvadrantu môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventuálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrálny faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

		Matica výkonu a dôležitosti Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce obec úspešná, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri

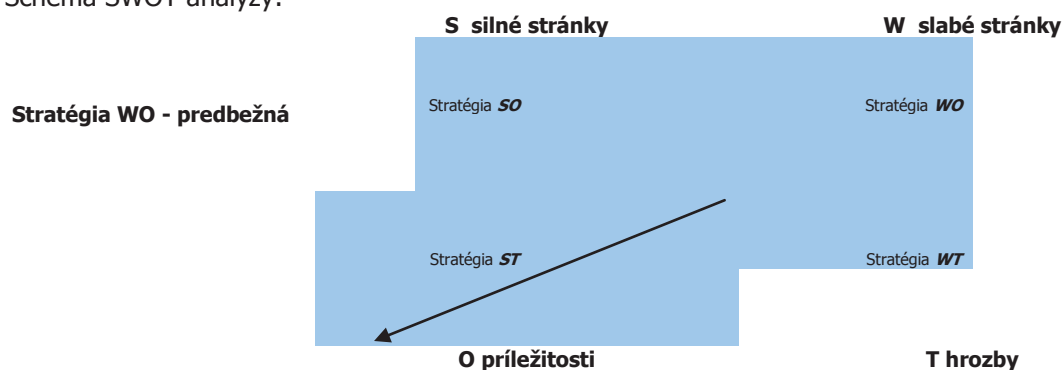

slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj.

5.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - korektné vzťahy podnikateľských subjektov a obce, - celkovo 89 podnikateľských subjektov v obci, - rastúci počet fyzických osôb – podnikateľov – 75, - existencia 14 právnických osôb podnikateľov, - až 14,4 % podnikateľských subjektov orientovaných na priemyselnú výrobu, - celkovo 9,1 % podnikov orientovaných na poľnohospodárstvo, - existencia predajne s textilom a obuvou, - existencia predajne s elektronikou, - prítomnosť firmy Herb-Pharma SK, s.r.o. – výroba potravinárskych doplnkov a kozmetiky, - prítomnosť firmy Unistol, s.r.o. – stolárska výroba, - 4 činní samostatne hospodáriaci roľníci, - 3 predajne potravinárskeho tovaru, - systém pojazdných predajní mäsových výrobkov, - prítomnosť pekárne cukrárenských výrobkov, - relatívne dobrá dostupnosť okresného mesta Levice, - rýchla dostupnosť mesta Štúrovo a Nové Zámky, - existencia prevádzky kaderníctva a kozmetiky, - existencia poľnohospodárskeho podniku – Agrobalkán, s.r.o., - existujúca rastlinná a živočíšna výroba, 	<ul style="list-style-type: none"> - existencia 2 pohostinských zariadení, - útlm remeselnej výroby, - obyvateľstvo nevyužíva možnosti poskytovaných služieb, - relatívne zlá dostupnosť významnejších centier, - nevysporiadané pozemkové vlastníctvo, - absencia obecného trhoviska, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania, - nízka úroveň služieb pre starších, - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov, - nízky záujem občanov zriaďovať, otvárať prevádzky a poskytovať služby typu oprava elektroniky, oprava obuvi,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia a rozvoj priemyselných a poľnohospodárskych plôch, - potenciál pre rozvoj tradičných remesiel, - maximálna podpora podnikateľov a vytváranie vhodných podnikateľských podmienok, - rozvoj technickej infraštruktúry, - rozvoj informačných technológií – lepší prístup k informáciám, - zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k financiám, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - zahraničné investície, - podpora rozvojových investícií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom a strednom podnikaní a službách, - spájanie pravidelných, tradičných kultúrnych aktivít s podnikateľskými aktivitami, resp. organizovanie kultúrnych aktivít pre podnikateľské účely (poznávacia a kultúrna turistika), 	<ul style="list-style-type: none"> - pomalá výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity, - neochota obyvateľov investovať do ďalšieho vzdelávania,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti hospodárstva dochádza k vyrovnaní silných a slabých stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej, aj keď technicky nevyhovujúcej infraštruktúry - hospodárskych dvorov, výrobných kapacít, skladového hospodárstva, ...

5. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - čiastočne vybudované chodníky popri miestnych komunikáciách, - cca. 8 km miestnych komunikácií, - dobrá dopravná dostupnosť okresného mesta Levice, - dobrá dostupnosť lokálnych centier Štúrovo a Nové Zámky, - dostupnosť hlavnej regionálnej cesty I/76, - dostupnosť cestnej komunikácie I/63 Štúrovo – Komárno – V. Meder, - prechádzajúca cesta III/588, - vyhovujúci stav väčšiny miestnych komunikácií, - cca. 20 parkovacích miest pri obecnej úrade, - existencia parkovacích miest pri ZŠ a MŠ, - existencia plôch pre parkovanie pre potreby športovej infraštruktúry, - existencia plôch pre parkovanie pre potreby obecných cintorínov, - dobrá sieť autobusového spojenia, - dostupnosť autobusovej dopravy s vyhovujúcou frekvenciou spojov, - 2 zastávky SAD s vyhovujúcou dostupnosťou, - cca. 3,4 km štátnych komunikácií, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná výstavba parkovacích miest pre potreby cintorínov, - potrebná výstavba parkovacích miest pre potreby športovej infraštruktúry, - nevyhnutná rekonštrukcia parkoviska pred domom kultúry, - absencia parkovacích miest pre potreby oddychových zón, - absencia vlakového spojenia priamo v obci, - absencia parkoviska pre autobus príp. nákladné automobily, - nedostatočné možnosti parkovania pri miestnom kostole a miestnej fare, - nedostatočné pokrytie zastávkami SAD v koncových častiach obce, - nevyhovujúce šírkové usporiadanie miestnych komunikácií, - nedostatok chodníkov pre peších pozdĺž miestnych a štátnych komunikácií (II), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický a kvalitatívny stav dopravnej infraštruktúry, - nedostatočne rozvinutý integrovaný dopravný systém,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia chodníkov a výstavba nových častí chodníkov pozdĺž cesty II/588, - doplnenie peších komunikácií v smere hlavných peších ťahov v sídle, - rekonštrukcia miestnych komunikácií po výstavbe kanalizačnej siete, - majetko-právne doriešenie pozemkov pod obecnými cestami a všetkými verejnými priestranstvami, - dobudovanie chodníkov popri miestnych komunikáciách v častiach, kde to umožňuje šírkové usporiadanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - znižovanie konkurencieschopnosti železničnej dopravy, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zníženie dopravnej dostupnosti a s tým spojené zníženie atraktívnosti územia pre investorov, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

O príležitosti

T hrozby

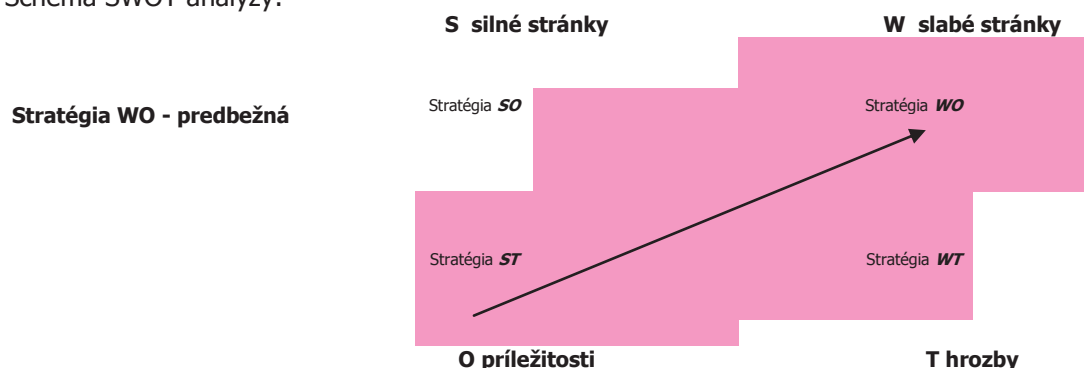
V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

5.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - fungujúci verejný rozhlas, - existencia priestorov pre rozširovanie IBV, - existencia pobočky Slovenskej pošty, a.s., - existencia verejného vodovodu, - dobré pokrytie signálom mobilného operátora Orange – 100 % - 3G, - prechádzajúci optický kábel, - káblová televízia, - existencia zosilovacej antény mobilného operátora, - možnosť využívania vlastných studní na zásobovanie úžitkovou vodou, - existencia domu smútku, - existencia oploteného veľkého a malého cintorína, - existencia požiarnej zbrojnice, - existencia verejného osvetlenia - odberatelia elektrickej energie sú zásobovaní elektrickou energiou zo stožiarových trafostáníc, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci stav elektrickej rozvodnej siete, - slabé pokrytie signálom mobilného operátora T - mobile a O2, - nedostatočné služby poskytovateľa káblovej televízie, - potrebná rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, - zlý technický stav domu smútku, - poruchovosť TKR, - nedostatočná kapacita vodovodnej siete, - v obci nie je umiestnená požiarňa nádrž, - zlý technický stav telefónnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb ,

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia domu smútku a cintorínov, - výstavba kanalizačnej siete, - výstavba prečerpávacích staníc, - vybudovanie miestneho bezdrôtového rozhlasu, - rekonštrukcia a výmena rozvodnej vodovodnej siete v obci Veľké Ludince, - rozšíriť akumuláciu pitnej vody pre Veľké Ludince, - príprava nových plôch pre IBV, - rekonštrukciu jestvujúcej telefónnej siete a jej rozšírenie na rozvody káblové, uložené v zemi, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - znižovanie konkurencieschopnosti železničnej dopravy, - pokles rozsahu prepravy na železnici a zvyšovanie negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zníženie dopravnej dostupnosti a s tým spojené zníženie atraktívnosti územia pre investorov, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

5.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - realizovaný separovaný zber, - existencia vhodných plôch vo vlastníctve obce pre budovanie obecného kompostoviska, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia zberného dvora pre separovaný zber, - absencia obecného kompostoviska, - obsah žump je zneškodňovaný aplikáciou na poľnohospodárske pozemky - absencia splaškovej kanalizačnej siete, - absencia spoločnej ČOV, - nedostatok nádob na separovaný zber, - nevybudovaná dažďová kanalizačná sieť, - do separovaného zberu nie sú dostatočne zapojené domácnosti, - chýbajúca skládka stavebného odpadu, - existencia čiernych skládok, - nedostatok smetných košov na verejných priestranstvách, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - nedostatok technických kapacít zberu, dopravy, triedenia, zhodnocovania a likvidácie odpadov, - nadmerné využívanie umelých hnojív spôsobujúce acidifikáciu pôdy,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - výstavba zberného dvora pre separovaný zber, - výstavba obecného kompostoviska, - údežba odvodnenia obce, - výstavba kanalizačnej siete, - výstavba prečerpávacích staníc kanalizačnej siete, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvality stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia v okolitých regionálnych centrách – Levice, Nitra, Nové Zámky, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Nitrianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie WO a WT - prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

5.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dobrá starostlivosť o verejnú zeleň, - pravidelné čistenie trávnikov, - existencia väčších lesných porastov na severe katastra - Ludinský háj, - existencia oddychových zón v centre obce s estetickou zeleňou, - pomerne rozšírená estetický zeleň v ostatných častiach obce, - zavedený separovaný zber, - zavedený systém likvidácie komunálneho odpadu, 	<ul style="list-style-type: none"> - slabá zainteresovanosť obyvateľov na skrášľovaní vzhľadu obce, - nezáujem detí a mládeže o starostlivosť o životné prostredie, - vypúšťanie obsahu žúmp do záhrad, - nedostatočné odkanalizovanie dažďových vôd na území obce, - absencia splaškovej kanalizačnej siete, - neobhospodarované plochy územia, prevažne lúk so zárastom, - chátrajúce objekty v PD, väčšinou z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, - absencia dokumentu upravujúceho rozvoj a starostlivosť o vegetáciu, - negatívne ovplyvňovaná kvalita podzemnej vody, - nevhodné riešenie izolačnej zelene v styku obytnej zóny s PD, - výskyt nelegálnych skládok odpadu, - slabá disciplína obyvateľov v dodržiavaní ochrany životného prostredia, - neinformovanosť obyvateľstva o potrebe chrániť si svoje životné prostredie, - vykurovanie domácností tuhým palivom s dôsledkom znečisťovania ovzdušia a vznikom smogu, - plošné a líniové prvky – zastavané územie (znečistenie domovým odpadom), - nevyhovujúci stav drevín v miestnom cintoríne, - nevybudovaná dažďová kanalizačná sieť, - nedostatok lavičiek na verejných priestranstvách, - nevyhovujúce zloženie okrasnej zelene, - narastanie individuálnej automobilovej a motocyklovej dopravy, - v širšom okolí prítomné výrobné prevádzky spôsobujúce nadmernú produkciu polietavých častíc prachu, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - nedostatočná informovanosť obyvateľstva o stave ŽP, - kyslé dažde znehodnocujúce lesný porast v okolí,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - spracovanie agroenvironmentálneho plánu, - vybudovanie splaškovej kanalizačnej siete s funkčnou ČOV, - spracovanie generelu pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci, - rekultivácia a údržba zelene v okrajových častiach obce, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje pitnej vody, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - zmeniť (dlhodobu) drevinové zloženie jestvujúcich monokultúr na porasty blízke štruktúrou a druhovou skladbou prírodným lešom, - zachovanie krajinných segmentov s historickou štruktúrou krajiny, - revitalizácia tokov a rekonštrukcia pôvodných brehových porastov, eliminovanie ich znečistenia TKO a splaškami, - dotvorenie sadovníckych úprav v centre obce, - dosadenie izolačnej zelene v okolí cintorínov a domov smútku, - dosadenie zelene v okolí ihriska a rekreačno-športovej plochy, - výstavba oddychovej zóny v širšom centre obce, - obnoviteľné zdroje energie – geotermálna energia, energia biomasy, veterná energia, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v ostatných častiach kraja, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia v okolitých regionálnych centrách – Levice, Nitra, Nové Zámky, - ohrozená kvalita pitných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity,

Schéma SWOT analýzy:

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Nitrianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie WO a WT - prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

5.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - blízka alokácia mesta Levice a rýchla dostupnosť mesta Nitra umožňuje využívať zdravotnícke a sociálne služby širšieho rozsahu, - existencia ambulancie praktického lekára, - existencia denného stacionáru Emmanuel s dennou kapacitou 40 miest, - opatrovateľská služba, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia ambulancie detského lekára, - absencia stomatologickej ambulancie, - absencia služby prevozu obyvateľov v dôchodkovom veku v podobe odvozu za lekárskou starostlivosťou, - nedostatočná spolupráca praktických lekárov, - absencia terénnej opatrovateľskej služby, - nedostatok bytov nájomnej bytovej výstavby, - absencia zariadenia núdzového bývania, - absencia strediska osobnej hygieny, - nevyužitie (zle riešené dispozičné plochy) priestory obecných stavieb, - nedostatok priestorov pre mládež a dorast, - vzhľadom na veľkosť obce a jej finančné možnosti nie je v súčasnej dobe možné investovať v tejto oblasti, - absencia zariadenia starostlivosti o starších obyvateľov, - nedostatočná úroveň klubovej činnosti, - zdravotný stav obyvateľstva, - absencia širšej podpory vzdelávania a zamestnávania osôb vzdialených od trhu práce dlhšie obdobie z dôvodu starostlivosti o dieťa alebo o ďalšieho člena rodiny, príslušnosti k marginalizovanej alebo vylúčenej skupine populácie - nedostatočné využívanie viaczdrojového financovania - slabá kooperácia aktérov (štát, samospráva, zamestnávateľia) - nedostatočná úroveň identifikovania potrieb rozvoja ľudských zdrojov,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie priestorov pre zriadenie potrebných ambulancií detského lekára a stomatologickej ambulancie, - zriadenie strediska osobnej hygieny, - vybudovanie priestorov na stretávanie sa občanov v dôchodkovom veku, - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - zakladanie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - odbúranie rodových stereotypov pri voľbe povolania a v prístupe k zamestnaniu, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest,

- vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky,
- podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb,
- dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity,
- lepšie podmienky na zladzovanie prac. a rodinných povinností,
- začleňovanie do širšieho priestoru a vyrovnanie európskych štandardov,
- zvýšenie vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne ľudských zdrojov zodpovedajúcej dopytu na trhu práce a znalostnej ekonomike,
- príprava ľudských zdrojov pre potreby globalizovanej ekonomiky a spoločnosti,
- možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU,
- prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby,
- zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí,
- zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby a iné opatrenia pretrvávajúcim poskytovaním tradičných foriem pomoci a služieb pobytového charakteru a riziko znižovania kvality života občanov finančnou náročnosť sociálnych služieb pre klienta,
- pretrvávajúce stereotypy pri vykonávaní správy v oblasti sociálnych vecí,
- neadresnosť a absencia individuálneho prístupu ku klientovi,
- klesanie kvality poskytovaných služieb a vykonávaných opatrení v dôsledku absencie systému prehlbovania kvalifikácie a ich celková nedostupnosť,
- nepriaznivý demografický vývoj,

Schéma SWOT analýzy:

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu *WT* - kde sa obec môže zamerať len na minimalizáciu nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečiť nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Levice a Nitra.

5.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia materskej, - existencia slovenskej základnej školy 1-4, - existencia maďarskej základnej školy plnotriednej, - narastajúci záujem zo strany verejnosti o vzdelávacie služby poskytované v obci, - aktívna účasť MŠ a ZŠ na verejnom živote v obci, - veľmi dobrá sociálna klíma v obidvoch inštitúciách, - udržiavané vnútorné a vonkajšie prostredie vzdelávacích zariadení, - existencia zrekonštruovanej telocvične, - existencia futbalového štadiónu, - existencia tréningového ihriska, - tenisové ihrisko s trávnatým povrchom, - existencia poľovníckeho revíru, - činný futbalový klub III liga, - činné 3 družstvá – žiaci, dorast a dospelý, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná priestorová kapacita Základnej školy, - nedostatočné vybavenie obce športovou infraštruktúrou pre deti školského veku, - dostavba športového areálu základnej školy, - potrebná rekonštrukcia administratívnych priestorov športového klubu, - nedostatok priestorov pre aktívne trávenie voľného času detí a mládeže, - nedostatok možností v rámci mimoškolských aktivít, - absencia vzdelávacieho centra pre deti a mládež, - absencia priestorov pre jazykové kurzy, - absencia klubu mladých, - neorganizované počítačové kurzy pre dospelých, - nevyhovujúci stav pavilónu jedálne školy, - nedostatok finančných prostriedkov na prevádzkovanie školských zariadení a nákup ďalšieho technického vybavenia, - deficit finančných prostriedkov znamená sústavné obmedzovanie nákupu nástrojov a zariadení v školstve,
Príležitosti	Ohrozenia

- dostavba športového areálu základnej školy,
- rekonštrukcia budovy športového klubu,
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU,
- vysoký podiel kvalifikovanej pracovnej sily v populácii a rast záujmu podnikateľov o inováciu kvalifikovanosti,
- partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií,
- partnerstvá na rozvoj vzdelávania na regionálnej úrovni a možné zlepšenie spolupráce školy a ďalších subjektov v rámci komunity, najmä mládežníckych organizácií,
- opatrenia štátu zabezpečujúce rovnosť prístupu k vzdelávaniu, integráciu a reintegráciu,
- tendencia využívať moderné formy vzdelávania a diverzifikovať príležitosti na celoživotné vzdelávanie,
- záujem škôl, vzdelávacích inštitúcií a tretieho sektora o zapojenie do medzinárodnej spolupráce a do výchovno-vzdelávacích programov a projektov,
- vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...),
- nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov,
- nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov,
- nárast sociálnej ohrozenosti mládeže,
- nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových športovo-rekreačných objektov,
- nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily,
- nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,
- pretrvávajúca rigidita a narastanie izolovanosti systému vzdelávania od potrieb ekonomiky,
- deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie,
- nerealizovanie stratégií, koncepcií a rozvojových impulzov v oblasti formálneho a neformálneho vzdelávania,
- deformovaný trh práce, ktorý bude vyžadovať len určitý typ kvalifikácie,
- úzky vzťah medzi sociálno-ekonomickou situáciou rodiny a dosiahnutou úrovňou vzdelania detí,
- skeptické vnímanie hodnoty štúdia obyvateľstvom,
- nízky podiel HDP vynakladaný na vzdelávanie,
- slabá reflexia príčin znižovania kvality vzdelávania v pripravovaných zámeroch reforiem,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
Stratégia SO,ST - predbežná	Stratégia SO	Stratégia WO
	Stratégia ST	Stratégia WT
	O príležitosti	T hrozby

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu SO - využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody a ST - využiť silné stránky na čelenie hrozbám. V oblasti športu podporovať výstavbu športovej infraštruktúry a organizovanú športovú činnosť.

5.8 KULTÚRA

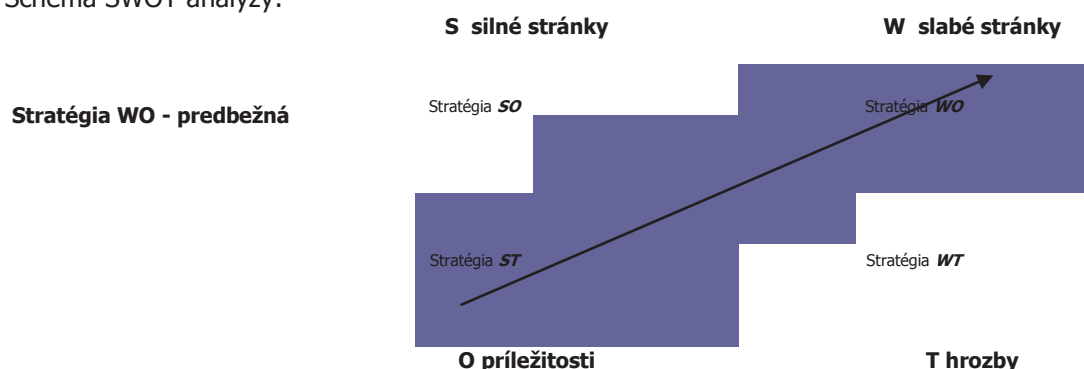
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dlhoročná história obce, tradície, - množstvo kultúrnych akcií organizovaných obcou, - existencia obecnej knižnice, - existencia priestorov pre kultúrny dom, - rozvinutá cirkevná činnosť s kostolom, - existencia historického objektu – rím.kat. kostola, - pravidelne organizované kultúrne podujatia, - existencia domu ľudových tradícií v súkromnom vlastníctve, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia kultúrno-spoločenského stánku obce, - priestory domu kultúry v nevyhovujúcom stave, - potrebná rekonštrukcia elektrických a vodovodných rozvodov, - zlý technický stav vykurovacieho systému, - slabý záujem o oživenie a udržiavanie ľudových zvykov, tradícií a remesiel, - chátranie a nevhodná údržba pôvodných stavieb, - absencia priestorov na nacvičovanie folklórnych súborov, - nedostatok priestorov a priestranstiev na uskutočňovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí, - nerozvinutá kultúrna turistika, - nedostatočné materiálne vybavenie na kultúrne a vzdelávacie podujatia,

- neexistencia zariadenie propagujúceho tradičné remeslá z okolia obce,

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - kompletná rekonštrukcia domu kultúry, - výstavba letného amfiteátra, - vybudovať internetovú knižnicu, - zmeniť status osláv obce – zvýšiť povedomie širšej verejnosti ako kultúrno - spoločenskú akciu, nielen prezentovať súťaž hasičov a voľnú zábavu, - organizovať vianočné trhy spojené s predajom výrobkov ľudí z obce, - spracovanie ročného programu kultúrnych podujatí, - usporadúvanie výročných kultúrnych podujatí pri príležitosti prvej zmienky o obci, - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia na obce,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využiť stratégiu WO - prekonať slabiny využitím príležitostí. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

5.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - www stránka obce, - neustále zlepšovanie služieb cestovného ruchu, - potenciál pre kvalitné cyklistické trasy, - Ľudínsky háj, - existencia domu ľudových tradícií v súkromnom vlastníctve, 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia letného amfiteátra, - absencia popisov prírodných zaujímavostí, - slabšia spolupráca obce s okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, - absencia oddychových priestorov pre cyklistov, - nedobudované cyklistické trasy, - nízky záujem miestnych podnikateľov o cestovný ruch, - chýbajúci krúžok mladých ochrancov prírody pracujúci napríklad pod hlavičkou poľovného združenia, - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné služby v oblasti cestovného ruchu, - nerozvinuté podnikanie v oblasti agroturistiky, - slabo organizovaná folklórna činnosť a ľudové tradície,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zapojenie miestnych podnikateľov do projektov cestovného ruchu – možnosť získať dotácie na rozvoj, - vybudovanie oddychových zón a nových turistických 	<ul style="list-style-type: none"> - prítomnosť prírodných hodnôt výrazne obmedzí rozvoj aktivít cestovného ruchu v obci, - nízka tvorba disponibilných zdrojov ekonomických

- trás, podpora rozvoja vidieckej turistiky,
- výstavba komerčnej infraštruktúry,
- možnosť rozvoja oddychovej turistiky v okolí,
- možnosti rozvoja cykloturistických, jazdeckých a náučných chodníkov,
- vytypovanie lokality na rozvoj rekreačných aktivít,
- zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni,
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ
- rozvíjať rodinnú rekreáciu,
- vypracovať projekt obnovy nevyužívaných objektov pre CR,
- subjektov zamedzí rozvoju podnikateľských aktivít,
- náročné získavanie úverových zdrojov,
- neochota ľudí investovať a započat' podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu,
- zaostávanie obce v rozvoji CR sa nakoniec odrazí v úrovni kvality života jeho obyvateľov,
- predstih „konkurenčných obcí“ v oblasti poznávacej turistiky, športovej a pobytovej turistiky,

Schéma SWOT analýzy:

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu WO - prekonať slabiny využitím príležitostí, ako kultúrno - historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

5.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupná v centre obce, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - absencia kamerového systému, - zlý technický stav budovy obecného úradu, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy - nedostupný kvalitný digitálny obsah - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - inštalácia monitorovacieho kamerového systému, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípov miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

a širokopásmovom pripojení,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia *WT* – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

5.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie prístupu na internet s využitím TKR, - dobré pokrytie signálom mobilného operátora Orange – 100 %, - existencia optického kábla s možnosťou pripojenia do siete Internet, - existencia káblovej televízie, - postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, - existencia DSL pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - slabé pokrytie signálom mobilného operátora T - mobile a O2, - nespokojnosť s poskytovanými službami káblovej televízie, - neorganizované kurzy v oblasti využitia Internetu, - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb , - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy - nedostupný kvalitný digitálny obsah - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - pomaly rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - podpora projektov internetizácie domácností, - vybudovanie verejného prístupového bodu k internetu, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, - zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov

- verejnosti na správe vecí verejných,
- vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení,
- rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia,

Schéma SWOT analýzy:

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi Veľkým Ludincem a ostatnými obcami v okolí.

Aj napriek vyššie uvedeným obmedzeniam a determinantom je možné konštatovať, že silná stránka obce vychádza hlavne z jej výhodnej alokácie v blízkosti regionálnych centier, ako aj blízkej alokácie hlavných dopravných tepien.

Naopak medzi slabé stránky obce Veľké Ludince patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, pomerne vysoká miera nezamestnanosti, nízka profesijná mobilita ľudských zdrojov, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti podnikateľského sektora ide hlavne o nedostatočne rozvinutý výrobný sektor, a potreba dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Veľké Ludince vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

5.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE VEĽKÉ LUDINCE.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Veľké Ludince. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Veľké Ludince a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (NSRR 2007-2013), regionálnej (PHSR NRSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Veľké Ludince poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb. Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozeráť ako na nerovnosti, neodôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT

analýze. Pôsobenie silných stránok obce Veľké Ludince je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité. Nasledujúci prehľad je uporiadáný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie. Celková suma predstavuje počet bodov podľa párových preferencií. Vyššia hodnota determinuje poradie investičných akcií.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Silné stránky - S	Slabé stránky - W
<ul style="list-style-type: none"> + celkovo 89 podnikateľských subjektov v obci,1 + rastúci počet fyzických osôb – podnikateľov – 75,1 + existencia 14 právnických osôb podnikateľov, 1 + až 14,4 % podnikateľských subjektov orientovaných na priemyselnú výrobu,1 + celkovo 9,1 % podnikov orientovaných na poľnohospodárstvo, 2 + existencia predajne s textilom a obuvou, 3 + existencia predajne s elektronikou, 3 + prítomnosť firmy Herb-Pharma SK,s.r.o. – výroba potravinárskych doplnkov a kozmetiky,1 + prítomnosť firmy Unistol, s.r.o. – stolárska výroba, 1 + 4 činní samostatne hospodáriaci roľníci, 2 + 3 predajne potravinárskeho tovaru, 3 + systém pojazdných predajní mäsových výrobkov, 3 + prítomnosť pekárne cukrárenských výrobkov, 1 + relatívne dobrá dostupnosť okresného mesta Levice, 4 + rýchla dostupnosť mesta Štúrovo a Nové Zámky, 4 + existencia prevádzky kaderníctva a kozmetiky,3 + existencia poľnohospodárskeho podniku – Agrobalkán, s.r.o.,2 + exsistujúca rastlinná a živočíšna výroba,2 	<ul style="list-style-type: none"> - existencia 2 pohostinských zariadení,1 - útlm remeselnej výroby, 2 - obyvateľstvo nevyužíva možnosti poskytovaných služieb,3 - absencia obecného trhoviska, 4 - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života,5 - obmedzené podmienky pre rozvoj podnikania,5 - nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov,5 - nízky záujem občanov zriaďovať, otvárať prevádzky a poskytovať služby typu oprava elektroniky, oprava obuvi,5

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok										
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy	
S1	-	0,5	1	1	-	-	-	2,5	1	1
S2	0,5	-	1	1	-	-	-	2,5	1	1
S3	0	0	-	0,5	-	-	-	0,5	2	2
S4	0	0	0,5	-	-	-	-	0,5	2	2
S5					-					
S6						-				
S7							-			

Váha vybraných slabých stránok										
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy	
W1	-	0	0,5	0,5	0,5	-	-	1,5	3	3
W2	1	-	0,5	0,5	0,5	-	-	2,5	1	1
W3	0,5	0,5	-	0,5	0,5	-	-	2	2	2
W4	0,5	0,5	0,5	-	0,5	-	-	2	2	2
W5	0,5	0,5	0,5	0,5	-	-	-	2	2	2
W6						-				
W7							-			

Doprava a komunikácie

Silné stránky - S	Slabé stránky - W
<ul style="list-style-type: none"> + čiastočne vybudované chodníky popri miestnych komunikáciách,1 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná výstavba parkovacích miest pre potreby cintorínov, 1

+ cca. 8 km miestnych komunikácií,2 + dostupnosť hlavnej regionálnej cesty I/76,3 + dostupnosť cestnej komunikácie I/63 Štúrovo – Komárno – V. Meder, 3 + prechádzajúca cesta III/588,3 + vyhovujúci stav väčšiny miestnych komunikácií,2 + cca. 20 parkovacích miest pri obecnom úrade,4 + existencia parkovacích miest pri ZŠ a MŠ,4 + existencia plôch pre parkovanie pre potreby športovej infraštruktúry, 4 + existencia plôch pre parkovanie pre potreby obecných cintorínov, 4 + dobrá sieť autobusového spojenia,5 + dostupnosť autobusovej dopravy s vyhovujúcou frekvenciou spojov,5 + 2 zastávky SAD s vyhovujúcou dostupnosťou,5 + cca. 3,4 km štátnych komunikácií, 3	- potrebná výstavba parkovacích miest pre potreby športovej infraštruktúry, 1 - nevyhnutná rekonštrukcia parkoviska pred domom kultúry, 1 - absencia parkovacích miest pre potreby oddychových zón,1 - absencia parkoviska pre autobus príp. nákladné automobily, 1 - nedostatočné možnosti parkovania pri miestnom kostole a miestnej fare,1 - nedostatočné pokrytie zastávkami SAD v koncových častiach obce, 2 - nevyhovujúce šírkové usporiadanie miestnych komunikácií,3 - nedostatok chodníkov pre peších pozdĺž miestnych a štátnych komunikácií (II),4

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0	1	0,5	1			2,5	2
S2	1	-	1	1	1			4	1
S3	0	0	-	1	0,5			1,5	3
S4	0,5	0	0	-	0,5			1	4
S5	0	0	0,5	0,5	-			1	4
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných slabých stránok

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	1	0	0,5				1,5	2
W2	0	-	0	0				0	3
W3	1	1	-	1				3	1
W4	0,5	1	0	-				1,5	2
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Technická infraštruktúra

Silné stránky - S

- + fungujúci verejný rozhlas,1
- + existencia verejného vodovodu,2
- + dobré pokrytie signálom mobilného operátora Orange – 100 % - 3G,3
- + prechádzajúci optický kábel, 3
- + káblová televízia, 3
- + existencia zosilovacej antény mobilného operátora, 3
- + možnosť využívania vlastných studní na zásobovanie úžitkovou vodou,4
- + existencia domu smútku, 5
- + existencia oploteného veľkého a malého cintorína,5
- + existencia požiarnej zbrojnice,1
- + existencia verejného osvetlenia, 1

Slabé stránky - W

- slabé pokrytie signálom mobilného operátora T - mobile a O2, 1
- nedostatočné služby poskytovateľa káblovej televízie, 1
- potrebná rekonštrukcia požiarnej zbrojnice, 2
- zlý technický stav domu smútku, 3
- poruchovosť TKR,2
- nedostatočná kapacita vodovodnej siete,4
- v obci nie je umiestnená požiarňa nádrž,2
- zlý technický stav telefónnej siete,1

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok

S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
----	----	----	----	----	----	----	------	------

S1	-	0	0	0	0	0	0	4
S2	1	-	1	1	1	1	4	1
S3	1	0	-	0,5	0,5	0,5	2	2
S4	1	0	0,5	-	0,5	0,5	1,5	3
S5	1	0	0,5	0,5	-	-	2	2
S6								
S7								

Váha vybraných slabých stránok

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	0,5	1	0,5				2	2
W2	0,5	-	0,5	0				1	3
W3	0	0,5	-	0				0,5	4
W4	0,5	1	1	-				2,5	12
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Odpadové hospodárstvo

Silné stránky - S

- + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO,1
- + zabezpečený odvoz TKO,2
- + realizovaný separovaný zber,3
- + existencia vhodných plôch vo vlastníctve obce pre budovanie obecného kompostoviska,3

Slabé stránky - W

- absencia zberného dvora pre separovaný zber,1
- absencia obecného kompostoviska,1
- obsah žump je zneškodňovaný aplikáciou na poľnohospodárske pozemky,2
- absencia splaškovej kanalizačnej siete, 3
- absencia spoločnej ČOV,3
- nedostatok nádob na separovaný zber,1
- nevybudovaná dažďová kanalizačná sieť,3
- do separovaného zberu nie sú dostatočne zapojené domácnosti,1
- chýbajúca skládka stavebného odpadu,4
- existencia čiernych skládok,5

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný

0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný

0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok

	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0,5	0,5					1	1
S2	0,5	-	0,5					1	1
S3	0,5	0,5	-					1	1
S4				-					
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných slabých stránok

	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	1	0	0,5				1,5	2
W2	0	-	0	0,5				0,5	4
W3	1	1	-	1				3	1
W4	0,5	0,5	0	-				1	3
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Životné prostredie

Silné stránky - S

- + dobrá starostlivosť o verejnú zeleň, 1
- + pravidelné čistenie trávnikov, 1
- + existencia väčších lesných porastov na severe katastra - Ludinský háj, 2
- + existencia oddychových zón v centre obce s estetickou

Slabé stránky - W

- slabá zainteresovanosť obyvateľov na skrášľovaní vzhľadu obce,1
- nezáujem detí a mládeže o starostlivosť o životné prostredie, 1
- vypúšťanie obsahu žump do záhrad,2

+ zeleňou, 1 + pomerne rozšírená estetický zeleň v ostatných častiach obce, 1 + zavedený separovaný zber, 3 + zavedený systém likvidácie komunálneho odpadu, 3	- nedostatočné odkanalizovanie dažďových vôd na území obce,2 - absencia splaškovej kanalizačnej siete,2 - neobhospodarované plochy územia, prevažne lúk so zárastom,3 - chátrajúce objekty v PD, väčšinou z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov,3 - absencia dokumentu upravujúceho rozvoj a starostlivosť o vegetáciu,3 - nevhodné riešenie izolačnej zelene v styku obytnej zóny s PD,3

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0,5	0					0,5	2
S2	0,5	-	0					0,5	2
S3	1	1	-					2	1
S4				-					
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných slabých stránok									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	0,5	0,5					1	1
W2	0,5	-	0,5					1	1
W3	0,5	0,5	-					1	1
W4				-					
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Silné stránky - S		Slabé stránky - W	
+	existencia ambulancie praktického lekára, 1	-	absencia ambulancie detského lekára, 1
+	existencia denného stacionáru Emmanuel s dennou kapacitou 40 miest, 2	-	absencia stomatologickej ambulancie, 1
+	opatrovateľská služba, 2	-	absencia služby prevozu obyvateľov v dôchodkovom veku v podobe odvozu za lekárskou starostlivosťou,2
		-	nedostatočná spolupráca praktických lekárov,1
		-	absencia terénnej opatrovateľskej služby,2
		-	nedostatok bytov nájomnej bytovej výstavby,3
		-	absencia zariadenia núdzového bývania,3
		-	absencia strediska osobnej hygieny, 4

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0,5						0,5	1
S2	0,5	-						0,5	1
S3			-						
S4				-					
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných slabých stránok									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy

W1	-	0,5	0,5	0,5	1,5	1
W2	0,5	-	0,5	0,5	1,5	1
W3	0,5	0,5	-	0,5	1,5	1
W4	0,5	0,5	0,5	-	1,5	1
W5				-		
W6						
W7						

Školstvo a šport

Silné stránky - S	Slabé stránky - W
<ul style="list-style-type: none"> + existencia materskej,1 + existencia slovenskej základnej školy 1-4,1 + existencia maďarskej základnej školy plnotriednej, 1 + narastajúci záujem zo strany verejnosti o vzdelávacie služby poskytované v obci, 1 + aktívna účasť MŠ a ZŠ na verejnom živote v obci,1 + veľmi dobrá sociálna klíma v obidvoch inštitúciách,1 + udržiavané vnútorné a vonkajšie prostredie vzdelávacích zariadení, 1 + existencia zrekonštruovanej telocvične, 2 + existencia futbalového štadiónu, 2 + existencia tréningového ihriska, 2 + tenisové ihrisko s trávnatým povrchom, 2 + existencia poľovníckeho revíru, 3 + činný futbalový klub III liga,4 + činné 3 družstvá – žiaci, dorast a dospelý,4 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná priestorová kapacita Základnej školy, 1 - nedostatočné vybavenie obce športovou infraštruktúrou pre deti školského veku,2 - dostavba športového areálu základnej školy, 2 - potrebná rekonštrukcia administratívnych priestorov športového klubu, 2 - nedostatok priestorov pre aktívne trávenie voľného času detí a mládeže,3 - nedostatok možností v rámci mimoškolských aktivít,3 - absencia priestorov pre jazykové kurzy, 4 - absencia klubu mladých,4 - neorganizované počítačové kurzy pre dospelých, 4

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný

0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný

0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok										
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy	
S1	-	0,5	1	1				2,5	1	1
S2	0,5	-	1	1				2,5	1	1
S3	0	0	-	0				0	3	3
S4	0	0	1	-				1	2	2
S5					-					
S6						-				
S7							-			

Váha vybraných slabých stránok										
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy	
W1	-	1	1	1				3	1	1
W2	0	-	0,5	0,5				1	2	2
W3	0	0,5	-	0,5				1	2	2
W4	0	0,5	0,5	-				1	2	2
W5					-					
W6						-				
W7							-			

Kultúra

Silné stránky - S	Slabé stránky - W
<ul style="list-style-type: none"> + dlhoročná história obce, tradície,1 + množstvo kultúrnych akcií organizovaných obcou, 1 + existencia obecnej knižnice, 2 + existencia priestorov pre kultúrny dom,3 + rozvinutá cirkevná činnosť s kostolom,4 + existencia historického objektu – rím.kat. kostola,4 + pravidelne organizované kultúrne podujatia, 1 + existencia domu ľudových tradícií v súkromnom vlastníctve,4 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia kultúrno-spoločenského stánku obce,1 - priestory domu kultúry v nevyhovujúcom stave, 1 - potrebná rekonštrukcia elektrických a vodovodných rozvodov, 1 - zlý technický stav vykurovacieho systému, 1 - slabý záujem o oživenie a udržiavanie ľudových zvykov, tradícií a remesiel,2 - chátranie a nevhodná údržba pôvodných stavieb,3 - absencia priestorov na nacvičovanie folklórnych súborov,2 - nedostatok priestorov a priestranstiev na

uskutočňovanie kultúrnych, spoločenských a športových podujatí,3

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	1	0,5	0,5				2	1
S2	0	-	0	0				0	2
S3	0,5	1	-	0,5				2	1
S4	0,5	1	0,5	-				2	1
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných slabých stránok									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	0,5	0,5					1	1
W2	0,5	-	0,5					1	1
W3	0,5	0,5	-					1	1
W4				-					
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Propagácia a cestovný ruch

Silné stránky - S	Slabé stránky - W
+ www stránka obce,1	- absencia letného amfiteátra,1
+ neustále zlepšovanie služieb cestovného ruchu,1	- absencia popisov prírodných zaujímavostí,2
+ potenciál pre kvalitné cyklistické trasy,2	- slabšia spolupráca obce s okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu,2
+ ľudský háj,2	- absencia oddychových priestorov pre cyklistov, 3
+ existencia domu ľudových tradícií v súkromnom vlastníctve,3	- nedobudované cyklistické trasy, 3

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0	0					0	2
S2	1	-	0,5					1,5	1
S3	1	0,5	-					1,5	1
S4				-					
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných slabých stránok									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	0,5	0					0,5	3
W2	0,5	-	0,5					1	2
W3	1	0,5	-					1,5	1
W4				-					
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Administratíva a bezpečnosť

Silné stránky - S	Slabé stránky - W
-------------------	-------------------

+ dostatok priestorov pre administratívu, 1 + budova obecného úradu v dostupná v centre obce,1 + existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s.,2	- negatívny stav nehnuteľného majetku obce,1 - absencia kamerového systému,2 - zlý technický stav budovy obecného úradu, 1

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	1						1	1
S2	0	-						0	2
S3			-						
S4				-					
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných slabých stránok									
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy
W1	-	1						1	1
W2	0	-						0	2
W3			-						
W4				-					
W5					-				
W6						-			
W7							-		

Informatizácia obce

Silné stránky - S	Slabé stránky - W
<ul style="list-style-type: none"> + vybudovanie prístupu na internet s využitím TKR,1 + dobré pokrytie signálom mobilného operátora Orange – 100 %,2 + existencia optického kábla s možnosťou pripojenia do siete Internet,3 + existencia káblovej televízie,3 + postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb samosprávy 4 + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade,4 + existencia DSL pripojenia,4 	<ul style="list-style-type: none"> - slabé pokrytie signálom mobilného operátora T - mobile a O2,1 - nespokojnosť s poskytovanými službami káblovej televízie, 2 - neorganizované kurzy v oblasti využitia Internetu,3 - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb , 3 - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe,3 - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy,3 - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy,3

Pri hodnotení porovnávame dôležitosť jednotlivých znakov navzájom pomocou troch stupňov.

- 1 = znak je dôležitejší ako porovnávaný
0 = znak je menej dôležitý ako porovnávaný
0,5 = váha znakov je rovnaká

Váha vybraných silných stránok									
	S1	S2	S3	S4	S5	S6	S7	Suma	Váhy
S1	-	0,5	0,5	0,5				1,5	1
S2	0,5	-	0,5	0,5				1,5	1
S3	0,5	0,5	-	0,5				1,5	1
S4	0,5	0,5	0,5	-				1,5	1
S5					-				
S6						-			
S7							-		

Váha vybraných slabých stránok										
	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Suma	Váhy	
W1	-	0,5	0,5					1	1	1
W2	0,5	-	0,5					1	1	1
W3	0,5	0,5	-					1	1	1
W4				-						
W5					-					
W6						-				
W7							-			

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Veľké Ludince.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja, ako aj NSRR 2007 – 2013, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR NRSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Cieľová skupina

- podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách
- obec
- investori

2. Doprava a komunikácie

Cieľová skupina

- obyvatelia
- podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách
- obec
- investori

3. Technická infraštruktúra

Cieľová skupina

- obce,
- obyvatelia obce,
- podnikateľské subjekty,
- mimovládne subjekty,

4. Odpadové hospodárstvo

Cieľová skupina

- obce,
- obyvatelia obce,
- podnikateľské subjekty,

5. Životné prostredie

Cieľová skupina

- obec,
- obyvatelia obce,
- podnikateľské subjekty,

6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Cieľová skupina

- nezamestnaní,
- sociálne odkázaní,
- zdravotne a duševne postihnutí,
- obyvatelia v dôchodkovom veku,
- mladí ľudia,
- rizikové skupiny obyvateľstva,

7. Školstvo a šport

Cieľová skupina

- deti predškolského veku,
- žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky,
- nezamestnaní,
- obyvatelia v dôchodkovom veku,
- športovci organizovaní v rámci športových hnutí,
- pasívna športová verejnosť,

- obyvatelia v produktívnom veku,

8. Kultúra

Cieľová skupina

- obyvateľstvo
- podnikateľské subjekty
- návštevníci obce,

9. Cestovný ruch a public relation

Cieľová skupina

- obec,
- VÚC,
- obyvatelia obce,
- návštevníci obce,
- súkromný podnikateľský sektor,

10. Administratíva a bezpečnosť

Cieľová skupina

- obec,
- obyvatelia obce,
- súkromný podnikateľský sektor,

11. Informatizácia obce

Cieľová skupina

- obec,
- obyvatelia obce,
- súkromný podnikateľský sektor,

6 STRATEGICKÝ CIEĽ

Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Veľké Ludince nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Veľké Ludince, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti cestovného ruchu, drevovýroby, malej priemyselnej výroby a poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zvelaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a športovo – rekreačných areálov a cykloturistických trás.“

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových projektov.

Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

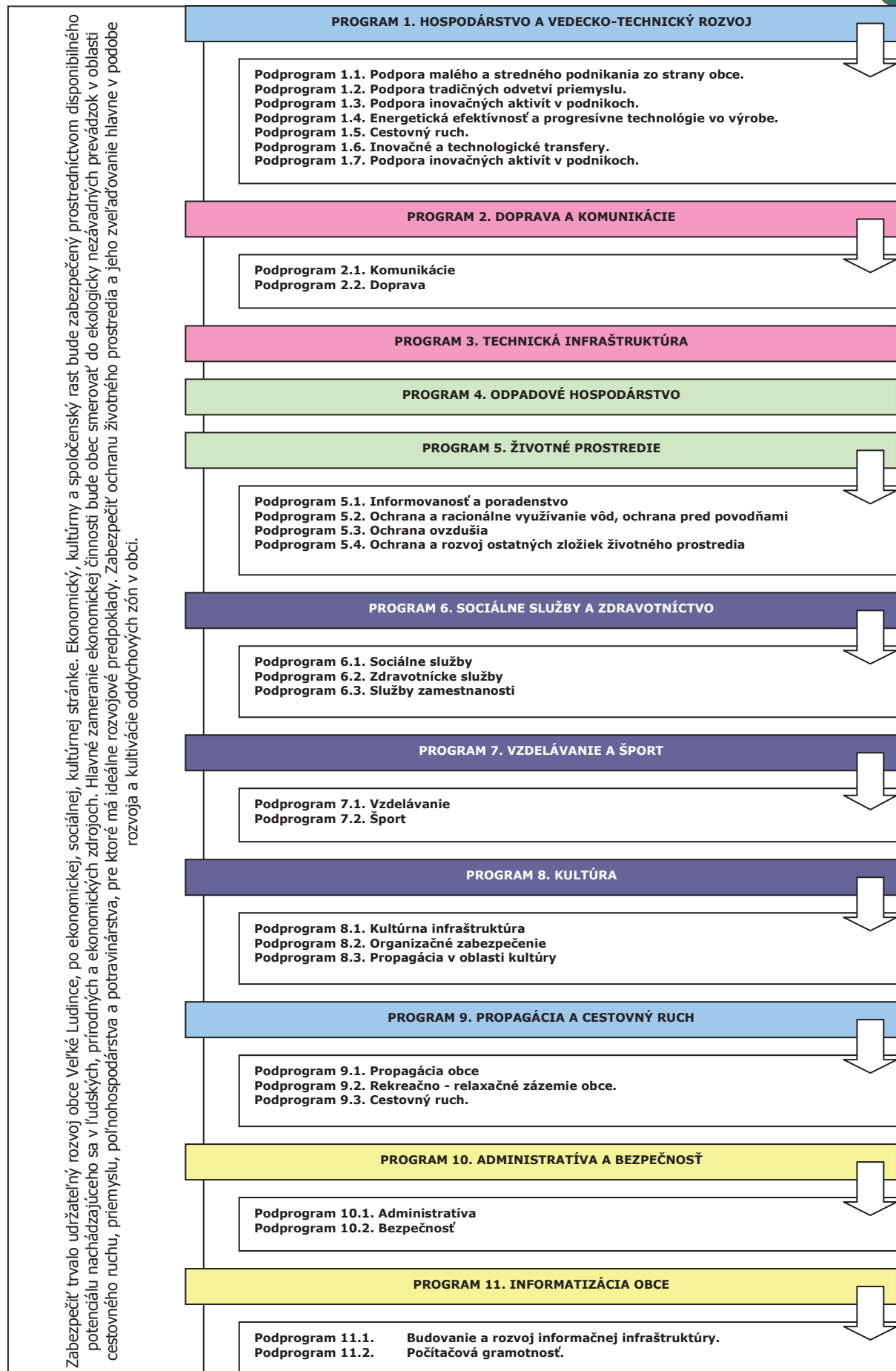
Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spoluprácou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov.

Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHSR Nitrianskeho samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

GLOBALNE CIELE ROZVOJA

Globálne ciele rozvoja definujú strategický zámer za príslušnú prioritnú rozvojovú oblasť. Strategický zámer je následne rozpracovaný na jednotlivé ciele rozvoja, ktoré sú zabezpečované príslušnými opatreniami.

Nasledujúca schéma prezentuje vnútornú logiku programu z hľadiska Programov a Podprogramov.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba nových priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.
-----------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 1.1.1 Aktivita	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci. Vytvoriť materiálne, finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci. Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, obce, podnikateľských subjektov a obyvateľov obce pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.
Projekt 1.1.2 Aktivita	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem. Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami. Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v obci. Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.
Projekt 1.1.3 Aktivita	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov – tvorba podmienok. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba hnedého priemyselného parku v areáli hospodárskeho dvora v severovýchodnej časti obce. Rozšírenie firemného portfólia - 5 nových firiem.
Projekt 1.1.4 Aktivita	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Podpora zriaďovania obchodných jednotiek a kancelárií.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu.

Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.
-----------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 1.2.1 Aktivita	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky. Podpora rozvojových zámerov súkromnej sféry, ktoré sú v súlade s potrebami rozvoja obce a ktoré sú efektívne z pohľadu tvorby nových pracovných miest. Dostavba skladového hospodárstva.
Projekt 1.2.2 Aktivita	Výstavba a rekonštrukcia infraštruktúry poľnohospodárskej výroby. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a výstavba infraštruktúry.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.
-----------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 1.3.1 Aktivita	Zavádzanie nových technológií do súčasných a budúcich výrobných prevádzok. Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri
----------------------------------	---

získavanie nenávratných finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov na tento účel.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.
-----------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 1.4.1 Aktivity	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie. Spracovanie technickej dokumentácie. Inštalácia solárnych kolektorov na obecných budovách.
----------------------------------	---

Podprogram 1.5. Cestovný ruch.

Cieľ 1.5	Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.
-----------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 1.5.1 Aktivity	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba domu tradícií.
Projekt 1.5.2 Aktivity	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba oddychových zón pozdĺž vybudovaných cyklotrás.

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. triedy, miestne komunikácie) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Veľké Ludince. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.
-----------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 2.1.1 Aktivity	Výstavba miestnych komunikácií v obci. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba miestnych komunikácií do nových lokalít IBV.
Projekt 2.1.2 Aktivity	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci. Analýza súčasného stavu miestnych komunikácií. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia miestnych komunikácií po výstavbe splaškovej kanalizačnej siete.
Projekt 2.1.3 Aktivity	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba cyklotrasy v smere na obec Farná (cca. 2,3 km). Výstavba cyklotrasy v smere na obec Dubník (cca. 3 km).
Projekt 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba 20 parkovacích miest pre potreby futbalového štadióna. Výstavba 20 parkovacích miest pre potreby obecného cintorína. Výstavba 10 parkovacích miest pri malom cintoríne.
Projekt 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách a štátnej ceste.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty II/588.
Projekt 2.1.6	Ostatné dopravné zariadenia.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia cesty III triedy V. Ludince – Kural'any. Výstavba odstavnej plochy pre potreby parkovania autobusov/nákladných áut.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou, železničnou a vodnou dopravou.
-----------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 2.2.1	Rekonštrukcia a dostavba zastávok SAD v obci Veľké Ludince.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia zastávok SAD. Výstavba zastávok SAD v koncových častiach obce.

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.
---------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba plôch pre IBV.
Projekt 3.2	Vybudovať požiarne hydranty na vodovodnej sieti.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba požiarnych hydrantov v obci Veľké Ludince.
Projekt 3.3	Dostavba oddychovej zóny v centre obce – doplnenie rezbárskymi výrobkami.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba zóny.
Projekt 3.4	Rekonštrukcia rozhlasu.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Výber dodávateľa – verejná súťaž. Rekonštrukcia rozhlasu.
Projekt 3.5	Modernizácia vybavenia DHZ.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Obnova budovy požiarnej zbrojnice. Vybavenie požiarnej zbrojnice.
Projekt 3.6	Rekonštrukcia a rozšírenie areálov obecných cintorínov.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia a rozšírenie cintorína a dotvorenie estetickej zelene na cintorínoch v obci Veľké

Ludince.

Projekt 3.7 Aktivity	Rekonštrukcia obecného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete.
Projekt 3.8 Aktivity	Osadenie lavičiek na verejných priestranstvách. Spracovanie technickej dokumentácie. Osadenie lavičiek.
Projekt 3.9 Aktivity	Rekonštrukcia budovy domu smútku. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia budovy domu smútku v obci Veľké Ludince.
Projekt 3.10 Aktivity	Rozšírenie verejného osvetlenia. Spracovanie technickej dokumentácie. Rozšírenie verejného osvetlenia.
Projekt 3.11 Aktivity	Modernizácia elektrickej rozvodnej siete. Spracovanie technickej dokumentácie. Obnova elektrickej siete.

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom
---------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivita	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberu elektroodpadu 2 x ročne. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Projekt 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivita	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.
Projekt 4.3	Rekultivácia čiernych skládok v obci.
Aktivita	Rekultivácia čiernych skládok.
Projekt 4.4	Výstavba zberného dvora pre separovaný zber.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba zberného dvora. Obstaranie mechanizácie pre potreby zberného dvora. Obstaranie dopravného zariadenia pre zberný dvor. Obnova a rozšírenie počtu nádob na separovaný zber.
Projekt 4.5	Výstavba obecného kompostoviska.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba obecného kompostoviska. Obstaranie mechanizácie pre potreby obecného kompostoviska. Obstaranie dopravného zariadenia pre obecné kompostovisko. Obstaranie štiepkovacieho zariadenia pre potreby kompostoviska. Obstaranie technológií na energetické zhodnotenie drevnej štiepky.
Projekt 4.6	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.
Aktivita	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete. Výstavba spoločnej ČOV. Výstavba prečerpávacích staníc splaškovej kanalizačnej siete.
Projekt 4.7	Výstavba skládky stavebného odpadu.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Realizácia výkopových prác. Výstavba skládky.
Projekt 4.8	Osadenie smetných košov na verejné priestranstvá.
Aktivita	Obstaranie nádob a inštalácia. Doplnenie odpadkových košov pre chovateľov psov.
Projekt 4.9	Úprava a rekonštrukcia odvodňovacích kanálov.
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia odvodňovacích kanálov.

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1	Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva
-----------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivita	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2	Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.
-----------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 5.2.1 Aktivita	Dostavba lapačov ropných látok na spevnených plochách. Spracovanie technickej dokumentácie. Dostavba lapačov.
Projekt 5.2.2 Aktivita	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sietach. Výstavba vodovodnej siete. Pravidelný monitoring vodovodnej siete.
Projekt 5.2.3 Aktivita	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete. Výstavba splaškovej kanalizačnej siete. Výstavba spoločnej ČOV. Výstavba prečerpávacích staníc splaškovej kanalizačnej siete.
Projekt 5.2.4 Aktivita	Rekonštrukcia obecného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete.
Projekt 5.2.5 Aktivita	Redukcia dopadov poľnohospodárskej výroby na hygienicky nezávadnú. Spracovanie technickej dokumentácie. Redukcia dopadov výroby.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.
-----------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 6.3.4.1 Aktivita	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti. Obmedziť spaľovanie fosílnych palív. Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.
------------------------------------	--

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4	Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.
-----------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 5.4.1 Aktivita	Realizácia protieróznych opatrení. Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia protieróznych opatrení.
Projekt 5.4.2 Aktivita	Oživenie parkovej zóny na veľkom cintoríne. Spracovanie technickej dokumentácie. Oživenie zóny cintorína.
Projekt 5.4.3 Aktivita	Výstavba a estetizácia vstupov do obce. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dobudovať vstup do obce.
Projekt 5.4.4 Aktivita	Realizácia izolačnej zelene okolo hospodárskych budov, výrobných areálov a občianskej vybavenosti. Vypracovanie technickej dokumentácie. Spracovanie agroenvironmentálneho plánu. Spracovanie generelu pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci. Výsadba izolačnej zelene v styku s priemyselnou časťou. Rekultivácia a údržba zelene v okrajových častiach obce, na styku s poľnohospodárskou krajinou.
Projekt 5.4.5	Výsadba estetickej zelene a výstavba oddychových zón v obci.

Aktivity

Spracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia verejných priestranstiev v centrálnej časti obce.

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Projekty podprogramu:

Projekt 6.1.1 Aktivity	Vybudovanie priestorov na stretávanie sa občanov v každom veku. Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia. Zriadenie priestorov pre komunitné centrum. Zriadenie Klubu pre mladých.
Projekt 6.1.2 Aktivity	Rekonštrukcia budovy denného stacionáru. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia budovy denného stacionáru. Dovybavenie priestorov denného stacionáru.
Projekt 6.1.3 Aktivity	Vytvorenie podmienok pre poskytovanie osobných služieb. Výstavba a zariadenie verejnej pracovne. Výstavba strediska osobnej hygieny. Zriadenie obecnej pracovne. Zriadenie požičovne pomôcok. Zabezpečovanie služby monitorovania a signalizácie potreby pomoci.
Projekt 6.1.4 Aktivity	Výstavba nájomného bytového domu 1x6 b.j. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba bytových domov.
Projekt 6.1.5 Aktivity	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy. Analýza dopytu po uvedených službách. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zriadenie nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Projekty podprogramu:

Projekt 6.2.1 Aktivity	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení. Zvýšenie kvality poskytovaných služieb. Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.
Projekt 6.2.2 Aktivity	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie priestorov.
Projekt 6.2.3 Aktivity	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov. Zabezpečiť v súčinnosti s okresným mestom pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.
Projekt 6.2.4 Aktivity	Podpora vytvárania podmienok pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Spracovanie technickej dokumentácie. Zriadenie detskej ambulancie.

Zriadenie stomatologickej ambulancie.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Projekty podprogramu:

Projekt 6.3.1 Aktivity	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Finančné a personálne zabezpečenie.
Projekt 6.3.2 Aktivity	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Projekt 6.3.3 Aktivity	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Projekty podprogramu:

Projekt 7.1.1 Aktivity	Rozvoj základného školstva v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia interiérov budovy Slovenskej základnej školy. Rekonštrukcia interiérov budovy Maďarskej základnej školy. Obnova vybavenia a priestorov školskej jedálne.
Projekt 7.1.2 Aktivity	Podpora mimoškolskej činnosti. Vypracovanie technickej dokumentácie. Modernizácia priestorov pre školské kluby. Dostavba športového areálu v priestoroch školského dvora.
Projekt 7.1.3 Aktivity	Rozvoj predškolskej výchovy. Rekonštrukcia priestorov obecnej materskej školy.

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Projekty podprogramu:

Projekt 7.2.1 Aktivity	Výstavba športovej infraštruktúry. Výstavba detského ihriska v centrálnej zóne obce. Výstavba viacúčelového športového ihriska.
Projekt 7.2.2 Aktivity	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 7.2.3 Aktivity	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu. Zabezpečenie personálnych kapacít. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 7.2.4 Aktivity	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 7.2.5 Aktivity	Podporovať talentovanú mládež. Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.
Projekt 7.2.6 Aktivity	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiace v oblasti telesnej kultúry. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Projekt 7.2.7 Aktivity	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky. Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.
Projekt 7.2.8 Aktivity	Dostavba areálu futbalového ihriska vrátane sociálneho a technického vybavenia. Dostavba prevádzkových priestorov športového klubu – rekonštrukcia priestorov.
Projekt 7.2.9 Aktivity	Výstavba športových zariadení pre deti a mládež. Výber lokality a spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba zariadení.

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
-----------------	--

Projekty podprogramu:

Projekt 8.1.1 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia domov kultúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Komplexné rekonštrukcia priestorov pre potreby domu kultúry. Rekonštrukcia fasády kultúrneho domu. Rekonštrukcia a výmena elektrickej rozvodnej siete a rozvodov vody. Rekonštrukcia vykurovacieho systému domu kultúry. Priestorové dovybavenie domu kultúry.
Projekt 8.1.2 Aktivity	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov regiónu. Rekonštrukcia historických objektov.
Projekt 8.1.3 Aktivity	Prepojiť obec so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Projekt 8.1.4 Aktivity	Budovanie remeselníckych dvorov. Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora. Zabezpečenie personálnych kapacít.

Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrohistorickou hodnotou.

Projekt 8.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúro – historického, folklórného aj prírodného bohatstva.
Aktivita	Zabezpečenie personálnych kapacít. Výber vhodných trás. Spracovanie technickej dokumentácie. Realizácia výstavby.
Projekt 8.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.
Aktivita	Zabezpečenie priestorov, finančných a materiálnych prostriedkov.
Projekt 8.1.7	Zriadenie internetovej knižnice.
Aktivita	Príprava priestorov. Obstaranie technológie. Obstaranie knižnej literatúry pre potreby knižnice.
Projekt 8.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí - Jarmok, Hody, atď..
Aktivita	Personálne zabezpečenie.
Projekt 8.1.9	Výstavba amfiteátra pre uskutočňovanie letných festivalov.
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba amfiteátra.
Projekt 8.1.10	Podpora kultúrnych spolkov v obci.
Aktivita	Finančné zabezpečenie.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Projekty podprogramu:

Projekt 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Projekty podprogramu:

Projekt 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Projekt 8.3.2	Spracovať komplexnú knihu historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.
Aktivita	Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie a vydanie ďalšej knihy.
Projekt 8.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivita	Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Projekty podprogramu:

Projekt 9.1.1 Aktivity	Aktualizácia samostatnej www stránky obce. Finančné zabezpečenie. Obsahová analýza www stránky. Priebežná aktualizácia www stránky.
Projekt 9.1.2 Aktivity	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.
Projekt 9.1.3 Aktivity	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK. Personálne a finančné zabezpečenie. Spracovanie koncepcie regionálnej spolupráce.
Projekt 9.1.4 Aktivity	Podpora budovania informačných tabúl v obci. Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce. Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Projekty podprogramu:

Projekt 9.2.1 Aktivity	Zriadenie oddychových zón. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba oddychovej zóny v blízkosti športovej infraštruktúry.
Projekt 9.2.2 Aktivity	Výstavba náučných chodníkov a inštalácia informačných tabúl. Výstavba chodníkov.
Projekt 9.2.3 Aktivity	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Výstavba domu tradícií.
Projekt 9.2.4 Aktivity	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Výstavba oddychových zón pozdĺž vybudovaných cyklotrás.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Projekty podprogramu:

Projekt 9.3.1 Aktivity	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami. Zabezpečenie personálnych kapacít.
Projekt 9.3.2 Aktivity	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ. Zabezpečenie personálnych kapacít.

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci
------------------	--

Projekty podprogramu:

Opatrenie 10.1.1 Aktivity	Rekonštrukcia a modernizácia budovy obecného úradu. Spracovanie technickej dokumentácie. Komplexná rekonštrukcia exteriérov budovy obecného úradu. Rekonštrukcia interiérov budovy obecného úradu.
-------------------------------------	--

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.
------------------	---

Projekty podprogramu:

Opatrenie 10.2.1 Aktivity	Zriadenie kamerového systému. Vypracovanie technickej dokumentácie. Inštalácia kamerového systému.
-------------------------------------	---

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.
------------------	---

Projekty podprogramu:

Projekt 11.1.1 Aktivity	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy. Technické zabezpečenie IS. Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.
Projekt 11.1.2 Aktivity	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy. Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci. Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.
Projekt 11.1.3 Aktivity	Podpora využívania Internetu v obci. Zriadenie verejného prístupového bodu v centre obce.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvyšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Projekty podprogramu:

Projekt 11.2.1 Aktivity	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy. Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Projekt 11.2.2 Aktivity	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce. Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce. Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
Projekt 11.2.3 Aktivity	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb. Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

7 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Veľké Ludince sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a podprogramom (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé podprogramy a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

7.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Projekty		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.	Počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	dopad	absolútny počet	10
		Produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	€	15000/rok
		Počet klientov	výstup	počet	100/rok
Projekt 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	2
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	10
		Počet podporených subjektov,	výstup	počet	3
Projekt 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov – tvorba podmienok	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	10
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	5
		Nárast tržieb	výsledok	€	50000/rok
Projekt 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	2
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	2
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	100
		Nárast tržieb	výsledok	€	20000/rok

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Projekty		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 1.2.1	Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	€	100000/rok
		Počet podporených projektov	výstup	počet	5
		Nárast tržieb	výsledok	€	50000/rok
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	10000/rok
Projekt 1.2.2	Výstavba a rekonštrukcia infraštruktúry poľnohospodárskej výroby.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	€	10000/rok
		Nárast tržieb	výsledok	€	20000/rok
		Počet podporených projektov	výstup	počet	3
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	200000

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných a budúcich výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	5
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	15
		Nárast tržieb	výsledok	%	25
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	100000

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	200000
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	MW	
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	0

Podprogram 1.5. Cestovný ruch.

Cieľ 1.5 Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 1.5.1	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	2
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	1000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	2000/rok
Projekt 1.5.2	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	2000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	-

7.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 2.1.1	Výstavba miestnych komunikácií v obci .	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	0,5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	-
Projekt 2.1.2	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	8
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	0
Projekt 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	5,3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	1000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	0
Projekt 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	50
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	0
Projekt 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách a štátnej ceste.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	0
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	1,5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	0
Projekt 2.1.6	Ostatné dopravné zariadenia.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest I., II. a III. triedy a miestnych komunikácií a mostov	výstup	km	1,5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 2.2.1	Rekonštrukcia a dostavba zastávok SAD v obci Veľké Ludince.	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500

		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	0
--	--	------------------------------------	----------	-------	---

7.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	m ²	10000
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	15
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	0
Projekt 3.2	Vybudovať požiarne hydranty na vodovodnej sieti.	Počet vybudovaných hydrantov	výsledok	počet	5
Projekt 3.3	Dostavba oddychovej zóny v centre obce – doplnenie rezbárskymi výrobkami.	Plocha upravených verejných plôch,	výsledok	m ²	5000
		Počet inštalovaných svietidiel	výsledku	počet	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	1500
		Počet vysadených nových okrasných krovín a stromov,	výsledok	počet	200
Projekt 3.4	Rekonštrukcia rozhlasu.	Pokrytie územia rozhlasom a televíziou	dopad	%	100
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1000
		Počet novonainštalovaných reproduktorov,	výstup	počet	10
Projekt 3.5	Modernizácia vybavenia DHZ.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	40
Projekt 3.6	Rekonštrukcia a rozšírenie areálov obecných cintorínov.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	7000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	200
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	10000
Projekt 3.7	Rekonštrukcia obecného vodovodu.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných km sietí	výsledok	počet	8
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	km	1500
Projekt 3.8	Osadenie lavičiek na verejných priestranstvách.	Počet osadených lavičiek	výsledok	počet	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
Projekt 3.9	Rekonštrukcia budovy domu smútku.	Počet zrekonštruovaných budov	výsledok	počet	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
Projekt 3.10	Rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet svetelných bodov	výsledok	počet	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
Projekt 3.11	Modernizácia elektrickej rozvodnej siete.	Percento obyvateľov zásobovaných elektrickou energiou	kontextový	%	100
		Dĺžka vybudovanej elektrickej siete	výsledok	km	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500

7.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Ciele a podprogramu		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	kontextový	500 rok
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	400 rok
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	100 rok
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	5 rok
Projekt 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	100 rok
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	5 rok
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	400 rok
Projekt 4.3	Rekultivácia čiernych skládok v obci.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	1000
Projekt 4.4	Výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	100 rok
		Počet zberných dvorov	výsledok	počet	1
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	5 rok
Projekt 4.5	Výstavba obecného kompostoviska.	Objem uskladnenej biomasy	výsledok	t	10 rok
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
Projekt 4.6	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.	Počet odkanalizovaných domácností	výsledok	počet	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
Projekt 4.7	Výstavba skládky stavebného odpadu.	Kapacita skládky v m ³	výsledok	m ³	20000
		Počet užívateľov projektu	výsledok	počet	500
Projekt 4.8	Osadenie smetných košov na verejné priestranstvá.	Počet osadených smetných košov	výsledok	počet	15
		Počet užívateľov projektu	výsledok	počet	1500
Projekt 4.9	Úprava a rekonštrukcia odvodňovacích kanálov.	Km vybudovanej kanalizačnej siete	výsledok	km	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500

7.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 5.2.1	Dostavba lapačov ropných	Počet vybudovaných lapačov	výsledok	počet	10

	látok na spevnených plochách.				
Projekt 5.2.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	100
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	8
Projekt 5.2.3	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.	Počet odkanalizovaných domácností	výsledok	počet	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1500
Projekt 5.2.4	Rekonštrukcia obecného vodovodu.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných km sietí	výsledok	počet	8
Projekt 5.2.5	Redukcia dopadov poľnohospodárskej výroby na hygienicky nezávadnú.	Zníženie znečistenia v ukazovateľoch	výsledok	%	20

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	počet	50

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.	Celková plocha s realizovanými podprogramami	výstup	ha	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	1000
		Počet vysadených nových krovín a stromov,	výsledok	počet	250
Projekt 5.4.2	Oživenie parkovej zóny na veľkom cintoríne.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	7000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	200
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	10000
Projekt 5.4.3	Výstavba a estetizácia vstupov do obce.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	50
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	5000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	1
Projekt 5.4.4	Realizácia izolačnej zelene okolo hospodárskych budov, výrobných areálov a občianskej vybavenosti.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	150
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	10000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	1
Projekt 5.4.5	Výsadba estetickej zelene a výstavba oddychových zón v obci.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	50
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	10000
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	1

7.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 6.1.1	Vybudovanie priestorov na stretávanie sa občanov v každom veku.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	50
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	1
Projekt 6.1.2	Rekonštrukcia budovy denného stacionáru.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	40
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	1
Projekt 6.1.3	Vytvorenie podmienok pre poskytovanie osobných služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	200
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	6
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	3
Projekt 6.1.4	Výstavba nájomného bytového domu 1x6 b.j.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	1
Projekt 6.1.5	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	50
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	4
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	500

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	2
Projekt 6.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	250
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	4
Projekt 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	1500
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	3
Projekt 6.2.4	Podpora vytvárania podmienok pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	1500

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov CZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%
Projekt 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet podporených projektov	výstupu	počet
Projekt 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
		Počet podporených projektov	výstupu	počet
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%

7.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 7.1.1	Rozvoj základného školstva v obci.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Projekt 7.1.2	Podpora mimoškolskej činnosti.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Počet organizovaných mimoškolských podujatí	výsledku	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Projekt 7.1.3	Rozvoj predškolskej výchovy.	Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Projekt 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet
Projekt 7.2.3	Podpora organizácie	Počet organizovaných	výsledku	počet

	športových podujatí regionálneho významu.	športových podujatí			
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	2
Projekt 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	10
Projekt 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	20
Projekt 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiace v oblasti telesnej kultúry.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	100
		Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	2
Projekt 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	200
Projekt 7.2.8	Dostavba areálu futbalového ihriska vrátane sociálneho a technického vybavenia.	Počet vybudovaných a rekonštruovaných ihrísk	výsledku	počet	0
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	300
Projekt 7.2.9	Výstavba športových zariadení pre deti a mládež.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	2
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	150

7.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.
-----------------	--

Projekt	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 8.1.1	Počet zariadených miestností.	výstup	počet	3
	Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	500
	Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	80
	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	1500
Projekt 8.1.2	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	10000
	Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	40
	Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	4000
	m ² zrekonštruovanej podlahovej krytiny,	výstup	m ²	3500
Projekt 8.1.3	Počet uzavretých zmlúv a partnerstiev	výsledku	počet	1
	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	2000
Projekt 8.1.4	Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	5000
	Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	1
	Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	2900

Projekt 8.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva.	Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	10000
		Celková dĺžka budovaných chodníkov	výstup	km	4
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	5000
Projekt 8.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.	Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	10000
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	2
		Počet zriadených nových stálych expozícií	výsledok	počet	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	5000
Projekt 8.1.7	Zriadenie internetovej knižnice.	Počet nových služieb	výsledok	počet	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	250
Projekt 8.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí - Jarmok, Hody, atď..	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	2500
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	1500
Projekt 8.1.9	Výstavba amfiteátra pre uskutočňovanie letných festivalov.	Počet nových objektov kultúrnych služieb	výsledok	počet	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	1500
Projekt 8.1.10	Podpora kultúrnych spolkov v obci.	Počet nových objektov na organizovanie kultúrnych akcií	výsledok	počet	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	2000
		Počet organizovaných kultúrnych podujatí	výsledku	počet	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	1500

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	3
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	3000

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	2000
Projekt 8.3.2	Spracovať komplexnú knihu historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	1

	ruchu.	Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	2500
Projekt 8.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	10000 rok
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	2000
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	10

7.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 9.1.1	Aktualizácia samostatnej www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	2500 rok
Projekt 9.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	2
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	2500
Projekt 9.1.3	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledku	počet	1
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	2000
Projekt 9.1.4	Podpora budovania informačných tabúlí v obce.	Počet nových inštalovaných tabúlí	výsledok	počet	2
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	2000

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 9.2.1	Zriadenie oddychových zón.	Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	250
		Plocha upravených verejných plôch	výsledok	m ²	5000
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	2
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	3000
Projekt 9.2.2	Výstavba náučných chodníkov a inštalácia informačných tabúlí.	Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	1000
		Celková dĺžka budovaných chodníkov	výstup	km	4
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	5000
Projekt 9.2.3	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	2
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	1000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	2000/rok
Projekt 9.2.4	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	2000
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	-

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	3
		Počet nových atraktivít obce	výsledok	počet	4
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	2
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	5000
Projekt 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atraktivít obce	výsledok	počet	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	0,1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	5000
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	3000

7.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 10.1.1	Rekonštrukcia a modernizácia budovy obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	1
		Výmera zrekonštruovaných a novovybudovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	450
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	0

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Projekt		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Projekt 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet inštalovaných kamier	výsledok	počet	10
		Zníženie kriminality	dopad	%	50
		Pokrytie územia	dopad	%	65

7.5 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Ciele a podprogramu		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Hodnota
Cieľ 6.5.1	Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.				
Projekt 6.5.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samospráv.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na	dopad	%	25

		interakciu s verejnými inštitúciami			
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	10
Projekt 6.5.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	10
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	5
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	25
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	30
Projekt 6.5.1.3	Podpora využívania Internetu v obci.	Počet pripojených subjektov	dopad	počet	250
		Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb	dopad	počet	2
		Celkový objem prenesených dát	dopad	GB	1000

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Ciele a podprogramu		Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	
Cieľ 6.5.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.				
Projekt 6.5.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	1
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	10
Projekt 6.5.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	50
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	2
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	15
Projekt 6.5.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	25
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	2
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	20
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	15
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	15

		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	10
--	--	--	-------	---	----

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej propravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Projekt 1.1.1	Vypracovať postup podpory, výučby a rozvoja tradičných remesiel v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť materiálne finančné a personálne podmienky pre rozvoj tradičných remesiel v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	podnikateľské subjekty, obec
	Nadviazať spoluprácu vzdelávacích inštitúcií, obce, podnikateľských subjektov a obyvateľov obce pri výučbe a prezentácii tradičných remesiel.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty, obyvatelia
Projekt 1.1.2	Podpora budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vytvoriť inštitucionálne podmienky na podporu MSP so susednými obcami.	podľa potreby	rozpočet obce	súkromný sektor	stredný	obec, podnikateľské subjekty
	Analýza predpokladov budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	súkromný sektor	stredný	obec, podnikateľské subjekty
	Tvorba stratégie budovania kooperačných sietí malých a stredných firiem.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	súkromný sektor	stredný	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 1.1.3	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov – tvorba podmienok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor/verejný sektor	vysoký	podnikateľské subjekty, obec
	Výstavba hnedého priemyselného parku v areáli hospodárskeho dvora v severovýchodnej časti obce.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor/verejný sektor	vysoký	podnikateľské subjekty, obec
	Rozšírenie firemného portfólia - 5 nových firiem.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor/verejný sektor	vysoký	podnikateľské subjekty, obec
Projekt 1.1.4	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania obchodných jednotiek a kancelárií.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					

Projekt 1.2.1		Podporovať rozvoj tých odvetví priemyslu, pre ktorých rozvoj sú v okolí regiónu vytvorené ideálne podmienky.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora rozvojových zámerov súkromnej sféry, ktoré sú v súlade s potrebami rozvoja obce a ktoré sú efektívne z pohľadu tvorby nových pracovných miest.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Dostavba skladového hospodárstva.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Projekt 1.2.2		Výstavba a rekonštrukcia infraštruktúry poľnohospodárskej výroby.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia a výstavba infraštruktúry.	2 000	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3		Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.				
Projekt 1.3.1		Zavádzanie nových technológií do súčasných a budúcich výrobných prevádzok.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora podnikateľov zavádzajúcich výrobu na báze progresívnych technológií, pomoc pri získavaní nenávratných finančných prostriedkov zo Štruktúrnych fondov na tento účel.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4		Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.				
Projekt 1.4.1		Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Inštalácia solárnych kolektorov na obecných budovách.	200	rozpočet obce, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince

Podprogram 1.5. Cestovný ruch.

Cieľ 1.5		Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.				
Projekt 1.5.1		Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba domu tradícií.	100	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Projekt 1.5.2		Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Výstavba oddychových zón pozdĺž vybudovaných cyklotrás.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Projekt 1.1.1										
Projekt 1.1.2										
Projekt 1.1.3										
Projekt 1.1.4										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu.										
Cieľ 1.2										
Projekt 1.2.1										
Projekt 1.2.2										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Projekt 1.3.1										
Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Projekt 1.4.1										
Podprogram 1.5. Cestovný ruch.										
Cieľ 1.5										
Projekt 1.5.1										
Projekt 1.5.2										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obsluhu obce V. Ludince. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Projekt 2.1.1	Výstavba miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Výstavba miestnych komunikácií do nových lokalít IBV.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 2.1.2	Rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Analýza súčasného stavu miestnych komunikácií.	-	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia miestnych komunikácií po výstavbe splaškovej kanalizačnej siete.	600	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 2.1.3	Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba cyklotrasy v smere na obec Farná (cca. 2,3 km).	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Výstavba cyklotrasy v smere na obec Dubník (cca. 3 km).	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba 20 parkovacích miest pre potreby futbalového štadióna.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba 20 parkovacích miest pre potreby obecného cintorína.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba 10 parkovacích miest pri malom cintoríne.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách a štátnej ceste.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Dostavba jednostranného chodníka pozdĺž cesty II/588.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 2.1.6	Ostatné dopravné zariadenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, VÚC, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny	VÚC Nitra
	Rekonštrukcia cesty III triedy V. Ludince - Kural'any.	podľa potreby	rozpočet VÚC, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny	VÚC Nitra
	Výstavba odstavnej plochy pre potreby parkovania autobusov/nákladných áut.	podľa potreby	rozpočet VÚC, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	žiadny	VÚC Nitra

Podprogram 2.2. Doprava

Projekt 2.1.1	Rekonštrukcia a dostavba zastávok SAD v obci V. Ludince.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia zastávok SAD.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba zastávok SAD v koncových častiach obce.	7	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Projekt 2.1.1										
Projekt 2.1.2										

Projekt 2.1.3										
Projekt 2.1.4										
Projekt 2.1.5										
Projekt 2.1.6										
Podprogram 2.2. Doprava										
Projekt 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Projekt 3.1	Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	rozpočet obce / súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba plôch pre IBV.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	rozpočet obce / súkromný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 3.2	Vybudovať požiarne hydranty na vodovodnej sieti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba požiarnych hydrantov v obci V. Ludince.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 3.3	Dostavba oddychovej zóny v centre obce – doplnenie rezbárskymi výrobkami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Dostavba zóny.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 3.4	Rekonštrukcia rozhlasu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výber dodávateľa – verejná súťaž.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia rozhlasu.	7	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 3.5	Modernizácia vybavenia DHZ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Obnova budovy požiarnej zbrojnice.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Vybavenie požiarnej zbrojnice.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 3.6	Rekonštrukcia a rozšírenie areálov obecných cintorínov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia a rozšírenie cintorína a dotvorenie estetickéj zelene na cintoríne v	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince

	obci V. Ludince.					
Projekt 3.7	Rekonštrukcia obecného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	6	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
Projekt 3.8	Osadenie lavičiek na verejných priestranstvách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Osadenie lavičiek.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 3.9	Rekonštrukcia budovy domu smútku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia budovy domu smútku v obci V. Ludince.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 3.10	Rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	0	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rozšírenie verejného osvetlenia.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 3.11	Modernizácia elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	ZSE,a.s..	verejný sektor	žiadny	ZSE,a.s..
	Obnova elektrickej siete.	podľa potreby	ZSE,a.s..	verejný sektor	žiadny	ZSE,a.s..

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Program 3. Technická infraštruktúra										
Cieľ 3										
Projekt 3.1										
Projekt 3.2										
Projekt 3.3										
Projekt 3.4										
Projekt 3.5										
Projekt 3.6										
Projekt 3.7										
Projekt 3.8										
Projekt 3.9										
Projekt 3.10										
Projekt 3.11										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom						
Projekt 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 4.3	Rekultivácia čiernych skládok v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekultivácia skládky v lokalite Od holičskej cesty.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 4.4	Výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba zberného dvora.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Obstaranie mechanizácie pre potreby zberného dvora.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Obstaranie dopravného zariadenia pre zberný dvor.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Obnova a rozšírenie počtu nádob na separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 4.5	Výstavba obecného kompostoviska.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba obecného kompostoviska.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Obstaranie mechanizácie pre potreby obecného kompostoviska.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Obstaranie dopravného zariadenia pre obecné kompostovisko.	-	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Obstaranie štiepkovacieho zariadenia pre potreby kompostoviska.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Obstaranie technológií na energetické zhodnotenie drevnej štiepky.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 4.6	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.	2 500	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
	Výstavba spoločnej ČOV.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská

			vodárenská spoločnosť, a.s.			spoločnosť, a.s.
	Výstavba prečerpávacích staníc splaškovej kanalizačnej siete.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
Projekt 4.7	Výstavba skládky stavebného odpadu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Realizácia výkopových prác.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Výstavba skládky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 4.8	Osadenie smetných košov na verejné priestranstvá.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obstaranie nárob a inštalácia.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Doplnenie odpadkových košov pre chovateľov psov.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 4.9	Úprava a rekonštrukcia odvodňovacích kanálov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince,
	Rekonštrukcia odvodňovacích kanálov.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince,

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Program 4. Odpadové hospodárstvo										
Cieľ 4										
Projekt 4.1										
Projekt 4.2										
Projekt 4.3										
Projekt 4.4										
Projekt 4.5										
Projekt 4.6										
Projekt 4.7										
Projekt 4.8										
Projekt 4.9										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1. Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva						
Projekt 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.						

Projekt 5.2.1	Dostavba lapačov ropných látok na spevnených plochách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince,
	Dostavba lapačov ropných látok na spevnených plochách.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince,
Projekt 5.2.2	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba vodovodnej siete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Pravidelný monitoring vodovodnej siete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 5.2.3	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba splaškovej kanalizačnej siete.	2 500	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
	Výstavba spoločnej ČOV.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
	Výstavba prečerpávacích staníc splaškovej kanalizačnej siete.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
Projekt 5.2.4	Rekonštrukcia obecného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	6	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince, Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
Projekt 5.2.5	Redukcia dopadov poľnohospodárskej výroby na hygienicky nezávadnú.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	podnikateľské subjekty	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Redukcia dopadov výroby.	podľa potreby	podnikateľské subjekty	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3.	Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.					
Projekt 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovaniu fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4. Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.						
Projekt 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Realizácia protieróznych opatrení.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 5.4.2	Oživenie parkovej zóny na veľkom cintoríne.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Oživenie zóny cintorína.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 5.4.3.	Výstavba a estetizácia vstupov do obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	-	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Dobudovať vstup do obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 5.4.4	Realizácia izolačnej zelene okolo hospodárskych budov, výrobných areálov a občianskej vybavenosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	-	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Spracovanie agroenvironmentálneho plánu.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Spracovanie generelu pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výsadba izolačnej zelene v styku s priemyselnou časťou.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekultivácia a údržba zelene v okrajových častiach obce, na styku s poľnohospodárskou krajinou.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 5.4.5	Výsadba estetickej zelene a výstavba oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Revitalizácia verejných priestranstiev v centrálnej časti obce.	7	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Projekt 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Projekt 5.2.1										
Projekt 5.2.2										
Projekt 5.2.3										
Projekt 5.2.4										
Projekt 5.2.5										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Projekt 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										

Cieľ 5.4.										
Projekt 5.4.1										
Projekt 5.4.2										
Projekt 5.4.3										
Projekt 5.4.4										
Projekt 5.4.5										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Projekt 6.1.1	Vybudovanie priestorov na stretávanie sa občanov v každom veku.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zariadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Zriadenie priestorov pre komunitné centrum.	150	rozpočet obce	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Zriadenie Klubu pre mladých.	5	rozpočet obce	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 6.1.2	Rekonštrukcia budovy denného stacionáru.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia budovy denného stacionáru.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Dovybavenie priestorov denného stacionáru.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 6.1.3	Vytvorenie podmienok pre poskytovanie osobných služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba a zariadenie verejnej pracovne.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba strediska osobnej hygieny.	180	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Zriadenie obecnej pracovne.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Zriadenie požičovne pomôcok.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Zabezpečovanie služby monitorovania a signalizácie potreby pomoci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 6.1.4	Výstavba nájomného bytového domu 1x6 b.j.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, n.o.	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Výstavba bytových domov.	500	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 6.1.5	Podporiť služby pre marginalizované skupiny občanov a týrané ženy.					
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadatelia
Aktivity	Analýza dopytu po uvedených službách.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Zriadenie nízkoprahového denného centra pre deti a rodinu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2. Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.						
Projekt 6.2.1	Zlepšenie úrovne poskytovania domácej ošetrovateľskej starostlivosti, rozšírenie jej služieb o poskytovanie rehabilitačných cvičení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšenie kvality poskytovaných služieb.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
	Zvýšenie personálnych kapacít v prípade potreby.	podľa potreby	ZP	verejný sektor	žiadny	súkromné subjekty
Projekt 6.2.2	Zabezpečiť aspoň raz mesačne poradňu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 6.2.3	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečiť v súčinnosti s krajským mestom a spádovou obcou pre oblasť poskytovania zdravotníckych služieb ich maximálnu dostupnosť.	podľa potreby	Minister. zdravotníctva	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 6.2.4	Podpora vytvárania podmienok pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Zriadenie detskej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Zriadenie stomatologickej ambulancie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.						
Projekt 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Projekt 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivita	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Projekt 6.1.1										
Projekt 6.1.2										
Projekt 6.1.3										
Projekt 6.1.4										
Projekt 6.1.5										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Projekt 6.2.1										
Projekt 6.2.2										
Projekt 6.2.3										
Projekt 6.2.4										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Projekt 6.3.1										
Projekt 6.3.2										
Projekt 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Projekt 7.1.1	Rozvoj základného školstva v obci.					
Aktivita	Spracovanie technickej dokumentácie.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Rekonštrukcia interiérov budovy Slovenskej základnej školy.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia interiérov budovy Maďarskej základnej školy.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Obnova vybavenia a priestorov školskej jedálne.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 7.1.2	Podpora mimoškolskej činnosti.					
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Modernizácia priestorov pre školské kluby.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Dostavba športového areálu v priestoroch školského dvora.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 7.1.3	Rozvoj predškolskej výchovy.					
Aktivita	Rekonštrukcia priestorov obecnej materskej školy.	Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
		10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.						
Projekt 7.2.1	Výstavba športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba detského ihriska v centrálnej zóne obce.	200	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Výstavba viacúčelového športového ihriska.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 7.2.2	Vytváranie materiálnych a finančných podmienok na rozvoj výkonnostného a rekreačného športu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 7.2.3	Podpora organizácie športových podujatí regionálneho významu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 7.2.4	Podpora športových aktivít zdravotne postihnutých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 7.2.5	Podporovať talentovanú mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie materiálno-technického a finančného vybavenia.	podľa možností	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 7.2.6	Spolupracovať s občianskymi združeniami, inými právnickými a fyzickými osobami, pôsobiacimi v oblasti telesnej kultúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný, tretí sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 7.2.8	Dostavba areálu futbalového ihriska vrátane sociálneho a technického vybavenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Dostavba prevádzkových priestorov športového klubu – rekonštrukcia priestorov.	80	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí, súkromný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 7.2.9	Výstavba športových zariadení pre deti a mládež.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber lokality a spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba zariadení.	15	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	vysoký	obec V. Ludince

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Projekt 7.1.1										

Projekt 7.1.2										
Projekt 7.1.3										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Projekt 7.2.1										
Projekt 7.2.2										
Projekt 7.2.3										
Projekt 7.2.4										
Projekt 7.2.5										
Projekt 7.2.6										
Projekt 7.2.7										
Projekt 7.2.8										
Projekt 7.2.9										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Projekt 8.1.1	Rekonštrukcia a modernizácia domov kultúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Komplexné rekonštrukcia priestorov pre potreby domu kultúry.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia fasády kultúrneho domu.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia a výmena elektrickej rozvodnej siete a rozvodov vody.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia vykurovacieho systému domu kultúry.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Priestorové dovybavenie domu kultúry.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 8.1.2	Rekonštrukcia tradičnej architektúry a zriadenie stálych expozícií z pôvodného štýlu života obyvateľov regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia historických objektov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 8.1.3	Prepojiť obce so subjektami cestovného ruchu, agroturistiky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný, tretí, súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 8.1.4	Budovanie remeselníckych dvorov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber a rekonštrukcia vhodných budov na alokáciu remeselného dvora.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný, tretí, súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný, tretí, súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Materiálne zabezpečenie remeselných dvorov predmetmi s kultúrohistorickou hodnotou.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný, tretí, súkromný sektor	stredný	obec V. Ludince

Projekt 8.1.5	Vybudovanie turistických a náučných trás pre žiakov, študentov, rodiny s deťmi, priemerných aj náročných klientov s využitím kultúrno – historického, folklórneho aj prírodného bohatstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výber vhodných trás.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Realizácia výstavby.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 8.1.6	Zachovanie a rozvoj ľudových tradícií (folklórny tanec, hudba a spev, ľudové remeslá, ľudový odev a doplnky, pôvodné bývanie a hospodárenie) a ich maximálne využitie v cestovnom ruchu a agroturistike.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov, finančných a materiálnych prostriedkov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 8.1.7	Zriadenie internetovej knižnice.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Príprava priestorov.	1	rozpočet obce, MK SR	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Obstaranie technológie.	5	rozpočet obce, MK SR	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Obstaranie knižnej literatúry pre potreby knižnice.	2	rozpočet obce, MK SR	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 8.1.8	Organizovanie pravidelných kultúrnych podujatí – Deň obce, Hody, atď..					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 8.1.9	Výstavba amfiteátra pre uskutočňovanie letných festivalov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba amfiteátra.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 8.1.10	Podpora kultúrnych spolkov v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Projekt 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Projekt 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 8.3.2	Spracovať komplexný informačný bulletin o historickom vývoji a tradíciách obce pre školy aj subjekty cestovného ruchu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Spracovanie bulletinu.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

Projekt 8.3.3	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Projekt 8.1.1										
Projekt 8.1.2										
Projekt 8.1.3										
Projekt 8.1.4										
Projekt 8.1.5										
Projekt 8.1.6										
Projekt 8.1.7										
Projekt 8.1.8										
Projekt 8.1.9										
Projekt 8.1.10										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Projekt 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Projekt 8.3.1										
Projekt 8.3.2										
Projekt 8.3.3										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer						
Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.					
Projekt 9.1.1	Aktualizácia samostatnej www stránky obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 9.1.2	Spracovať globálnu koncepciu propagácie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt	Spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi i zahraničnými CK.					

9.1.3						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný, tretí, súkromný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Spracovanie koncepcie regionálnej spolupráce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný, tretí, súkromný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Projekt 9.1.4	Podpora budovania informačných tabúl v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.					
Projekt 9.2.1	Zriadenie oddychových zón.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Výstavba oddychovej zóny v blízkosti športovej infraštruktúry.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
Projekt 9.2.2	Výstavba náučných chodníkov a inštalácia informačných tabúl.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výstavba chodníkov.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 9.2.3	Podpora vytvárania nových atraktivít v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Výstavba domu tradícií.	100	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Projekt 9.2.4	Podpora budovania nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince
	Výstavba oddychových zón pozdĺž vybudovaných cyklotrás.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec V. Ludince

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Projekt 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný	Zdroje	Realizácia	Dopad na	Oprávnení

		rozpočet	financovania		rozpočet	žiadateľa
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Projekt 9.1.1										
Projekt 9.1.2										
Projekt 9.1.3										
Projekt 9.1.4										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Projekt 9.2.1										
Projekt 9.2.2										
Projekt 9.2.3										
Projekt 9.2.4										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Projekt 9.3.1										
Projekt 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na obecných úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Projekt 10.1.1	Rekonštrukcia a modernizácia interiérov budovy obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	-	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Komplexná rekonštrukcia exteriérov budovy obecného úradu.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Rekonštrukcia interiérov budovy obecného úradu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
Projekt 10.1.2	Zriadenie obecných novín.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.					
Projekt 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Inštalácia kamerového systému.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery,	verejný, súkromný sektor	nízky	obec V. Ludince

			iné grantové schémy			
--	--	--	---------------------	--	--	--

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Projekt 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Projekt 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.					
Projekt 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec V. Ludince
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	1	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince
Projekt 11.1.3	Podpora využívania Internetu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zriadenie verejného prístupového bodu v centre obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec V. Ludince

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2	Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.					
Projekt 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	žiadny	obec V. Ludince
Projekt 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Projekt 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Projekt 11.1.1										
Projekt 11.1.2										
Projekt 11.1.3										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Projekt 11.2.1										
Projekt 11.2.2										
Projekt 11.2.3										

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zámery realizovať, kto by mal byť žiadateľom, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Projekt 1.2.2	2 000	1 300	800	500	500	0	0	700	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Projekt 1.4.1	200	200	150	50	40	0	10	0	0
Cieľ 1.5	Podporiť podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.								
Projekt 1.5.1	101	101	76	25	20	0	5	0	0
Projekt 1.5.2	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Spolu	2 401	1701	1 101	600	580	0	20	700	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	50	50	38	13	10	0	3	0	0
2015	300	213	138	75	73	0	3	88	0
2016	350	263	175	88	83	0	5	88	0
2017	350	263	175	88	83	0	5	88	0
2018	300	213	138	75	73	0	3	88	0
2019	300	213	138	75	73	0	3	88	0
2020	250	163	100	63	63	0	0	88	0
2021	250	163	100	63	63	0	0	88	0
2022	250	163	100	63	63	0	0	88	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2401	1701	1101	600	580	0	20	700	

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Inovácie a technologické transfery

Finančná tabuľka pre súkromný sektor:

Celkom VZ + SZ	verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	50%	50%

Podpora spoločných služieb pre podnikateľov

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Podpora inovačných aktivít v podnikoch

Finančná tabuľka:

Celkom VZ + SZ	verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	65%	35%

Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike

Finančná tabuľka pre súkromný sektor :

Celkom VZ + SZ	verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	50%	50%

Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu

Finančná tabuľka pre investície realizované súkromným sektorom

Celkom VZ + SZ	verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	50%	50%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	1.2 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	

	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch	
	1.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike	
	1.5 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	
	1.6 Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	
	1.7 Podpora druhospracovateľského potravinárskeho priemyslu	
2 Technická pomoc		ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Projekt 2.1.1	52	52	39	13	10	0	3	0	0
Projekt 2.1.2	605	605	454	151	121	0	30	0	0

Projekt 2.1.3	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Projekt 2.1.4	42	42	0	42	0	0	42	0	0
Projekt 2.1.5	152	152	114	38	30	0	8	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Projekt 2.1.2	13	13	0	13	0	0	13	0	0
Spolu	964	964	682	282	182	0	100	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	3	3	0	3	0	0	3	0	0
2015	14	14	0	14	0	0	14	0	0
2016	39	39	19	20	5	0	15	0	0
2017	203	203	142	61	38	0	23	0	0
2018	238	238	170	67	45	0	22	0	0
2019	227	227	170	57	45	0	11	0	0
2020	202	202	152	51	40	0	10	0	0
2021	38	38	29	10	8	0	2	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	964	964	682	282	182	0	100	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI	
Prioritné osi programu	Fond
1 Efektívna elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb vrátane informatizácie zdravotníctva	ERDF
2 Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry	ERDF
3 Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	ERDF
4 Technická pomoc	ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program DOPRAVA		
Prioritné osi programu	Hlavné aktivity v rámci prioritnej osi (podprogramu)	Fond
1 Modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry	1.1 Modernizácia a rozvoj železničných tratí (TEN - T + ostatné)	KF
2 Rozvoj cestnej infraštruktúry (TEN - T)	2.1 Výstavba diaľnic (TEN - T)	KF
3 Modernizácia a rozvoj infraštruktúry intermodálnej prepravy	3.1 Výstavba základnej siete verejných terminálov intermodálnej prepravy	KF
5 Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry (rýchlostné cesty a cesty I. triedy)	5.1 Výstavba rýchlostných komunikácií	ERDF
	5.2 Modernizácia a výstavba ciest I. triedy	ERDF

6 Rozvoj verejnej osobnej dopravy	6.1 Rozvoj železničnej a autobusovej verejnej osobnej dopravy	ERDF
7 Technická pomoc		KF

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Projekt 3.1	52	52	0	52	0	0	52	0	0
Projekt 3.2	5	5	0	5	0	0	5	0	0
Projekt 3.3	60	60	0	60	0	0	60	0	0
Projekt 3.4	7	7	5	2	1	0	0	0	0
Projekt 3.5	77	77	58	19	15	0	4	0	0
Projekt 3.6	82	82	0	82	0	0	82	0	0
Projekt 3.7	356	356	267	89	71	0	18	0	0
Projekt 3.8	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Projekt 3.9	28	28	0	28	0	0	28	0	0
Projekt 3.10	25	25	0	25	0	0	25	0	0
Spolu	698	698	335	364	89	0	274	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	28	28	0	28	0	0	28	0	0
2015	49	49	14	34	4	0	30	0	0
2016	50	50	16	35	4	0	31	0	0
2017	50	50	16	35	4	0	31	0	0
2018	56	56	16	40	4	0	36	0	0
2019	126	126	69	57	18	0	38	0	0
2020	124	124	68	56	18	0	38	0	0
2021	124	124	68	56	18	0	38	0	0
2022	91	91	68	23	18	0	5	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	698	698	335	364	89	0	274	0	

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program INFORMATIZÁCIA SPOLOČNOSTI	
Prioritné osi programu	Fond
1 Efektívna elektronizácia verejnej správy a rozvoj elektronických služieb vrátane informatizácie zdravotníctva	ERDF
2 Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry	ERDF
3 Zvýšenie prístupnosti k širokopásmovému internetu	ERDF
4 Technická pomoc	ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program DOPRAVA		
Prioritné osi programu	Hlavné aktivity v rámci prioritnej osi (podprogramu)	Fond
1 Modernizácia a rozvoj železničnej infraštruktúry	1.1 Modernizácia a rozvoj železničných tratí (TEN -T + ostatné)	KF
2 Rozvoj cestnej infraštruktúry (TEN -T)	2.1 Výstavba diaľnic (TEN -T)	KF
3 Modernizácia a rozvoj infraštruktúry intermodálnej prepravy	3.1 Výstavba základnej siete verejných terminálov intermodálnej prepravy	KF
5 Modernizácia a rozvoj cestnej infraštruktúry (rýchlostné cesty a cesty I. triedy)	5.1 Výstavba rýchlostných komunikácií	ERDF
	5.2 Modernizácia a výstavba ciest I. triedy	ERDF
6 Rozvoj verejnej osobnej dopravy	6.1 Rozvoj železničnej a autobusovej verejnej osobnej dopravy	ERDF
7 Technická pomoc		KF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)					
Ciele	Oprávnené náklady	Verejné zdroje			Súkromné zdroje
		Verejné	Fond EÚ	Národné verejné zdroje	

	spolu	zdroje spolu		Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Projekt 4.4	585	585	439	146	117	0	29	0	0
Projekt 4.5	453	453	340	113	91	0	23	0	0
Projekt 4.6	3 350	3 350	2 513	838	670	0	168	0	0
Projekt 4.8	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Projekt 4.9	20	20	15	5	4	0	1	0	0
Spolu	4 409	4 409	3 306	1 103	882	0	221	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	1216	1216	911	304	243	0	61	0	0
2015	1216	1216	911	304	243	0	61	0	0
2016	989	989	742	247	198	0	49	0	0
2017	989	989	742	247	198	0	49	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	4409	4409	3306	1103	882	0	221	0	

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd a protipovodňová ochrana	1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou	ERDF/KF
	1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd	
	1.3 Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami	
	1.4 Sledovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd	
2 Ochrana ovzdušia, ozónovej vrstvy a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	2.1 Ochrana ovzdušia	ERDF/KF
	2.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	
	2.3 Ochrana ozónovej vrstvy Zeme	
3 Odpadové hospodárstvo	3.1 Podpora technológií minimalizujúcich vznik odpadov pri výrobe	ERDF/KF
	3.2 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	

	3.3 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	
	3.4 Nakladanie s vybranými druhmi nebezpečných odpadov	
	3.5 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	
4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	4.1 Programy starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programy záchrany pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy vrátane monitoringu druhov a biotopov	ERDF
	4.2 Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny	
	4.3 Informačné a propagačné aktivity	
5 Technická pomoc		KF

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR EKO FOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

A. Oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

a. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov

b. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody a elektrickej energie prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov

c. Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia

B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd

a. Čistiare odpadových vôd a verejné kanalizácie

b. Vodovody

c. Protipovodňová ochrana - Opatrenia na vodnom toku

d. Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného toku

C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva

a. Uzavretie a rekultivácia skládok

b. Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov

c. Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotriedňovacích zariadení

D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny

a. Ochrana prírody a krajiny

E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

a. Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia

F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

a. Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia

G. Oblasť: Zelená investičná schéma

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

NADÁCIA DEXIA BANKY SLOVENSKO

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Projekt 5.2.1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekt 5.2.3	3 000	3 000	2 250	750	600	0	150	0	0
Projekt 5.2.4	356	356	267	89	71	0	18	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								

Projekt 5.4.3.	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Projekt 5.4.4	4	4	0	4	0	0	4	0	0
Projekt 5.4.5	8	8	0	8	0	0	8	0	0
Spolu	3 369	3 369	2 518	851	671	0	180	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	754	754	563	191	150	0	41	0	0
2015	754	754	563	191	150	0	41	0	0
2016	753	753	563	191	150	0	41	0	0
2017	753	753	563	191	150	0	41	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	89	89	67	22	18	0	4	0	0
2020	89	89	67	22	18	0	4	0	0
2021	89	89	67	22	18	0	4	0	0
2022	89	89	67	22	18	0	4	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	3369	3369	2518	851	671	0	180	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program ŽIVOTNÉ PROSTREDIE		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Integrovaná ochrana, racionálne využívanie vôd a protipovodňová ochrana	1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou	ERDF/KF
	1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd	
	1.3 Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami	
	1.4 Sledovanie a hodnotenie stavu povrchových vôd a podzemných vôd	
2 Ochrana ovzdušia, ozónovej vrstvy a minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	2.1 Ochrana ovzdušia	ERDF/KF
	2.2 Minimalizácia nepriaznivých vplyvov klimatických zmien vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie	
	2.3 Ochrana ozónovej vrstvy Zeme	
3 Odpadové hospodárstvo	3.1 Podpora technológií minimalizujúcich vznik odpadov pri výrobe	ERDF/KF
	3.2 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu	
	3.3 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov	
	3.4 Nakladanie s vybranými druhmi nebezpečných odpadov	
	3.5 Odstraňovanie environmentálnych záťaží a uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov	

4 Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	4.1 Programy starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programy záchrany pre kriticky ohrozené rastliny a živočíchy vrátane monitoringu druhov a biotopov	ERDF
	4.2 Infraštruktúra ochrany prírody a krajiny	
	4.3 Informačné a propagačné aktivity	
5 Technická pomoc		KF

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

A. Oblasť: Ochrana ovzdušia a ozónovej vrstvy Zeme

- a. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody prostredníctvom využívania nízkoemisných zdrojov
- b. Podpora výroby tepla a teplej úžitkovej vody a elektrickej energie prostredníctvom využívania obnoviteľných zdrojov
- c. Podpora projektov zameraných na zlepšenie kvality ovzdušia
- B. Oblasť: Ochrana a využívanie vôd
- a. Čistiare odpadových vôd a verejné kanalizácie
- b. Vodovody
- c. Protipovodňová ochrana - Opatrenia na vodnom toku
- d. Protipovodňová ochrana - Opatrenia mimo vodného toku
- C. Oblasť: Rozvoj odpadového hospodárstva

a. Uzavretie a rekultivácia skládok

- b. Separácia a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov
- c. Zavedenie separovaného zberu v obciach, vybudovanie zberných dvorov a dotried'ovacích zariadení
- D. Oblasť: Ochrana prírody a krajiny
- a. Ochrana prírody a krajiny
- E. Oblasť: Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia
- a. Environmentálna výchova, vzdelávanie a propagácia
- F. Oblasť: Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia
- a. Prieskum, výskum a vývoj zameraný na zisťovanie a zlepšenie stavu životného prostredia
- G. Oblasť: Zelená investičná schéma

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

NADÁCIA DEXIA BANKY SLOVENSKO

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Projekt 6.1.1	155	155	116	39	31	0	8	0	0
Projekt 6.1.2	50	50	38	13	10	0	3	0	0
Projekt 6.1.3	330	330	248	83	66	0	17	0	0
Projekt 6.1.4	503	503	377	126	101	0	25	0	0

Spolu	1 038	1 038	779	260	208	0	52	0	0
--------------	-------	-------	-----	-----	-----	---	----	---	---

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	39	39	29	10	8	0	2	0	0
2015	134	134	100	33	27	0	7	0	0
2016	134	134	100	33	27	0	7	0	0
2017	260	260	195	65	52	0	13	0	0
2018	221	221	166	55	44	0	11	0	0
2019	126	126	94	31	25	0	6	0	0
2020	126	126	94	31	25	0	6	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1038	1038	779	260	208	0	52	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNA INKLÚZIA		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond

1 Podpora rastu zamestnanosti a sociálnej inklúzie	1.1 Podpora programov v oblasti podpory zamestnanosti a riešenia nezamestnanosti a dlhodobej nezamestnanosti	ESF
	1.2 Podpora sociálnej inklúzie prostredníctvom rozvoja sociálnych služieb a opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity	
	1.3 Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh práce s osobitným zreteľom na marginalizované rómske komunity	
	1.4 Podpora zosúladenia rodinného a pracovného života a starostlivosti o malé deti	
	1.5 Budovanie kapacít a zlepšenie kvality verejnej správy a mimovládnych neziskových organizácií	
3 Technická pomoc		ESF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program ZDRAVOTNÍCTVO		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Modernizácia zdravotníctva	1.1 Reštrukturalizácia, rozširovanie a modernizácia zdravotníckych zariadení	ERDF
	1.2 Informovanosť občanov	
	1.3 Zvýšenie informatizácie zdravotníctva	
2 Technická pomoc		ERDF

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Projekt 7.1.1	167	167	125	42	33	0	8	0	0
Projekt 7.1.2	354	354	266	89	71	0	18	0	0
Projekt 7.1.3	10	10	0	10	0	0	10	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Projekt 7.2.1	550	550	413	138	110	0	28	0	0
Projekt 7.2.8	80	80	60	20	16	0	4	0	0

Projekt 7.2.9	15	15	11	4	3	0	1	0	0
Spolu	1 176	1 176	875	302	233	0	68	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	160	160	118	42	32	0	10	0	0
2015	202	202	149	52	40	0	12	0	0
2016	206	206	152	53	41	0	13	0	0
2017	294	294	219	75	58	0	17	0	0
2018	134	134	101	34	27	0	7	0	0
2019	92	92	69	23	18	0	5	0	0
2020	89	89	66	22	18	0	4	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1176	1176	875	302	233	0	68	0	

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5 %

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	0 %	100 %

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program VZDELÁVANIE		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Moderné vzdelávanie pre znalostnú spoločnosť	1.1 Premena tradičnej školy na modernú	ESF
	1.2 Vysoké školy a výskum a vývoj ako motory rozvoja znalostnej spoločnosti	
	1.3 Celoživotné vzdelávanie pre všetkých ako základný princíp znalostnej spoločnosti	
	1.4 Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne osôb s osobitými vzdelávacími potrebami so zreteľom na marginalizované rómske komunity	
3 Technická pomoc		ESF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	

3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Projekt 8.1.1	109	109	82	27	22	0	5	0	0
Projekt 8.1.7	8	8	0	8	0	0	8	0	0
Projekt 8.1.9	27	27	0	27	0	0	27	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Projekt 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Projekt 8.3.3	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	146	146	82	64	22	0	42	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	34	34	20	14	5	0	8	0	0
2015	36	36	20	16	5	0	10	0	0
2016	37	37	20	16	5	0	11	0	0

2017	37	37	20	16	5	0	11	0	0
2018	2	2	0	2	0	0	2	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	146	146	82	64	22	0	42	0	0

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5 %

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	0 %	100 %

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

- Podpora kultúrnych projektov
- Podpora organizácií pôsobiacej na európskej úrovni v oblasti kultúry
- Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM
PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI
PAMÄTOVÝCH INŠTITÚCIÍ
PROGRAM 4 - UMENIE
PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN
OBYVATEĽSTVA
PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A
KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ
PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Projekt 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Projekt 9.1.2	2	2	0	2	0	0	2	0	0
Projekt 9.1.3	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Projekt 9.1.4	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Projekt 9.2.1	450	450	338	113	90	0	23	0	0
Projekt 9.2.2	5	5	0	5	0	0	5	0	0
Projekt 9.2.3	101	101	76	25	20	0	5	0	0
Projekt 9.2.4	100	100	75	25	20	0	5	0	0
Spolu	661	661	488	173	130	0	43	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	113	113	84	28	23	0	6	0	0
2015	114	114	84	30	23	0	7	0	0
2016	166	166	122	44	33	0	11	0	0
2017	166	166	122	44	33	0	11	0	0
2018	52	52	38	14	10	0	4	0	0
2019	50	50	38	13	10	0	3	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	661	661	488	173	130	0	43	0	

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5 %

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	0 %	100 %

Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu

Finančná tabuľka pre investície realizované súkromným sektorom

Celkom VZ + SZ	verejné zdroje (VZ)	súkromné zdroje (SZ)
	Celkom SR + EÚ	
100%	50%	50%

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - Operačný program KONKURENCIESCHOPNOSŤ A HOSPODÁRSKY RAST		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	1.1 Inovácie a technologické transfery	ERDF
	1.2 Podpora spoločných služieb a infraštruktúry pre podnikateľov	
	1.3 Podpora inovačných aktivít v podnikoch	
	1.4 Zvyšovanie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike	
	1.5 Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu	
	1.6 Podpora tvorby pracovných miest prostredníctvom rozvoja podnikania	
	1.7 Podpora druhospracovateľského potravinárskeho priemyslu	
2 Technická pomoc		ERDF

Predpokladané zdroje čerpania z fondov EÚ - REGIONÁLNY operačný program		
Prioritné osi programu	Podprogramu	Fond
1 Infraštruktúra vzdelávania	1.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich vzdelávacích zariadení s cieľom zlepšenia podmienok vzdelávacieho procesu (materské, základné a stredné školy)	ERDF
2 Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately	2.1 Budovanie nových zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a obstaranie ich vnútorného zariadenia	ERDF
	2.2 Rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia existujúcich zariadení sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately s cieľom zvýšenia kvality nimi poskytovaných služieb	
3 Infraštruktúra pamäťových a fondových inštitúcií na regionálnej a miestnej úrovni a revitalizácia pamiatkového fondu	3.1. Modernizácia regionálnej a miestnej infraštruktúry pamäťových a fondových inštitúcií	ERDF
	3.2 Revitalizácia a hospodárske využitie pamiatkových objektov v území	
4 Podpora konkurencieschopnosti a inovatívnej kapacity regiónov	4.1 Modernizácia a budovanie regionálnych komunikácií zaisťujúcich dopravnú obslužnosť regiónu	ERDF
	4.2 Regenerácia sídiel	
5 Infraštruktúra cestovného ruchu	5.1 Podpora a obnova infraštruktúry cestovného ruchu	ERDF
6 Infraštruktúra nekomerčných záchranných služieb	6.1 Rekonštrukcia, rozširovanie a opravy stavebného fondu nekomerčných záchranných služieb a modernizácia ich vnútorného vybavenia	ERDF
7 Technická pomoc		ERDF

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Projekt 10.1.1	25	25	0	25	0	0	25	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.								
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Projekt 10.2.1	5	5	0	5	0	0	5,0	0	0
Spolu	30	30	0	30	0	0	30	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	6	6	0	6	0	0	6	0	0
2015	8	8	0	8	0	0	8	0	0
2016	8	8	0	8	0	0	8	0	0
2017	8	8	0	8	0	0	8	0	0
2018	1	1	0	1	0	0	1	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	30	30	0	30	0	0	30	0	

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Projekt 11.1.1	7	7	5	2	1	0	0	0	0

Projekt 11.1.2	3	3	2	1	1	0	0	0	0
Projekt 11.1.3	1	1	0	1	0	0	1	0	0
	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	11	11	8	4	2	0	2	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2014	3	3	2	1	1	0	0	0	0
2015	3	3	2	1	1	0	0	0	0
2016	3	3	2	1	1	0	0	0	0
2017	3	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	11	11	8	4	2	0	2	0	

Finančné tabuľky prezentujú podiel spolufinancovania verejného a súkromného sektora v rámci jednotlivých opatrení.

Finančná tabuľka pre verejný sektor:

Celkom VZ + VS	verejné zdroje (VZ)	verejný sektor (VS)
	Celkom SR + EÚ	
100%	95 %	5%

10 ZABEZPEČENIE PHSR

Po schválení PHSR nastáva vlastná realizácia PHSR, jeho opatrení a úloh. Uskutočnenie aktivít uvedených v PHSR predpokladá určité finančné a administratívne zabezpečenie.

10.1 FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,

- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10.2 ADMINISTRATÍVNE ZABEZPEČENIE PHSR

Nevyhnutnou podmienkou plnenia programu je administratívne zabezpečenie jeho realizácie. Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

1. Výbor pre PHSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHSR.

2. Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať projekty, koordinovať projekty, monitorovať realizáciu projektov, vypracovávať dopadové analýzy projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním projektových prostriedkov, zbierať podklady o projektoch v rámci PHSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

3. Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

4. Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

11 MONITOROVANIE PHSR

Monitorovanie PHSR budú uskutočňovať:

- Výbor pre PHSR,
- Komisia strategického rozvoja,
- Koordinátor pre stratégiu,
- Obecné zastupiteľstvo,

11.1 SPÔSOB MONITOROVANIA PHSR

Monitorovanie plnenia PHSR bude vykonávať Komisia strategického rozvoja. Koordinátorovi pre stratégiu pracovníci Útvaru budú pravidelne predkladať správy o postupe realizácie a príprave projektov, o vlastnej činnosti a o iných aktivitách súvisiace s plnením PHSR. Koordinátor pre stratégiu bude predkladať na zasadnutia Výboru Správy o realizácii PHSR, pre posúdenie súladu aktivít s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Výbor vydá k realizácii stanovisko, ktoré sa predloží poslancom na Obecné zastupiteľstvo pri schvaľovaní ročných rozpočtov. Počas roka sa môže každý poslanec obecného zastupiteľstva oboznámiť s priebehom plnenia PHSR na Útvare strategického rozvoja alebo u Koordinátora pre stratégiu.

11.2 VYHODNOCOVANIE A SPÔSOB MODIFIKOVANIA PHSR

Hlavným hodnotiacim dokumentom PHSR bude *Správa o realizácii PHSR*, ktorú vypracuje Útvar strategického rozvoja.

Spôsob modifikovania PHSR

Predkladať návrhy na modifikovanie PHSR bude v právomoci Výboru pre PHSR. Koordinátor pre stratégiu môže tiež predkladať Výboru návrhy na doplnenie PHSR. Občania a inštitúcie môžu tiež v písomnej forme predložiť Útvaru návrh na modifikovanie PHSR. Na zasadnutia Výboru v termíne schvaľovania obecného rozpočtu predloží Koordinátor *Dopadovú analýzu plnenia PHSR*.

Doplnenie PHSR sa uskutoční formou vypracovania *Návrhu na doplnenie PHSR*, ktorý bude obsahovať konkrétne nové špecifické ciele, podprogramy, aktivity a úlohy. Návrh sa predloží na schválenie obecnému zastupiteľstvu. Ak doplnenie PHSR bude spojené s možnosťou získať finančné prostriedky, alebo bude vyvolané inou nevyhnutnou potrebou, môže sa kvôli tomu tiež iniciovať mimoriadne zasadnutie Výboru alebo obecného zastupiteľstva.

12 ZÁVER

PHSR Obce Veľké Ludince je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude pravidelne polročne vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva.

Predmetný PHSR Obce Veľké Ludince bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

19.09.2014 UOZ č. 331/22
.....

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

13 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
2. Program rozvoja vidieka 2007 – 2013.
3. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja.
4. Zákon č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov v.n.p.
5. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
6. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
7. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
8. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
9. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
10. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Příroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 2006 – 2011.
14. Interné materiály obce Veľké Ludince.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV, Editori: Mgr. Ľubomír Falt'an, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Příroda. 1972.
21. HRAŠNA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINCÚRA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.enviro.gov.sk>
25. <http://www.minerality.sk/>
26. <http://enviroportal.sk/>
27. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
28. <http://enviroportal.sk/>
29. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
30. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
31. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
33. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
34. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
35. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
36. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
37. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Zvolen: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
38. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006- 4 -
39. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
40. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
41. www.statistics.sk
42. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
43. <http://www.lesy.sk>

44. <http://www.sazp.sk>
45. Petrvalská, s.81 – 89, 2010
46. Šomšák et al., 2002
47. <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>
48. http://sk.wikipedia.org/wiki/Chvojnick%C3%A1_pahorkatina
49. http://www.ezahorie.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=877&Itemid=50&lang=za
50. www.velkeludince.sk
51. www.krasy-slovenska.sk
52. <http://naseobce.sk/okresy/34-levice>
53. Dobroviczská, T., 2005, s. 18
54. http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action__72644__id_art=14043
55. <http://www.e-obce.sk/obec/velkeludince/2-historia.html>
56. <http://www.sopsr.sk/natura/index.php?p=4&sec=5&kod=SKUEV0225>
57. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
58. http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf
59. <http://www.april.com/Stavby/SK/NR/Renovacia-verejneho-osvetlenia.aspx>
60. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
Obce Veľké Ludince
Programovacie obdobie 2014 – 2023
2014**